

RAZVOJ MARIJINIH KONGREGACIJ — V Rimu je zasedal glavni svet svetovne zveze Marijinih kongregacij. Odločil je temeljito preureditev dosedanjega delovanja teh družb. Tudi ime bodo spremenili. Kongregacije bodo v bodoče delovale kot „skupnosti krščanskega življenja“.

DIALOG MEDSEBOJNE LJUBEZNI NA PRVEM MESTU —

iz življenja cerkve

V svoji božični poslanici je patriarh Atenagoras nedavno izjavil, da mora biti dialog medsebojne ljubezni v prizadevanju za edinstvo vzhodne in zahodne Cerkve na prvem mestu. Šele za njim imajo mesto razgovori teologov.

RUSKA PRAVOSLAVNA CERKEV JE ZA PRAZNOVANJE „DNEVA MIRU“ — Moskovski patriarh Aleksij je na dolgo odgovoril na poslanico papeža Pavla VI. in med drugim izjavil, da se ruska Cerkve pridružuje praznovanju „dneva miru“. Patriarh Aleksij se sklada z mislimi, ki jih je papež razvil, ko je svetu objavil, naj bi bil 1. januar dan miru.

PROTEST ŠKOFA IN DUHOVNIKOV — Škof in duhovniki iz škofije Vich v Španiji so v pastirskem pismu protestirali proti množičnim odpustitvam delavcev. „Država, ki ne zagotovi vsem, ki bi hoteli delati, možnost dela, kakor ga zahteva človeško dostojanstvo, ni ne pravična ne krščanska,“ piše škof.

PRVA POPOLNA IZDAJA SV. PISMA V RUSIJI — Posebno

odposlanstvo ruske pravoslavne Cerkve, ki jo je vodil metropolit Nikodim, se je po trimesečnem potovanju po ZDA vrnilo v Sovjetsko zvezo. Pred odhodom v domovino je metropolit Nikodim v New Yorku povedal časnikarjem, da pripravljajo v Sovjetski zvezi novo izdajo sv. pisma. To bo, tako je Nikodim naglasil, prva popolna izdaja sv. pisma po oktobrski revoluciji pred 50 leti.

NAGRADE „KARDINALA INNITZERJA“ — Na Dunaju je 22 visokošolcev prejelo za svoje znanstveno delo nagrade kardinala Innitzerja. Ta fond je ustanovil leta 1962 sedanji dunajski kardinal König. Ustanova ima namen vzpodbujati visokošolce k študiju socialnega vprašanja. Ime ima po dunajskem kardinalu, ki je umrl po drugi svetovni vojni.

DR. RAMSEY V WESTMINSTRSKI KATEDRALI — Canterburyjski nadškof Ramsey je 23. januarja pridigal v katoliški katedrali v Westminsteru. To pomeni nov korak k zблиžanju med katoličani in anglikanci. Prej so namreč že katoliški duhovniki pridigali v anglikanskih cerkvah. Vendar nasprotja, ki onemogočajo zблиžanje, še vedno obstajajo.

PAPEŽ JE IZRAZIL SOČUTJE TRPEČIM ZARADI POTRESA NA SICILIJI — Papež je v nagovoru pri splošni avdienci izrazil sočutje do vseh, ki trpe zaradi potresa, pohvalil pa tiste, ki so ob tej nesreči pokazali dobro srce in se zavedali, da smo člani občestva, v katerem naj udje mislijo drug na drugega in si v trpljenju pomagajo.

NOVI HOLANDSKI KATEKIZEM NE VSEBUJE NOBENE ZMOTE. — Komisija, ki jo je postavil papež, da bi proučila to delo, je izjavila, da to ne vsebuje nobene zmote. Je pa mnenja, naj nekatera mesta bolje izrazijo.

KATOLIČANI ODGOVORNI ZA PRAVILEN RAZVOJ DANAŠNJEGA SVETA — Od 4. do 8. 9. letos bo v Essenu v

Porurju nemški katoliški dan, osrednja katoliška prireditve v zahodni Nemčiji. Za vodilno misel tega kongresa so izbrali geslo „Sredi tega sveta“. Predočil naj bi katoličanom odgovornost, ki jo imajo za pravičen razvoj današnjega sveta.

VLADA NE DA DOVOLJENJA ZA NOVE CERKVE — Ena izmed težav verskega življenja v Poljski, so izjavili škofje v skupnem pismu, je to, da vlada ne da dovoljenja za gradbo novih cerkva. Škofje pravijo, da je nujno treba zgraditi na stotine cerkva v deželi.

FRANCOSKI ŠKOFJE VPOSTAVLJAJO DIAKONAT — Papež je sprejel prošnjo francoskih škofov, naj se vpelje diakonat kot trajen red. V vsaki škofiji ima sedaj en duhovnik skrb, da sprejema in uvaja v ta red vse tiste, ki bi bili za to pripravi.

SPLAV NAJ NE BI BIL UZAKONJEN — Zveza bolnišnic v Kanadi je nastopila proti vladnemu načrtu, naj bi bil splav pod nekaterimi pogoji sprejet in uzakonjen.

SVETI OČE POZIVA K SPRAVLJIVOSTI — Msgr. Conway, ki ga je poslal papež v Nigerijo, je že obiskal predsednika nigerijske vlade, generala Gowona, in mu predal papeško pismo, v katerem sv. oče poziva vlado k spravljamosti z uporniki in k boljšemu ravnanju z ujetniki. Vladni vojniki so namreč pomorili že na tisoče ujetih vojakov upornih čet iz Biafre in pripadnikov Ibo-plemena.

ŠKOFJE HOČEJO, DA PRIDE DO DIALOGA MED SEVERNIM IN JUŽNIM VIETNAMOM — 8. januarja je 18 škofov iz Južnega Vietnama izdalo uradno izjavo, v kateri prosijo v imenu Boga, naj že vendar pride do resnih srečanj in pogajanj med vladama Severnega in Južnega Vietnama.

Prepozno je molčati, preveč je govoril. Prepozno je popuščati, preveč se je bil. Moralo je do tega priti.

Ljudi iz visoke družbe je imenoval kačja zalega, rekel jim je, da je njih srce kot črn grob pod lepim videzom, objemal je gnile gobavce, drzno je govoril s preprostimi tujci. Jedel je z javnimi grešniki in rekel je, da bodo počestnice prve v nebesih. Ušech so mu bili revni, ušivi, hromi, hotel je razlagati postavo in jo skrčiti na eno samo majhno zapoved ljubezni.

Sedaj se maščujejo.

Tu je njegov križ. Sedaj naj on hodi, naj se skloni in trpi, naj nese križ.

Padel je. Trenutek je omahoval kot pijan človek, potem se je zrušil.

Naprej.

Znova je na tleh. To pot ga ni vrgla le teža križa, ampak nagradeni napor, utrujenost.

Še enkrat! Uojaki tolčejo divje po njem, on se ne gane več. Kaj je umrl? Ne, a njegove moči so na koncu. V takem stanju je treba pot takoj nadaljevati. En korak, potem drugi, še eden...

Od svojega je imel le še obleko, njegova mati mu jo je stkala. A še to je bilo preveč. Samo ena stvar je potrebna: križ.

Po vsej dolžini se zlekne nanj. Zanj je narejen. Pusti, da ga možje nanj z vso vestnostjo pribijejo.

Še nekaj ur, še nekaj minut, še nekaj trenutkov. Trintrideset let je živel. Sedaj ne more več uiti. Tu je, prav na koncu svojega življenja, prav na koncu svoje poti, na zadnji točki, nagnjen nad praznino.

Treba je narediti korak, zadnji korak predaje, zadnji korak življenja, ki pelje v smrt.

Treba se je odločiti, vse je pripravljeno, vsaj na zunaj. On je tu, negiben na svojem križu. Uspelo mu je, da je umrl vsemu drugemu in le še objema prekrižani bruni, za kateri je ustvarjen.

sam med nebom in zemljo

Uendar kri še kroži v njegovem pribitem telesu. Sedaj življenje odteka, zapuščajoč vsak ud, drugega za drugim. Zateče se pred smrtjo v srce, ki še bije, neskončno srce, težko kot svet, svet grehov in rev, ki jih on nosi.

Še en napor! Človeštvo je tu in čaka, ne da bi vedelo, na krik svojega Odrešenika. Njegovi bratje so tam, potrebujejo ga. Njegov Oče se sklanja in že razprostira roke.

Zbral je, kar mu je od življenja še ostalo, in počasi, v veliki bolečini, sam med nebom in zemljo v divji noči, blazen od ljubezni, zbere vse svoje sile in v zadnjem kriku da vse.

„Oče, svojo dušo izročam v tvoje roke!“

Kristus je umrl za nas.

Pomagaj nam, Gospod, da bi mi živeli zate!

Pomagaj nam, da bi živeli za svoje brate.

Po Quoistu

BOG JE SVET TAKO LJUBIL

da je poslal svojega
edinorojenega Sina

Osrednja misel postnega časa je križ. Dva trama — prvi pokonci, drugi počez — na njem pa razpeto Kristusovo truplo.

To je podoba najvišje točke zgodovine: Kristus je umrl za ljudi. In to zato, da bi jih odrešil.

Naj naslednje misli osvetlijo gornjo trditev!

Bog je doživel neuspeh

Kristusove smrti ni mogoče razumeti brez vprašanja zla, tega pa ne brez vprašanja svobode.

O svobodi upravičeno lahko govorimo samo tedaj, ko sta navzoči dve osebi. Zamislite si človeka na samotnem otoku. Je svoboden ali ne? O tem nič ne vemo. Toda, ko se bo na otoku izkrcał drug človek in se bo približal prvemu, da bi ga nekaj vprašal, tedaj bo nastalo vprašanje svobode: naš samotar bo lahko sprejel ali odklonil to, kar ga sprašujejo. O svobodi lahko govorimo samo tedaj, ko sta navzoči dve osebi. Odgovor je svoboden samo, če je odziv na neki klic. Treba je reči, da je svoboda v našem smislu le v ljubezni.

Človek je zares na otoku. Potopljen v svet, toda ni sam, Bog ga kliče. Iz razodetja vemo, da se je človek obrnil proč od Boga.

To se imenuje izvirni greh. Sveto pismo nas uči, da je bilo na začetku zgodovine dejanje odklonitve. Človek se je odvrnil od Boga, ker je v svojem napuhu mislil, da bo lahko živel brez njega. Božja ljubezen je zaradi človekove svobode doživela neuspeh. To je žaloigra človeštva in to je sv. Frančiška Asiškega spravljaló v jok, ko je vzkliknil: „Ljubezen ni ljubljena!“

Prva knjiga svetega pisma nam slikovito in vendar globoko resnično pripoveduje o izvirnem grehu: človek, ki je kralj stvarstva, in skušnjavec, ki ga nagovarja, naj se polasti božjega sedeža: „Bosta kakor Bog.“ To je upor in odklonitev ljubezni.

Tako je zlo stopilo na svet po človekovi volji. Po človeku se je razširilo na ostalo stvarstvo. Ko človek zapre sebi pot do Boga, zapre pot milosti, ki se je po njem morala razlívati na svet. Svet se ne more več združiti z Bogom po človeku.

Izkoriščanje človeka po človeku

To nas navaja, da se zamislimo v vprašanje zla. Zlo je gotovo velika spotika v človeškem življenju.

Imamo dve vrsti zla: zlo, ki izhaja iz človekovega položaja v svetu, potem pa zlo, ki izvira iz greha.

Prvo zlo izvira iz človekovega bivanja v svetu, neodvisno od greha. Človek je namreč duh, vezan na snov. Prav to pa povzročá trpljenje. Zakon snovi je v resnici nemir in smrt. Zato da vzklije ena sama cvetica, umre na tisoče zrn; zato da se nekaj živali ohrani, jih na stotine izgine. Snov razpada in spet vznikne, se lomi, se povračá v prah, doživlja neuspehe in uspeva.

Človek ne more sprejeti smrti, ne more sprejeti tudi tega, da bi bil jetnik snovnega veseljstva. zaveda se, da je ustvarjen zato, da bi mu gospodoval in ga spreminjal. Človek ima strah pred boleznijo in smrtjo, pred snovjo, ki razpada in se lomi.

Toda najhujše zlo ne izvira iz prirojenega človekovega položaja, marveč iz greha in to je druga vrsta zla. Kajti končno se čutimo dovolj močne, da vsaj začasno premagamo to zlo. Počlovečujemo svet, ozdravljamo bolne, postopoma odstranjujemo to, kar je mučilo človeka. Toda resnično zlo je greh, to je sovraštvo, obrekovanje, zaničevanje. To je zlo, ki ga ljudje drug drugemu povzročajo. To je krivičnost in „izkoriščanje človeka po človeku“, da uporabimo prelep izraz Karla Marxa. In greh je odklonitev ljubezni, kajti človek je ustvarjen za ljubezen.

Ta odklonitev ljubezni je najtežja posledica izvirnega greha. Zaradi izvirnega greha, ki ga si

cer jaz nisem storil, sem rojen na ta svet „zvezan“, po naravi ločen od božje ljubezni.

Spričo te mračne slike bi nekateri rajši imeli svet sužnjev, kjer bi bili vsi ljudje srečni, ne da bi bili svobodni, kjer bi bilo človeštvo rešeno pretežkega bremena svobode. A človek ni pitana žival in Bog noče sveta sužnjev.

Božja ljubezen je močnejša od naše zavrnitve in božja ljubezen je našla tudi iz tega položaja rešnjo pot.

Ljubezen večja kot smrt

Bog želi rešiti ljudi, jih privedi nazaj k sebi in v sebe. Ta želja bi se morala uresničiti na miren način: učlovečenje božjega Sina bi moralo biti poroka Boga s človeštvom. Toda Jezus naleti na posledice izvirnega greha: na nasprotovanje, sovražstvo, obrekovanje, zaničevanje in zavračanje. To je tisto, kar je postavilo križ na Jezusovo pot. Vsa skrivnost odrešenja je v tem, da je božja ljubezen tako velika, da se posluži celo križa, da gre skozi križ, da vzame nase križ in da na njem slavi zmagoslavje.

Ni treba misliti, da je Jezus želel križ. „Oče,“ prosi Jezus, „če je mogoče, naj gre ta ura mimo mene.“ Jezus ni želel križa. Toda dobro je vedel, da ga bo srečal. Zaradi križa je bil žalosten do smrti ob misli na to, kako ljudje zavračajo božjo ljubezen.

Čudež odrešenja je v tem, da je bila ljubezen močnejša od greha in da je to orodje smrti, križ, postalo za nas celo znamenje življenja, kajti ljubezen slavi zmagoslavje nad smrtjo. S tem je Jezus plačal odškodnino za upor ljudi ter zadostil za žalitev.

Zgodovino Kristusovega trpljenja poznamo: od zadnje večerje do smrti na križu. Kot postaje se vrstijo pred nami prizori: odhod na Oljsko goro, krvavi pot v Getsemaniju, Judova izdaja, sodna komedija pred velikim duhovnikom, potem pred velikim zborom, nastop pred rimskim namestnikom Pilatom, obsodba, zasramovanje, mučenje, kronanje s trnjem, zasmehovanje s škrlatnim plaščem, križev pot in križanje.

Odrešenje po Jezusu je torej zmagoslavje božje ljubezni. „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi ga odrešil.“ To je odre-

*Milimetrskim čuvarjem
nравnosti se je sreča nasmeh-
nila: neko žensko so zalotili
pri zakonolomstvu. Zgrabili
so jo in jo pehali daleč po
mestu skozi smrdljive ulice,
mimo branjevcev in postopa-*

Besede v pesek

*čev pred beznicami prav gor
do trga: naj ves svet vidi njih
gorečnost.*

*Na trgu se prerinejo skozi
skupine ljudi. Ženska se upi-
ra in brani, a močan sunek
jo vrže v prazni prostor pred
govornika. Razkuštrana žen-
ska si od sramu zakrije obraz
z rokami in se sesede na tla
kot kup starih cunj.*

*Gorečniki zdaj stopijo na-
prej in razlože Kristusu, za
kaj pravzaprav gre. Žensko so
zalotili z moškim, ki ni njen*

*mož, in postava ukazuje, da jo
je treba kamnati. Kaj naj
store?*

*Kristus ne odgovori niti be-
sedice. Le skloni se in začne
kot za kratek čas s prstom pi-
sati po tleh.*

*Oni čakajo. Jezus še naprej
piše po tleh. Ponovijo obtožbo
in vprašanje in spet počakajo.*

*Šele čez nekaj časa se Jezus
zravna, pogleda toživce, po-
tem ljudi, ki so se tam nabrali,
nazadnje žensko. Končno spre-
govori:*

*„Kdor izmed vas je brez
greha, naj prvi vrže kamen
vanjo.“*

*Spet se skloni k tlom in riše
kričulje.*

*Svetim možem je zastala
sapa. Mislili so, da bo Kristus
določil, koliko udarcev z bi-
čem mora pasti na hrbet greš-
nice ali kako visok mora biti
kol, na katerega jo bodo obe-
sili, ali koliko in kako težkih*

*kamnov morajo vreči nanjo.
On jim je pa odgovoril, naj so-
dijo sami sebe v nevidnem so-
dišču vesti.*

*Temu in onemu od njih je
prišla misel, da bi rekel: „Jaz
sem brez greha in bom zato
prvi vrgel kamen,“ a s Kri-
stusom se ni igrati: on vidi v
srca in ne pomišljal bi se jav-
no naštetih njih skritih grehov.*

*Drug za drugim so jeli od-
hajati, začeni pri najstarej-
ših. Ostal je Jezus sam z že-
no.*

*„Te ni nobeden obsodil?“ jo
je nagovoril.*

*„Nobeden, Gospod,“ je
hvaležno zavzdihnila.*

*„Tudi jaz te ne bom. Pojdi
in odslej več ne greši.“*

*Pa ne da bi ji Kristus s tem
dal potuho? Nikakor. Vedel
je, da je namen vsake zapo-
vedi poboljšanje človeka. Za-
to je pravičnost zamenjal z
usmiljenjem.*

začelo se je doma

Trije mladoletniki so stopili pred sodnike: dva vajenca in dijak prvega razreda srednje tehnične šole. Usi trije lepo oblečeni. Ni bilo videti, da bi se jim kdajkoli slabo godilo.

Nekaj mesecev so kradli po okolici. Iz šole so odnesli magnetofona, pisalni stroj, gramofon, mikroskop. Štiri kolesa so si prisvojili zato, da bi iz njih izdelali vozilo za tri ljudi. Iz nezaklenjenega avtomobila so odnesli, kar je bilo vrednega. Ob obali so opazili zločljiv čoln in ga odpeljali. Pred hotelom je stala vespa in dva izmed njiju sta se brž odpeljala z njo proti kraju, kjer ju je ustavil policaj. Motocikel sta pustila ob drevesu in zbežala.

„Začelo se je, ko smo opazili v samopostrežni trgovini, da je moči marsikaj odnesti, ne da bi plačali,“ je pripovedoval eden izmed njih. „Za začetek čokolada, bomboni, krema. Potem so prišle na vrsto druge stvari.“

„Zakaj ste to delali?“ je spraševal sodnik.

„Na nič nismo mislili,“ je dejal eden izmed njih na obravnavi.

„Kako, da niste nič mislili?“

Ko so policaji pri enem od trojice našli nekaj manjših predmetov, je takoj povedal drugemu: „Veš, kaj majhnega se ne spleča. Odnesti moramo kaj takega, kar bo več vredno.“

Dva sta ukradla na bližnjem vrtu kokoš in petelina. Odnela sta ju k enemu izmed njih domov in ju spekla.

„Nisem bil takrat zraven, bral sem knjigo ‚Strah‘, ki sem jo ukradel v knjigarni,“ je na dokaze o tatovini kokoši pripomnil tretji.

„Kaj pa oče in mati?“ je iznenada vprašal sodnik tistega, pri katerem so pekli kokoš.

„Jedla sta z nama.“

„In nista nič rekla?“

„Nič!“

„In ti si imel doma spravljene vse te stvari?“

„Da, doma!“

U dvorani tišina. Tako sodnik kot poslušavci so se menda vprašali, kaj so rekli starši. Pri ukradenih kokoših nič. Morali so vedeti, da jih sin ni dobil zastonj. In niso vedeli za predmete?

Sodnik ni več spraševal o starših. Nehote pa se je marsikomu porodila misel, kje se je začelo, da so ti trije na videz kar čedni fantje krenili na tako pot. Da niso na nič mislili — kot je rekel eden izmed njih. Je bila po sredi brezbriznost ali slepa ljubezen staršev, da niso vprašali, od kod sinovom predmeti, ki veliko stanejo?

Začelo se je v samopostrežni trgovini, vendar pa je bil začetek tega nekje drugje. Morda bi bili staršem krivični, če bi rekli, da se je začelo to z domačo vzgojo?

BOG JE SVET TAKO LJUBIL da je poslal svojega edinorojenega Sina

šenje. Jasno je, da bo odrešenje za nas popolnoma uresničeno šele ob koncu časov, toda v Gospodu Jezusu je že povsem uresničeno in, če hočemo, ga lahko sprejmemo. To je „veselo oznanilo“, evangelij.

Odrešenje je največji dokaz ljubezni. Ni večjega dokaza ljubezni kakor dati svoje življenje za tiste, ki jih ljubiš. Če bomo hoteli ljubiti, bomo tudi mi srečali križ. Smo v človeškem položaju, ki je zaznamovan z odklonitvijo ljubezni, zato je delež tistega, ki hoče ljubiti, križ.

J. B.

Pred 50 leti je umrl Ivan Cankar. Odlomki iz njegovih spisov so resnične

slovenske razglednice

Tretja ura

Ko so stali Judje pred Pilatom, so si bili bratje. Kakor poprej nikoli, so si bili podobni v lice, glas in misel, ko so vpili: „Križaj ga!“

Morda še dan poprej, morda še uro poprej jih je bilo na tisoče med njimi, ki so se veselo igrali s svojimi sanjami, s svobodno ustvarjenimi otroki svojega srca in svojih misli. Zdaj so bili vsi en sam mrtvaško spačen obraz, ki je poln zlobe in bolesti uročen strmel v eno samo strahoto. En sam obraz, le ene oči, le ena usta:

„Križaj ga!“

Bratje so si bili pred Pilatom in bratje na Golgoti.

Ali ko je odbila tretja ura, se je pretrgalo zagrinjalo od vrha do tal. Grmeč se je razsula noč pred njimi in v njih so grobovi pojoč označevali novo zarjo. Mrena je padla od oči, da so izpregledale utolažene, od src, da so se vzdramila še ihtoč v jutro in upanje.

O Bog, da bi že tudi meni, da bi tudi nam, v sramoti, bolesti in strahu tavajočim, da bi nam vsem že bila ura tretja! —

Gruda molči

Gruda molči, ta naša gruda, ki je prepevala kakor nobena nikjer in nikoli!

Sladka, bratje, je bila njena pesem, saj ste jo slišali! Use je bilo v nji, kar je v nas do brega in lepega, vse, česar se v dnu srca sramujemo in veselimo. Bila je tista brezmejna, čista, materinska ljubezen, ki je pravo znamenje slovenske duše in slovenske zemlje.

Ob lepem nedeljskem jutru, kadar so od holmov in hribov zapeli zvonovi, nam je bil korak lahek in prožen, lica so bila sveža, oči so gledale jasno in veselo, na ustnicah je bil smehljaj. In vsakemu je bilo takrat srce očiščeno, od jutranje rose oprano, kakor da smo prihajali od spovedi in obhajila.

Ob tej blagoslovljeni uri ni bilo nič zlega, nič temnega v nas. Bili smo verni otroci te zemlje, svoje matere, vredni njene lepote. Z njo smo prepevali in vriskali, z njo žalovali, govorili smo z njo zvesto in odkritosrčno, kakor govori otrok z materjo.

Praznik, poln pesmi in veselja, je bil na nebu, na planinah, na polju in senožeti, na belih cestah, kolovozih in klancih. In bil je najlepši v naših srcih.

Ti naši literati!

Oči Emerencijeve so primerno majhne, skrivajo se pod debelimi, težkimi trepalnicami in vrh tega še za nanosnik. Ali ravno zato je njihova luč toliko zanimivejša, čudovitejša. Tu ni nobenega navdušenega, visoko plapolajočega ognja, niti zabavljive, na pol skrite ironije, niti mirne, razmišljajoče resnobe, niti krotke navnosti, niti jasne neumnosti, skratka, ničesar ne, kar se vidi v očeh drugih ljudi takoj v prvem trenutku.

Zdelo se je, da se prav tam globoko na dnu premetavajo, spajajo in razdružujejo, prihajajo in izginjajo vsi ti izrazi, na pol resnični, na pol zlagani in afektirani, ukradeni, prisleparjeni in kupljeni iz različnih drugih oči, a vsi oblečeni in kričečo, ohlapno obleko samoljubja, zavisti in ošabnosti...

Emerencij je govoril o literaturi. Razjaril se je brez vsakega zunanjega vzroka.

„Kaj so ti naši novi literatje? Zabavljanje, samo zabavljanje in prepisavanje iz tujih literatur... Podreti hočejo vse, kar smo sezidali v desetletjih z največjim trudom, v potu svojega obraza, vse, čemur smo posvetili svoje najboljše moči, kar je naš ponos in naša nada, kakor npr. ... da, ... hm ... skratka: vse! Z nezdravimi tujimi mislimi in idejami hočejo zastrupiti naš mili, nedolžni narod, ki je ostal čist in nedotaknjen sredi vseobče pokvarjenosti... Pa to se jim ne posreči, ne, ne, in stokrat ne!“

opombe ob rob

Povzeto po dr. K. V. Truhlarja
„Pokoncilskem katoliškem etosu“

Svoboda

Svobodo današnji svet visoko ceni ter z navdušenjem išče.

Bog je človeka ustvaril svobodnega. Človekovo dostojanstvo zahteva, da se človek pri svojih dejanjih ravna po svobodnem odločanju, ne pa pod vplivom slepega notranjega gona ali zgolj pod pritiskom zunanjega siljenja.

V svobodi mora človek sprejemati nase svoje osebne, družbene, zgodovinske naloge in jih vršiti. Kot svoboden mora stati sredi svojega poklicnega dela, na svojem držbenem mestu, sredi vsakokratnega življenjskega položaja. V svobodi mora jemati nase nepovratnost marsičesa, sr-

cu morda zelo dragega, iz preteklosti, v svobodi se odpirati razvoju sveta, kolikor je ta dober, svobodno odklanjati, kar življenje človeka in človeštva notranje slabi.

Svoboda je sicer najbolj notranja last človeka, a je vendarle tudi družbeno pogojena. Krepi se, če človek stoji v službi človeški skupnosti.

Verska svoboda

Verske dolžnosti vežejo vest ljudi. Ta se pa ne sme ravnati po kakšnem zunanjem pritisku. Tudi v območju vere nihče nikomur ne sme vsiljevati dejanj, ki bi bila proti njegovi vesti, kakor nihče nikogar ne sme ovirati, da dela, kakor mu velewa vest, kadar je tako dejanje tudi drugače nepoporečno.

Naravno je, da se človekova verska dejanja tudi na zunaj razodevajo in da jih človek tudi skupnostno izrazi. Tudi za viden in skupnosten izraz vere mora imeti človek svobodo. Seveda se mora pri tem ozirati na zahteve javnega reda.

Dejanje vere je že po svoji naravi prostovoljno. Bog hoče od kristjana prostovoljnega pristanka na svoje razodetje. Zato je pa vera nujno razumna in svobodna poslušnost.

Kar pa velja za vero, velja tudi za ostalo nadnaravno življenje. Bog prihaja človeku naproti vedno kot oseba k osebi, kot svoboden k svobodnemu. Vedno išče v človeku svobodnega soigravca.

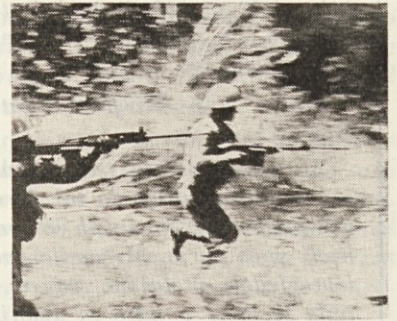
Odgovornost

Čut odgovornosti je eden osrednjih znakov modernega človeka. Ta čut bolj in bolj raste po vsem svetu in ta rast je za duhovno in нравno zrelost človeškega rodu kar največjega pomena. Zavest odgovornosti je trepa pripisovati očitnemu delovanju Svetega Duha.

Ta čut si je treba privzgojiti. Ker je človek odgovoren ne le

zase, temveč za vse ljudi in vse zadeve velikega življenja, mora vsakdo to veliko življenje spoznati. Za to prihajajo v poštev zlasti množična občila: radio, televizija, časopisje... Seveda mora uporaba znati razločevati zrno od pleve, mora biti modra in smotrna, zanjo je potrebna načrtna vzgoja.

Pri vzgoji čuta odgovornosti mora človeku pomagati tudi družba. Do tega čuta bo namreč zelo težko prišel, če mu življenjske razmere ne bodo dopuščale, da bi se zavedel svojega dostojanstva. Razmere morajo biti take, da more človek v njih živeti svoje dostojanstvo ter po tej poti naravno rasti v čut odgovornosti.

Kjer pravice, tam dolžnosti

Kaj lahko se zgodi, da se ljudje zagledajo le v pravice — da poudarjajo in zahtevajo le-te ter da prezro in ne začutijo, kako je vsaka pravica hkrati dolžnost.

Pravice hkrati nalagajo dolžnosti. Kdor se sicer za svoje pravice bori, na svoje dolžnosti pa popolnoma pozablja ali jih le deloma izpolnjuje, je nekako kot človek, ki z eno roko stavbo gradi, z drugo jo pa podira.

Kjer ljudje pozablajo na svoje dolžnosti ali jih opravljajo le na pol, zmanjšujejo breme sebi in ga naprtujejo skupnosti. Le kjer pravica ostane pravica, to je: kjer jo človek živi znotraj njenih mej in ne preko njih, služi obči blaginji in ji ničesar ne odteguje — le tedaj je v ravnotežju z njo.

Človekova veličina

Moderni svet je med drugim svet poveličevanja človeka. Po skoraj soglasnem mišljenju vernih ljudi je vse, kar biva na zemlji, treba naravnovati na človeka kot na središče in vrh vsega zemeljskega. In ker vidno vesolje danes s silovito naglico razmika svoje meje ter raste v nedogled, raste z njim tudi močnejša človeka. Tudi novim svetovom, ki se dan za dnem odpirajo, je središče in vrh človek.

Ob tem pa človek vendarle nima sebe za drobca prirode, kajti po svoji notranjosti presega vse stvari. Presega jih po tisti notranjosti, kjer ga čaka Bog, ki preiskuje srca, in kjer sam pred božjimi očmi odloča o svoji sodbi.

To, da je človekov duh odprt za božjo skrivnost, da presega sam sebe, da je v stiku z Bogom, je po eni strani del njegove veličine, po drugi strani pa mu to vrednost hkrati omejuje, saj ga postavlja ob Nekoga, kjer veličini ni nobenih mej. Ob Bogu je človek majhen. In vendar ta „majhnost“ ostaja resnična veličina. Saj Bog človeka v svoji bližini ne použije, mu ničesar ne vzame.

Človek si danes svet sam gradi

Človek je svet vedno oblikoval. A do tehnične dobe je bilo to oblikovanje počasno, je le malo spreminjalo svet. O izpolnitvi božjega naročila, naj si človek zemljo podvrže, moremo pravzaprav šele danes govoriti.

Danes si človek svet vse bolj sam naredi. Posebno v mestih, v kateri se življenje človeštva počasi strnjuje in ki bodo vse bolj dejansko človekovo bivališče. V njih je le malo „nedotaknjene“, „čiste“ prirode. Po večini gre za predelan svet, za svet, ki je delo človekovih rok, njegove tehnike, njegovega duha. Taka je sodobna stanovanjska oprava. Take so ulice. Taka je tehnična oprema tovarne in urada. Tudi hrana je

vse bolj predelana. Še človekovo mišljenje in čutenje je danes močno predelovano po tisku, filmu, radiu, televiziji.

Tehnika si že skuša osvojiti vesoljni prostor. Tudi nad časom človeški razum na neki način že bolj in bolj uveljavlja svoje gospodarstvo: nad pretoklostjo z zgodovinskimi raziskovanjem, nad prihodnostjo s predvidevanjem in načrtovanjem.

Zavesti, da je svet vse bolj podvržen oblikovanju, se katoličan ne sme bati. Ne sme misliti, da je taka zavest „brezbožna“, kakor da v njej pripisuje človeku, kar gre le Bogu; kakor da v njej svet od Boga trga. Bog ničesar ne ustvari, kar more nastajati po razvoju in po delu človeka. Človek ima od Boga zapoved za predelavo sveta in je torej čisto po namenu Boga, če si svet „naredi“.

Katoličan, ki bi se pred tem uvidom zapiral, bi se hkrati zapiral pred zahtevami, ki jih uvid vključuje: namreč da mora pri „narejanju“ sveta odprto sodelovati.

Boj otročjosti

Duševno otročji je človek, ki je po letih dorasel, a je duševno v neki meri še kot otrok: ne zna sam osebno misliti, se ne sam odločati, ne zna nase jemati odgovornosti, ne zna posegati v družbo in zgodovino.

Ob stalnem telesnem razvoju bi se morala tudi duševnost stalno razvijati. To pa ni mogoče drugače kot tako, da se človek stalno, od prvih let do konca življenja, trga od preživelih življenjskih oblik in se stalno podaja v nove, višje. Tako postaja človekova misel vedno globlja, volja vedno bolj zmožna osebnih odločitev, moč raste v vedno novih zmagah nad ovirami.

Tako človek bolj in bolj odkrije samega sebe, svojo svobodo, odgovornost, moč. Prav po tem pa postaja vse bolj samostojen in je vse bližje človeški zrelosti.

Predvsem dvoje more motiti tak naraven človekov razvoj: strah pred novimi odločitvami in beg pred naporom. A s tem dvojnimi človek v rasti nujno zaostane.

Ne videti le sebe

Človek naj ne vidi le sebe, temveč ob sebi vedno tudi družbo. Skrb zase mora biti vključena v skrb za skupno blaginjo. Človek ne sme gledati na svoje reči tako, kakor da bi bile samo njegove, temveč mora gledati nanje tudi kot na skupne: te morejo koristiti ne le njemu, ampak tudi drugim.

Tudi s krščanskim življenjem je tako. Kakor Bog ni ustvaril ljudi, da bi živeli posamič, tako je tudi hotel ljudi posvečevati in zveličati ne posamič ali brez vsakršne medsebojne zveze. Tudi božje življenje je poedincu le takó „zasebna“ lastnina, da je hkrati „skupna“ lastnina, tj. za službo vsem.

Zato se pa stremenje po „lastni popolnosti“, ki bi bilo odtrgano od skrbi za družbo, nujno sprevrže. Posebno bi na ljudskih misijonih in v duhovnih vajah geslo ne smelo biti le „Reši dušo“, ampak obenem „Reši druge“, „Reši človeštvo“.

Ob tem nauku o skrbi za skupno blaginjo bi morali svoje notranje življenje pregledati vsi katoličani.

Za dom in družino

ROŽE V STANOVANJU

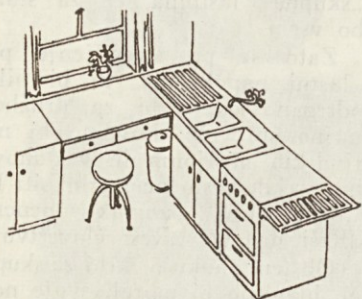
Nikdar ne bo stanovanje, kjer živi zares srečna gospodinja, brez rož. Še tako lepa hiša bi bila brez rož mrzla.

Treba pa je znati izbrati rože in jih postaviti na pravo mesto. Tudi barva, oblika in velikost vaz in cvetličnih lončkov govori o našem okusu. Ne služijo vsi lončki in vaze za vsako cvetlico. Uvažno je soglasje med prvim in drugim. Na splošno so bolj priporočljivi preprosti lončki, ker bodo ti bolj poudarili lepoto rož.

Kadar delamo šopek, moramo svetlejšje rože vvrstiti zgoraj, temnejše pa spodaj, sicer bo šopek neokusen. Če so v istem šopku živordeči cvetovi obenem z vijoličnimi, modrimi ali rdečkastimi, jih je treba med seboj ločiti tako, da vstavimo vmes cvetove svetlejših barv ali zelenje.

USAKO STUAR NA SVOJE MESTO

Večni nered in razmetanost spravljata ob živce marsikatero zaposleno ženo. Koliko boljše se počuti, ko dvakrat na leto temeljito počisti stanovanje, uredi perilo, pospravi klet in podstrešje.

Pripravno urejena kuhinja.

STARŠI SO ODGOVORNI

Gospa F. M. iz U. piše: „Zakon moje hčerke je na tem, da se razdre. Ne zaradi nezvestobe njenega moža, ampak le zaradi neprestanih sporov glede vzgoje njenih otrok. Moja vnuka sta nenavadno živahna. Ker živi moja hči v hiši tistov, hočejo ti otroka vzgajati s silo, medtem ko ona misli, da bi bolj uspela z mešanico dobrote in strogosti. Moj zet soglaša z vzgojnim načinom svojih staršev. Otroka sta začutila to razliko med starši in sta jih že začela izigravati drugega proti drugemu. Na žalost sta tudi pogosto priče razgovorov, ki jih imajo odrasli o njiju dveh. Jaz sem na strani svoje hčere. Kaj pravite vi k temu?“

Po vašem pripovedovanju trpi zakon vaše hčere manj na različnih gledanjih zakoncev kot na vmešavanju sorodnikov. Starši imajo pravico in dolžnost vzgajati svoje otroke in o načinu vzgoje se morajo oni zediniti. Kaj pomaga otrokoma, če sta sedaj tako ali tako vzgajana, če bosta pa izgubila svoj dom. Mislim, da je zadnji čas, da si vaša hči in vaš zet izbereta pameten vzgojni način in ne dopustita nobenega vmešavanja od zunaj. Če ne gre drugače, morata v korist otrok misliti tudi na preselitev v drugo stanovanje. Dobra vzgoja je za vse življenje veliko bolj odločilna in važna, kot kdo to misli. To pojasnite svoji hčeri.

BOJIM SE SLABIH UPLIVOV

Gospa T. D. iz M. piše: „Pred četrť leta smo se preselili sem, ker je bil moj mož prestavljen. Prav dobro smo se uživali v nove razmere. Kar mi jemlje notranji mir, je to, da nima moj petletni sin še nobenih pravih tovarišev. Jaz sem ga z vso materinsko ljubeznijo vzgajala. Kljub temu je sedaj zelo trmast in zna svojo trmo uveljaviti. Njegova najnovejša želja je, da bi bil stalno na cesti, kjer bi se z drugimi otroki trgal. Brez ozira na besede, ki bi se jih tam navadil, se bojim drugih slabih vplivov, katerim bi mogel podleči. Človek nikdar ne ve, kako so drugi otroci vzgojeni. Kako bi ga odvrnila od te želje?“

Zdi se mi, da vaš način vzgoje potrebuje nekaj malih popravkov. Nápak je, odvrčati otroka od njegovih naravnih tovarišev iste starosti. Otrok mora ven na zrak, mora se navaditi na življenje z drugimi in se ne sme držati samo materinega krila. Otrok bo tako tudi hitro zgubil trmo, ko bo spoznal, da hočejo tudi drugi svojo voljo uveljaviti. Da se bo naučil novih besed, s tem se pač morate sprijazniti. Ali je pa to tako hudo? Najkasneje v šoli se bo srečal z vseh vrst krepkimi izrazi, ki jih bo pa tudi hitro pozabil, če ne boste preveč o tem govorili. Skrb glede slabih vplivov drugih otrok zveni nekoliko po pristranosti. Vsaka mati vzgaja svojega otroka, kakor

najbolje ve in zna, in spet je le od Vas odvisno, da od primera do primera uravnavate tuje vplive pri svojem otroku. Torej, če ste že vselej popustili, popustite še sedaj! Bodite v bodoče trdi rajši pri drugih njegovih željah! A ne odtegujte mu tovarišev v igri!

LJUBEZEN NA PRVI POGLED

Gospodična U. F. iz Ū. piše: „Doslej se nisem veliko zanimala za moški svet. To se je pa spremenilo, ko sem v pretekli jeseni spoznala nekega moškega. Ljubezen na prvi pogled naju je privedla skupaj. Prej nisem mogla verjeti, da je kaj takega sploh možno. Bil je točno tak, kot sem si jaz predstavljala svojega bodočega moža. Na žalost sva morala iz nujnih razlogov narazen. Čeprav je od tedaj poteklo že pol leta, ni bilo doslej enega dne, ko bi ne mislila z vso ljubeznijo nanj. A ločitev je žal dokončna. Od božiča se zanima zame znanec neke prijateljske družine. Je poštenjak, ki je moral preko mnogih težav. Rad bi se z menoj poročil. Gotovo bi se imela jaz pri njem dobro, a vem, da bi v tem zakonu marsikaj ostalo neizpolnjeno in da bi ne bilo tako, kot sem si jaz predstavljala skupno življenje. Kaj naj storim?“

Dokler niste premagali razočaranja, ki ste ga doživeli, dokler rana še boli, toliko časa ne smete začeti nobene zveze. V nasprotnem primeru bi zagrešili neko nezvestobo fantu, ki se hoče sedaj z Vami poročiti. Občutljivi značaj potrebuje več časa za pomiritev. A za vsakogar pride trenutek, ko izgubljena ljubezen nič več ne boli, čeprav je človek nikdar čisto ne pozabi. Šele ko boste dosegli to točko, smete misliti na to, da bi se navezali na nekoga. Gojite to poznanstvo, a izgovorite si čas. Ljubezen, ki raste počasi in ki je osnovana na nag-njenju do nekoga in na zanesljivosti, za zakon gotovo ni slaba.

MOJA DEKLE MI JE ČESTO POUSEM TUJA

Gospod B. L. iz N. piše: „Zadnja štiri leta sem imel vsako leto drugo dekle. A nikoli ni mi prijateljstvo uspelo. Poleg tega moram priznati, da sem komaj kdaj mislil zares. Pred dobrim letom sem spoznal sedanje dekle. Skrajna sva se čudovito dobro ujemala, potem so se pa pojavile vseh vrst težave. Dvakrat je bilo že na tem, da se razideva, a sva se le spet ujela. Uendar si še danes ne morem predstavljati ne poroke ne tega, da bi se razšla. Zaradi svoje neodločnosti čutim v sebi vse vrste čustev, od prirčne ljubezni do skoraj hinavščine. Hinavščine zato, ker čutim, da je resnična ljubezen le tedaj možna, če se je nekdo za drugega popolnoma odločil. Moje dekle se mi zdi včasih povsem tuja. Tuja v svojem vedenju in mišljenju. Z mnogimi drugimi ljudmi bi se v takih trenutkih bolje zabaval. Kako srečen bi bil, ko bi to ne bilo tako. Spet in spet imam občutek, da se vse premalo ujemava. Ali naj se razideva? Druga dekleta imajo tudi svoje senčne strani, kot jih imam tudi jaz. Nobenega izhoda ne najdem.“

Brez neke srednje poti ne gre, kajti kje je mogoče najti človeka, ki stoddstotno odgovarja naši predstavi. Kljub temu pa mora v najvažnejših točkah vladati skladje, sicer je skupnost že vnaprej obsodena na polom. Mora biti neko duhovno ujemanje v vprašanih svetovnega nazora, vere, medtem ko je možno lažje prenašati razlike na drugih področjih. Po tem se morate ravnati. Ob trenutnih pomislekih bi bila poroka verjetno preuranjena. Šele ko boste prišli s seboj na čisto, se morete odločiti — tako ali tako.

Upliv temeljitega dela se pozna mesec ali dva, potem je pa zopet vse po starem. Prekladanja in zapravljanja časa pa poleg tega še jeze in prepira ne manjka.

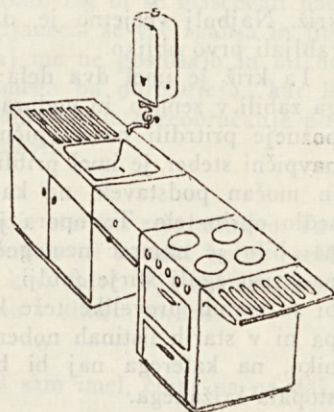
Čim manj časa imamo za dnevno čiščenje stanovanja, tem temeljiteje in načrtneje ga moramo izkoristiti. Pred seboj imejmo vedno pravilo: Usako stvar na svoje mesto! Že v na grobo pospravljenem stanovanju ne bo nihče opazil, da niso šipe bleščeče svetle, da kljube že dalj časa niso videle sidola in da je tudi na knjigah prah. Pa vendar bo občutek, ko se bomo vrnili iz službe, čisto drugačen. Z več volje se bomo lotili drugih opravil.

NE PREMALO IN NE PREVEČ GIBANJA

Glede gibanja delajo ljudje čisto napake. Nekateri so po ves teden povsem brez gibanja, v nedeljo pa bi radi s pretiravanjem nadoknadili vse, kar je bilo zamujeno. Med tednom hodijo premalo, v nedeljo hodijo preveč.

Med tistimi, ki telovadijo doma, so neredko taki, ki mislijo samo na moč rok, zanemarjajo pa mišice trupa.

Posebej naj opozorimo na pretiravanje glede gibljivosti hrbtenice. Marsikdo misli, da je treba delati le izredno težke vaje. Dejstvo pa je, da pretiravanje, pa naj gre za hojo ali tek, za vaje za moč ali gibljivost, prej škoduje, kakor koristi.

Drug primer moderne kuhinje.

Križanje — ena najhujših kazni

V postu premišljamo o Kristusu na križu. Grozo križanja doumemo šele iz pripovedovanja zgodovine o tej kazni.

Križanje je bilo po svojem nastanku rimska, ne judovska kazen. Običajna judovska kazen za bogokletje, katerega so Jezusa dolžili, je bilo kamnánje. Vendar so palestinski Judje v Jezusovem času uporabljali že mnogo let tudi križanje, ki je prišlo v navado že za časa njihovih prvih stikov z Rimljani.

Pred to dobo je bilo pri Hebrejcih v navadi nabadanje na kol, ki je bilo običajna kazen v nekdanjih babilonskih in asirskih cesarstvih in iz katerega se je pozneje razvilo pravo križanje. Pa tudi križanje ni bilo v starem Rimu domača, ampak uvožena kazen. Pred Rimom so ga poznali že v Grčiji, Egiptu in v mnogih drugih sredozemskih pokrajinah, koder so ga verjetno razširili Feničani, ki so bili drzni mornarji in neutrudni trgovci.

V Rimu je vzbujalo križanje vselej pravi preplah. Z njim so navadno res kaznovali le sužnje in še te samo za zelo hude zločine. Zato so sužnjem včasih porogljivo rekali „nosivec križa“.

Kakšen je bil križ?

V Jezusovih časih je bil križ po obliki trojen: tak, ki ga danes rišemo (†), potem križ v podobi velike črke T in pa v podobi črke X ali Andrejev križ. Najbolj verjetno je, da so za Jezusa uporabljali prvo obliko.

Ta križ je imel dva dela: navpični kol, ki so ga zabili v zemljo, in vodoravni kol, ki so ga šele pozneje pritrdili na navpični steber. A mogočni navpični steber je imel približno na polovici tršat in močan podstavek, na katerega se je kot na sedlo oprlo telo. Ta opora je bila nujno potrebna: bilo je namreč nemogoče, da bi držali telo na križu zgolj štirje žebli, kajti prebodene roke bi se zaradi prevelike teže kmalu razčlenile. Pač pa ni v starih listinah nobenega sledu o podnožniku, na katerega naj bi bila oprta in pribita stopala križanega.

Ko je sodišče koga obsodilo na križanje, so pripravili kraj — če že ni bil pripravljen — ter so zabili v tla navpični kol, ki pa še ni imel vodoravne prečke. Navpični del navadno ni bil posebno visok, kajti obsojenčeve noge so bile običajno za eno človeško postavo nad zemljo ali še celo manj. Steber je meril torej 4 do 5 metrov.

Izbrali so zelo viden in obljuden kraj, ker so hoteli, naj bo prizor v svarilo sužnjem in drugim izvržkom človeške družbe, ki jih je mogla zadeti smrtna kazen na križu. Zato so radi izbrali kraj, kjer je bilo veliko prometa, izven obzidja, a blizu mesta, pri kakšnih mestnih vratih in, če je bilo mogoče, med grobovi.

Pred križanjem so obsojenca bičali, včasih na poti h križanju. Izročili so ga vojakom, navadno štirim in stotniku, ki je moral uradno potrditi obsojenčevo smrt. Obsojencu so naložili — in včasih tudi privezali — na ramena križevo prečko. Pred njim je nosil birič tablico, na katero so v različnih črkah napisali zločin, zaradi katerega je bil obsojen. Včasih pa so obesili tablico obsojencu okoli vratu. Spreved je šel navadno po najbolj obljudenih in prometnih ulicah, da bi prisostvovalo kazni čim več ljudi.

Na poti je radovedna in razdivjana množica obsojenca na vse načine zasramovala, tudi v primeru, da ga tedaj niso bičali: obsojenec ni bil več človek, ampak živa gnusoba, brez pravic.

Križanje

Ko so prišli na kraj križanja, so obsojenca slekli, če mu niso vzeli obleke že med bičanjem na poti. Pri Rimljanih je bil navadno popolnoma nag. Možno pa je, da so ga pri drugih narodih, ki so bili glede tega bolj občutljivi, iz sramežljivosti pokrili s kako tunjo.

Obsojenca so položili na tla na hrbet. Pod seboj in pod razprtimi rokami je imel prečko, ki jo je prej nosil. V tej legi so mu pribili roke na kol. Po tem prvem pribijanju so obsojenca potegnili na navpični steber — verjetno z vrvjo, ki so mu jo ovili okoli prsi ter je tekla po vrhu stebra — ter ga posadili na podstavek, sedlo.

Ko so obsojenca dvignili, so pritrdili prečko na pokončni hlod z žebli ali z vrvmi. Potem so pribili noge. Pri tem so uporabili seveda dva žeblja, ne samo enega. Ker je namreč obsojenec sedel na podstavku kakor na sedlu, sta bili nogi skoraj ob straneh pokončnega hloda in torej stopal ni bilo

mogoče prekrizati. To so opravili krvniki stojé, kajti obsojenčeva stopala so bila, kot smo videli, v višini človeške postave.

Smrt na križu

V tem položaju je križani čakal na smrt. Visel je na obljudenem kraju ter je ure in ure gledal vsakovrstne ljudi, ki so hodili mimo: plemenitaše, ki ga še pogledali niso; otroke, ki so radovedno opazovali njegovo posinelo in zabuhlo telo; zaposlene trgovce, ki so se mimogrede ustavili; navadne občane in sužnje, ki so za zabavo opazovali znake njegovega trpljenja. Senco sočutja je mogel ujeti kvečjemu na obrazu kakšnega sorodnika ali nekdanjega sodelavca pri zločinih, ki je stal tam blizu. Pa tudi tisto sočutje je bilo prazno, kajti pod križem so stražili vojaki in so zavrnilo vsakogar, ki bi se hotel približati in mu kakorkoli olajšati bolečine. Edina stvar, ki je prišla do tega reveža, pribitega na križ, je bil kamen, ki ga je iz objestnosti od daleč vrgel smrkavec ali iz maščevanja nekdanji roparski tekmeč.

Križani je umrl od izkrvavitve, od vročice, ki so jo povzročile rane, od lakote in še bolj od žeje ali iz drugih telesnih vzrokov. Navadno ni bilo treba dolgo čakati, zlasti zaradi izčrpanosti, ki jo je povzročilo grozno bičanje pred križanjem. A kdor je bil telesno odporen, se je pogosto boril s smrtjo po cele dneve ter je v strašnem smrtnem boju počasi ugašal. Krvniki pa so včasih nalašč pospešili smrt: zanetili so ogenj pod križem in povzročili gost dim; prebodli so križanega s sulico ali pa so mu po rimskem običaju s kijem strli stegna.

Trupla so v starih časih ostala na križu do razpada in popolnega izničenja, ki so ga povzročili od spodaj psi, od zgoraj pa ptice. Od približno Avgustovih časov naprej pa so smeli prijatelji ali sorodniki prositi oblast za truplo ter ga pokopati.

Vse to je veljalo za križanje na splošno. Istih pravil so se držali tudi pri Jezusovem križanju.

Po Ricciottiju

iz Baragovega dnevnika

Govoril sem z nekaterimi od teh nesrečnih trgovcev, ki prodajajo peklenškemu sovražniku svoje duše, pa tudi duše ubogih Indijancev. Pa so me vselej zavrnilo z zmerjanjem in grožnjami. Mo-

je besede pri njih mnogo manj zaležejo kakor pri najbolj surovih divjakih. Da bi se maščevali nad menoj, prinašajo Indijancem še več žganja in jim živo prigovarjajo, naj me ne poslušajo in mi ne verjamejo, mene samega pa obrekujejo, kar le morejo. Pri takih okolnostih je spreobračanje poganov seveda zelo težavno.

o

Tu mi je zavoljo moje starosti zelo težavno. Tako npr. sem moral óndan iti k neki bolni osebi celih dvajset milj (32 km) daleč. Tja in nazaj sem šel po ledu in snegu in v silnem mrazu.

o

Kar daš revežu, boš sam imel, česar pa ne daš, bodo imeli drugi.

kaj pravijo doma in po svetu

Z izreki in izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje v Slovincih. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarjajo sodbo o življenju slovenske družbe.

mladika

„NUJNO JE POTREBNO, DA SLOVENSKA SKUPŠČINA ODLOČA O DELITVI NAŠEGA NACIONALNEGA DOHODKA!“

U zadnjih tednih in posebno še zadnje dni je zavladala določena napetost med republikama Slovenijo in Hrvaško na eni in zvezno vlado v Beogradu na drugi strani zaradi vprašanja tako imenovanega „limita“. Ta tuja beseda, ki se je prikradla v slovensko časopisje z juga, kjer imajo tako radi „učene“ tujke, pomeni seveda le mejo. Kakšno mejo? Zvezna vlada oziroma parlament, ki pa seveda le formalno odloča, sta svoj čas odločila, da sme iti za socialne in kulturne namene — ali kot pravijo temu: za negospodarske in neproduktivne namene — samo določen del narodnega dohodka v vsej državi in sicer v vseh republikah enako, ne glede na njihov različen gospodarski razvoj in kulturno stopnjo. Ta del je bil lani določen na 27 odstotkov narodnega dohodka po vsej državi. Sloveniji to ni zadostovalo, niti v preteklosti niti lani. Pomanjkanje denarja za socialne in kulturne, pa tudi vsakovrstne druge dejavnosti je bilo vsako leto celo hujše in lani je doseglo kritično stanje. Strokovno šolstvo, ki ga imajo na skrbi občine, je ogroženo, ker ni dovolj denarja zanj. Tudi najvažnejše slovenske kulturne ustanove, kot npr. Narodno gledališče v Ljubljani (Opera in Drama), gledališča v Mariboru, Celju itd. so na tem, da bi morala prenehati z rednim delom. Slovenska Filharmonija v Ljubljani je pred likvidacijo, itd. Slovensko časopisje je ena sama jeremijada o kulturni stiski zaradi pomanjkanja denarja.

Najhujše pa je v upokojevcih. Glede na to, da mora vsaka republika v Jugoslaviji sama poskrbeti v okviru svojega pokojninskega zavarovanja za upokojevence, se mora zadovoljiti s tistim deležem, ki odpade na pokojnine od dosedanjih 27 odstotkov

narodnega dohodka v socialne in kulturne namene. U republikah, kjer imajo sorazmerno malo upokojevcov, so ta sredstva morda zadostovala, ne pa v Sloveniji, ki je gospodarsko razvita in ima veliko starih upokojevcov. Posledica je bila ta, da so pokojnine v Sloveniji, posebno iz prejšnjih let, zelo nizke, celo nižje kot v drugih republikah, četudi so ljudje, ki bi jih morali sedaj uživati, producirali precej več kot oni v drugih republikah in so imeli tudi višje plače. Zdaj pa je v praksi tako, da imajo ponekod na jugu celo višje pokojnine kot prej plače, v Sloveniji pa sramotno nizke pokojnine glede na prejšnje delo in plače.

Podobni primeri se pojavljajo tudi v zdravstvenem zavarovanju.

To stanje je postalo tako nevdržno, da je slovenska vlada (izvršni svet) lani zahteval od zvezne vlade in zveznega parlamenta, naj odpravita „limit“, da bo slovenski parlament sam odločal o razdelitvi slovenskega narodnega dohodka. Zvezna vlada pa je manevrirala tako, da je stvar zavlekla v zadnje dni pred novim letom, ko je lahko z izgovorom, da se mudi, pripravila gospodarski zbor zveznega parlamenta (v katerem so „ljudje iz proizvodnje“, brez politične izobrazbe in čuta, v bistvu uradniki) do tega, da je kljub raznim dvoumnim frazam potrdil „limit“ in ga celo znižal od 27 na 26 odstotkov, na predlog vlade.

Tako slovenska vlada kot parlament kot tudi vsa slovenska kulturna javnost, posebno pa še kategorije, ki so si obetale od sprostitve „limita“ izboljšanje, so to občutili, kot da bi jih udarili po glavi. Najprej je ostro odgovoril predsednik slovenske vlade Stane Kavčič, nato pa sta se zbrala tudi CK ZKS in republiška konferenca SZDLS ter obsodila sklep gospodarskega zbora v Beogradu o ohranitvi in znižanju „limita“. Izjave, ki so bile objavljene ob tej priložnosti, ne prikrivajo, da to ni navaden gospodarski, ampak tudi političen spor in da bo postal vedno hujši, če stvari ne bodo rešene tako, kakor zahtevata Slovenija in Hrvaška. Tako v Sloveniji kot na Hrvaškem je bilo tudi poudarjeno, da je to proti načelu samoupravljanja, kajti za koga naj potem velja samoupravljanje, če ne za narode? Čisto jasno je izrazil vse to Stane Kavčič v intervjuju, ki ga je dal za beograjski list „Politiko“ in ki je bil objavljen istočasno tudi v ljubljanskem „Delu“ (10. jan. 1968) pod naslovom: „Nujno je potrebno, da slovenska skupščina odloča o delitvi našega nacionalnega dohodka“. Izjavil je med drugim: „Mi smo trdno prepričani, da se je treba takšnega problema lotiti z načelnih političnih in sistemskih vidikov. To pa pomeni, da je treba vprašanje postaviti takole: ali lahko republika (ali narod), potem ko je izpolnila vse svoje obveznosti do federacije, vstevši tudi pomoč nerazvitim in s tem socialistični skupnosti, sama razpolaga in deli ostanke narodnega dohodka? Mislim, da je to vprašanje teoretično in načelno politično jasno že od začetka nove Jugoslavije... Mi v Sloveniji ne zahtevamo nobenega denarja od organov federacije, želimo in zahtevamo pa razumevanje, da je

nujno potrebno, da slovenska skupščina v sodelovanju z vsemi drugimi političnimi in družbenimi faktorji odloča, kako bo razdelila naš narodni dohodek, potem ko je Slovenija svoje obveznosti do federacije že izpolnila. Če za to ne bo razumevanja, so politična in druga trenja neizogibna. Trdno sem prepričan, da ogromna večina delovnih ljudi v Sloveniji ne želi, da bi prišlo do njih. Moram pa iskreno reči tudi to, da nismo pripravljene za vsako ceno ogniti se jim.“

Tako odločnih in jasnih besed iz ust kakega najvidnejšega predstavnika slovenske republike niso slišali Slovenci že precej več kot dve desetletji. Želeti je le, da bi jim sledila tudi dejanja, kajti beograjska praksa preziranja slovenske državnosti oziroma pravice do nje traja že vse predolgo. — Mladika, Trst, št. 1., januar 1968, str. 3.

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

KAM GRE JUGOSLAVIJA?

Titovo komunistično Jugoslavijo je lani obiskal Viktor Meier, urednik nemške revije „Der Monat“. Prepotoval je vso državo, opazoval dogajanja pri nas in v drugih srednjeevropskih državah, zbiral podatke, ki so se mu zdeli zanimivi, in prihajal v stik z vodilnimi komunističnimi osebnostmi. Svoja opazovanja in ugotovitve je strnil v članek, ki ga je v svoji reviji objavil pod naslovom: Nacionalizem v vzhodni Evropi.

Po Meierjevem mnenju se je v vzhodnoevropskih državah, ki imajo komunistične režime, prebudil nacionalizem zaradi zgrešene sovjetske politike, ki v te države ni samo prinašala komunizem, ampak je določala tudi to, kakšen mora biti ta komunizem. Tako se je začel rojevati odpor proti Sovjetom najprej v Jugoslaviji, iz nje pa se je prenesel tudi v druge komunistične države. Ta odpor je danes že tako velik, da je v vseh komunističnih strankah čut za lastne narodne koristi mnogo močnejši od čuta za internacionalno solidarnost.

Govorec o bodočnosti narodov Jugoslavije pisec članka pri presoji posameznih narodov prihaja do različnih sklepov. Tako avtor pripisuje slovenskemu narodu in tudi slovenski komunistični partiji zaslugo, da je nastala skupna fronta proti izkoriščanju slovenskega gospodarstva v korist nerazvitih republik. V tem Meier vidi začetek demokratizacije. Slovencem so po piscu sledili Hrvati, za temi pa so nastopili še Makedonci, ki da so danes na najpomembnejših mestih liberalizacije.

Glede bodočega razvoja dogodkov v Jugoslaviji Meier izjavlja, da je zanj dal hrvatski vodilni komunist dr. Bakarić še najbolj sprejemljive predloge. Ugotavlja pa takoj, da niti Češkoslovaška niti Jugoslavija kot večnarodni državi še nista našli

ustavnih oblik, ki bi omogočale skupno življenje brez trenja.

Za Jugoslavijo pravi, da izgleda, da je v njej edino možna pot neprestano spreminjanje federacije v konfederacijo, ki naj da posameznim republikam svobodo, da bodo svoje notranje zadeve urejale tako, kakor to odgovarja stopnji njihovega razvoja in njihovim tradicijam.

Zanimive so Meierjeve ugotovitve glede političnih sil, ki so sedaj skrite, jih je pa čutiti, in ki naj bi za komunisti prevzele usodo svojih narodov v varstvo. V Sloveniji so to „krščanske-katoliške sile“, na Hrvaškem, vsaj po mestih, socialdemokrati. Za Srbijo pa pravi, da je vsa v „znaku nacionalističnih pričakovanj“. Glede Slovenije dobesedno pravi: „V katoliški Sloveniji, ki je imela pred vojno močno klerikalno stranko, je že danes stanje takšno, kakor da smo pred oživitvijo Cerkve kot idealnega političnega činitelja. V Sloveniji in na Slovaškem bi katoliški stranki po vzoru italijanske krščanske demokracije in avstrijske ljudske stranke z gotovostjo dobile večino.“

Tako Meier o dogajanju v državah s komunističnimi režimi, zlasti v Jugoslaviji. Pravilnost ali nepravilnost njegovih ugotovitev in sklepov bo najbolje pokazal razvoj dogodkov samih. Na tega pa ne bo treba dolgo čakati. — Svobodna Slovenija, Buenos Aires, št. 1., 4. jan. 1968, str. 2.

DELO

IZHODIŠČE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, PETEK, 10. JAN. 1968

IZHODIŠČE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE
V 1968. LETU
V 1968. LETU
V 1968. LETU

PODRAŽITEU POTNIH LISTOV JE NEUTEMELJENA

„Odločno protestiramo zoper enostranski ukrep zveznih organov v zvezi s povišanjem cen taks za potne liste. Ta ukrep ni bil preštudiran s turističnimi organizacijami ter je bil sprejet prehitro in prezgodaj. Najbolj pa preseneča ugotovitev, da so predlagatelji v utemeljitvi navedli, da želijo s tem večkratnim povečanjem cen za potne liste prepričati tihotapstvo.“ To je bilo stališče občnega zbora mariborske turistične zveze. Udeleženci so zahtevali od navzočega predsednika Turistične zveze Slovenije dr. Danila Dougana, da s tem stališčem seznanijo odgovorne zvezne organe.

Razprava je pokazala, da bodo na enostranski korak po dosedanjih informacijah odgovorile tudi naše sosednje države. Udeleženci so poudarili, da smo s tem ukrepom zavrli naša turistična prizadevanja in podrli vse tisto, kar smo dosegli v lanskem mednarodnem turističnem letu. Podražitev potnih listov je v gospodarskem, turističnem in političnem pogledu zgrešena. To odločitev bo treba še enkrat preučiti z vseh vidikov, pri tem pa upoštevati stališča ustreznih organizacij in širše javnosti. — Delo, Ljubljana, 10. jan. 1968, str. 6.

odgovarjamo

NEMŠKE CERKVE — SLOVENSKE CERKVE

Ze večkrat sem Vam hotel pisati. Sicer ne gre za nobeno „nerodno“ zadevo, pa vendar se do danes nisem mogel odločiti, da bi Vam napisal svoje misli o zgradbah cerkva v Nemčiji. Gre pravzaprav za okus, in, če človek vidi, da imajo skoraj vsi drugačnega, kakor ga imam jaz, potem rajši molči. — Na kratko: nemške cerkve se mi zdijo prazne, mrzle, brez življenja, dolgočasne. Ne vem, kako bi se še izrazil, da bi me prav razumeli. Poglejte na primer naše slovenske cerkve in cerkvice, kako so lepe! Bele se svetijo na zelenih gričih in gorah, v njih je življenje, polno podob, pozlačenih in posrebrenih, veliko slik, polno oltarjev, čudovito izrezljanih, z vsake stene pozdravljajo angelčki, Marija se smehlja, svetniki so lepo postavljeni kot na straži Boga... Nemške cerkve pa hočejo biti za vsako ceno moderne, pa so ponajveč skrupucala in zazidane nesmiselnosti, brez podob, brez svetnikov, brez cvetja, še tabernakelj moraš iskati, kot bi se Kristus šel skrivalnico! — Ne zamerite odkriti besedi! Ne vem, če me bo kdo mogel prepričati, da nimam prav. — S. L., Nemčija.

Na to Uaše vprašanje je res težko odgovoriti, ker ne vem, kako hitro menjavate prepričanje. O tem niste ničesar napisali...

Sicer pa v tej stvari ne gre za takšno ali drugačno prepričanje, temveč za to, kako se neko prepričanje krije z resnico. Poleg tega pri umetninah ne gre le za prepričanje, temveč tudi za okuse, kot ste pravilno sami napisali. Okusi so pa različni! Ne le pri posameznikih, tudi razne zgodovinske dobe imajo svoje okuse.

Tale zadnja ugotovitev nam bo pomagala, da se bomo lažje dokopali do približne resnice. Pravim „približne“, ker je objektivnost pri presojanju umetniških del zelo subjektivna.

Slovenske cerkve in cerkvice so povčini dobile svojo zadnjo podobo v času baroka. Za barok je značilno vse, kar ste Vi zapisali v slavo slovenskim cerkvam. To je umetniški okus dobe, ki je ustrezal duhovnemu razpoloženju tedanjih ljudi. Še danes po pravici občudujemo ta okus in njega stvaritve. So dokaz tedanjega pristnega verskega občutja.

Od današnjih umetnikov, ki postavljajo cerkve, ne morete in ne smete pričakovati, da bi še naprej zidali v tedanjem okusu. Tega sedanji umetnik kratko in malo ne zmora. A to ni pomanjkljivost ali neznanje, temveč iskrenost in zvestoba do občutja dobe, v kateri sedaj mi živimo. Današnji čas ljubi ravne ploskve in enostavne delitve prostora. Današnjemu okusu bolj ugaja enostavnost in učinkovi-

tost preprostih sredstev. Zato se večinoma ne poslužuje dragocenih materialov, zlata, srebra, marmorja, bolj ljubi kamen, steklo, emajl. V cerkvi zadostuje en oltar, saj so trije, pet ali še več res odveč. Cerkve niso več razdeljene s stebri v samostojne dele, zadostuje en sam, velik prostor, čigar središče je žrtvenik, oltar. Cerkev ni več zbirka muzejskih umetnin, temveč prostor, kjer se božje ljudstvo zbira k daritvi maše. Na oltarjih niso več kipi in podobe Marije in svetnikov, temveč po navadi križ, spomin na Kristusovo odrešenje. Zato so se podobe preselile s sprednje na stranske stene, da ne „motijo“ več središčnega dogajanja. Ni jih več toliko kakor včasih, ko je bila prenatrpanost že očitna. Tabernakelj je ločen od oltarja: oltar je kraj, kamor vedno znova pri daritvah prihaja Kristus, tabernakelj pa je mesto, kjer se njegovo Rešnje Telo hrani. Zato ni več na oltarju, temveč na posebnem častnem mestu. Cvetja je manj, a je zato večinoma okusnejše in učinkoviteje razpostavljeno. To so torej premisleki, ki vodijo današnje umetnike pri gradnji in krasitvi cerkvá. Priznati moramo, da so ti pogledi pravilnejši, ker bolj ustrezajo pravemu pojmovanju daritvenega obreda.

S tem pa seveda ni rečeno, da so vse moderne cerkve dejansko lepe in okusne. To vedno ne drži. Pri marsikateri se pozna, da jo je oblikoval arhitekt, ki ni imel umetniške moči. Morda pa ste do sedaj videli le slabe primere novega cerkvenega stavbarstva? In po teh primerih sodite vse druge?

JE POST ŠE MODEREN?

Če prav vem, so škofje v Evropi in po svetu odpravili post ob petkih. To se mi zdi pametno ravnanje. Iz enostavnega razloga, ker post ni več moderen in na sploh ne odgovarja krščanstvu! Saj je Kristus sam nekoč zavrnil farizeje, ki so mu očitali, da se njegovi apostoli ne postijo. — M. B., Nizozemska.

Motite se. Post nikjer v Evropi in na svetu ni odpravljen, odpravljena je le — v različnih deželah v različnem obsegu — dosedanja oblika posta! To pa je nekaj drugega kot tisto, kar Vi trdite.

Do sedaj smo pod besedo post razumeli predvsem to, da ne smemo ob petkih jesti mesa in se smemo nekatere dneve v letu le enkrat na dan do siteda najesti. V raznih državah so škofje to obliko posta sedaj omilili ali tudi ukini. (Usak slovenski vernik bi se moral zanimati, kako je s to rečjo sedaj v deželi, kjer prebiva, kajti na tem mestu ne moremo objaviti vseh različnih določb, ki so v veljavi v raznih državah.)

Post v najbolj pristnem pomenu besede pa je ostal v veljavi v vseh deželah. Post pomeni predvsem duha in dela spokornosti, ki naj jih gojimo še naprej prav tako ob petkih! Ta duh in dela spokornosti pa so nekaj nadčasnega, nekaj, kar je in bo v Cerkvi vedno v veljavi, ker so ena bistvenih pr-

vin krščanskega življenja. Pokoro je oznanjal Janez Krstnik, oznanjal jo je Kristus, močno priporočal Pavel in apostoli. Pokora ni vezana na eno samo obliko, kakor se je to zdelo mnogim vernikom zaradi cerkvene zapovedi posta ob petkih. Pokoro moremo in moramo gojiti v vseh življenjskih okoliščinah. Moderne, današnjemu občutju primernejše oblike so na primer: omejitev kajenja in pitja alkoholnih pijač, treznejša izbira in s tem omejitev radijskih in televizijskih programov, zmanjšanje izdatkov za zabave in izlete, skromnost pri nakupovanju uporabnih predmetov, varčevanje z denarjem na pravem mestu, prostovoljno odtrganje nekaj odstotkov mesečne plače v korist bednim, podpiranje onemoglih, pomoč pri človekoljubnih organizacijah, obiski osamelih in bolnih in še polno drugih reči. Kdor se tem stvarim odpove, oziroma jih vzame nase, ta pokaže pravega duha spokornosti, ki vodi do ljubezni. Ljubezen pa je najvišje v krščanstvu, vedno potrebna in vedno moderna!

Ugovor, da je bil Kristus proti postu, prav tako ne drži. Kristus je zavrnil le pretirano poudarjanje zgolj telesnega posta ob natančno določenih časih pri farizejih in njihovo ošabno ponašanje, ko so se postili. Poudarek je prenesel na duha pokore, ki mu nikdar in nikjer ne manjka priložnosti, da izkazuje dela ljubezni: to, kar tudi danes Cerkev uči in zahteva od vernikov.

UREJEVANJE ROJSTEV

Sem poročen in oče dveh otrok, enega fantka in ene punčke. Že dve leti živim z družino v Belgiji, kamor sem prišel na sezonsko delo. V domovini zidam hišico, da bomo imeli dom, ko se vrnemo. Razumeli me boste, da iz tega razloga vsaj začasno nočem več otrok. Tudi moja žena, ki je tu zaposlena, pravi, da jih sedaj ne more imeti, a obenem mi očita, da delava greh. Kaj naj storiva? Ne veva si odgovora. Morda nama bi Vi lahko razložili, kaj je prav? — M. G., Belgija.

Uprašanje, ki ga postavljate, je velike važnosti ne le za Uaju osebno, temveč za vse zakonce, ki res hočejo živeti iz vere. Radi imajo otroke, radi bi jih imeli še več, pa si iz različnih razlogov ne upajo več prevzeti odgovornosti za obujanje novih življenj. Očitki vesti jim ne dajo miru. Razumljivo je, da zaradi take notranje negotovosti in napetosti trpi njih celotno zakonsko in družinsko življenje. Preden odgovorim na Uaše uprašanje, bi Uam rad posredoval nekaj misli o zakonu in zakonskem življenju. Upam, da to ne bo odveč, saj boste nato odgovor lažje in bolje razumeli.

U zakonu se z gojitvijo ljubezni zakonca medsebojno bogatita in plemenitita. Če je ljubezen pravilno gojena, to se pravi, če je nesebična, obzirna, nežna, pa tudi obvladana, zakonca vedno bolj rasteta v pravi človeški ljubezni in kot kristjana tudi v božji. Zakonska ljubezen je zato že sama na sebi velika dobrina, telesna spolna združitev pa zunanji izraz, dokaz in poglobljanje duhovne ljubezni.

Zakon in zakonska ljubezen sta po svoji naravi ngravnana na roditev — in nato vzgojo — otrok. To je druga od dobrin zakona, potomstvo, ki zahteva veliko požrtvovalnosti ter osebnih odpovedi. Uendar brez te velikodušne pripravljenosti, da sprejemajo otroke, zakonci ne bi živeli v skladu z božjimi nameni. U ubogljivi spoštljivosti do Boga, s skupnim preudarkom in s skupnim prizadevanjem si morajo odgovoriti na vprašanje, koliko otrokom morejo posredovati življenje. Pri tem preudarjanju morajo vzeti v ozir same sebe, otroke, ki jih že imajo, in otroke, pričakovane v bodočnosti. Gledati morajo na duhovni in gmotni položaj, v katerem živijo, upoštevati pa morajo tudi blagor družinske skupnosti, naroda, človeške družbe in Cerkev.

Ti splošni premisleki zadostujejo, da sedaj lažje presodimo, kaj je v zakonskem življenju prav in kaj ni prav, oziroma, kaj je grešno in kaj ni grešno. U zakonu dela greh, kdor načelno odklanja otroke ali jih samo iz udobnosti in uživaželjnosti noče imeti več, kakor bi jih iz drugih razlogov lahko imel. Prav tako greši, kdor sebično išče samo spolnih užikov, ne da bi se pri tem oziral na zakonskega sodruga, na spoštovanje pred njegovo osebnostjo in na človeku ustrezen in dostojen način spolnega življenja.

Mislím, da lahko uvidite, zakaj so ta dejanja grešna. Naperjena so proti ljubezni in spoštovanju, ki smo ju dolžni sebi, bližnjemu — toliko bolj sebi najbližnjemu, zakonskemu sodrugu — ter človeški družbi.

Kadar pa imata zakonca resne razloge, kot v Uašem primeru, da se izogneta spočetju, ne grešita, če jima je telesna združitev izraz, dokaz in poglobitev medsebojne ljubezni. Uendar morata gledati, da izbere ta način, ki jima je v danih razmerah možen, ki najbolj ohranja njuno medsebojno spoštovanje in ne škodi zdravju ter duševnemu počutju. Pripočljivo je, da v tej zadevi uprašata za nasvet zdravnika, ki bo v skupnem premisleku lažje razsodil, kaj je z zdravstvenega vidika boljše. Za izbiro načina — v kolikor jima drug izhod v danih razmerah ni bil možen — pa prevzameta odgovornost pred Bogom zakonca sama.

Razlog, da zakonca ne grešita, če se izogneta spočetju — seveda le v razmerah in s pogoji, ki so bili nakazani — je iskati v spoznanju, da je zakonska ljubezen že sama zase dobrina. Poleg tega mora biti le zakon kot celota rodoviten. Zato ni nujno, da naj vsako posamezno zakonsko dejanje vedno vodi do spočetja, če so resni razlogi proti.

Ko boste prebrali te vrste, boste verjetno ugotovili, da je naš odgovor nekoliko drugačen, kot so ga dajali doslej. Res je tako. Cerkev se v zadnjem času zelo trudi, da bi na to važno vprašanje dala dokončen odgovor. Priznati je treba, da stvar še ni v vseh ozirih razjasnjena in da je treba še naprej iskreno iskati dokončnega in popolnega odgovora. Uendar se smete v svojem zakonskem življenju ravnati po nakazanih načelih.

BENEČIJA

Od vseh krajevnih posebnosti v Beneški Sloveniji se zadnje čase najbolj uveljavljata sloveča Landarska jama in še bolj starinska cerkvice sv. Janeza v skali ali v Čelē. Skupina jamarjev iz Tržiča si že več let prizadeva odkriti vedno nove podzemске votline in hodnike v tej jami, ki je bila že v

davali bodo znani politični in kulturni delavci iz Trsta in Gorice. Predavanja so ob četrtkih v Katoliškem domu v Gorici. Skupno s koroškimi in tržaškimi akademskimi društvi bo SKAD letos pripravila zamejski mladinski tabo.

Goriški nadškof Cocolin je obiskal slovenski vzgojni zavod sv.

ga prvega pogovora, ki je obravnaval družinsko problematiko, se je udeležil tudi škofov vikar msgr. Lojze Škerl.

Po podatkih statističnega urada obmejne policije je bilo na tržaškem področju v preteklem letu skoraj 53 milijonov prehodov. Od teh nad 29 milijonov s potnimi listi, ostali pa s prepustnicami.

V Kulturnem domu v Trstu je nastopil 70-članski mladinski zbor osnovne šole iz Lesc pri Bledu. Koncerta se je udeležilo veliko število tržaške šolske mladine.

Slovinci ob meji

najstarejših časih zavetišče in svetišče Slovanov ob Nadiži. V zvezi z domačim župnikom so jamarji obnovili tudi verske obrede v cerkvi. Za božič so obhajali slikovito polnočnico. Poleg domačinov, ki so se z gorečimi baklami vzpenjali v pečine, je prišlo tudi dosti tujcev.

GORIŠKA

Vodstvo kluba Simon Gregorčič je vsebinski spored večerov ob sredah spremenilo v toliko, da bodo prišla odslej na vrsto tudi predavanja o sodobnih političnih vprašanjih. Doslej so obravnavali bolj slovensko kulturno preteklost in poljudna vprašanja.

V Štandrežu so imeli v župnijski dvorani pester zabavni večer. Skupina mladih igravcev je prikazala enodejanko „Kje je meja“ ter šaloigro „Zamorec“. Mešani pevski zbor in vaški ansambel sta pripravila glasbeni del prireditve.

Bilanca lanskega delovanja SKAD-a je bogata. Obsegala je več kulturnih večerov, predavanj, sestankov ter sodelovanje pri raznih prireditvah zamejskih Slovincov. Za letos je društvo pripravilo poseben kulturni program, na katerem je vrsta predavanj iz sodobne slovenske zgodovine s posebnim oziranjem na položaj goriških in tržaških Slovincov med obema vojnama. Pre-

Družine v Gorici. Nadškof je maševal in pridigal v slovenskem jeziku. Poleg gojencev in gojenk je bilo prisotnih tudi mnogo Slovincov iz okolice zavoda.

TRŽAŠKO

Občinski odbor v Trstu je poimenoval slovenski znanstveni licej s klasično gimnazijo in klasičnim licejem po Francetu Prešernu, učiteljski po škofu Antonu Martinu Slomšku, srednjo šolo pri Sv. Ivanu pa po slovanskih apostolih sv. Cirilu in Metodu. — Slovenska srednja šola v Rojanu je dobila ime po pisatelju Franu Erjavcu. — Na srednji šoli na Proseku so odkrili doprsni kip Franu Levstiku, po katerem je šola poimenovana.

Ob izidu pesniške zbirke Vinka Beličiča „Gmajna“ je Društvo slovenskih izobražencev pripravilo srečanje s pesnikom.

Slovenski verniki, ki jih nemalo prihaja preko meje v Trst in okolico, se sprašujejo, zakaj tako delanje razločkov, da so celo slovenske službe božje napovedane samo v italijanščini.

Društvo slovenskih izobražencev prireja že več let vsako prvo nedeljo v mesecu mašo za slovenske izobražence. Po maši je redno kakšno predavanje ali razgovor o aktualnih vprašanjih. Letošnje-

KOROŠKA

Narodni svet koroških Slovincov je objavil osnutek novega političnega in kulturnega programa, katerega osnova je krščanski svetovni nazor. Program se zavzema za takšno ureditev manjšinskega vprašanja, da bodo Slovincem na Koroškem zagotovljene najosnovnejše naravne pravice ter omogočen nemoten razvoj slovenskih narodnih in kulturnih vrednot. Obe vodilni avstrijski stranki, socialistična in krščanska, sta program odklonili. A odklonila ga je tudi Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, ki združuje levičarsko-marksistično usmerjene Slovence. Po njih mnenju je mogoče slovenske koristi najlažje braniti z vključevanjem v avstrijske politične stranke. Toda izkušnje kažejo, da je to zelo neučinkovito proti potujčevanju. Usoda slovenskih levičarjev v Italiji to potrjuje.

Na pustni prireditvi, ki jo je priredilo v Kolpingovi dvorani v Celovcu Slovensko kulturno društvo, so igrali Collatovo komedijo Beneški trojčki. Po igri je bila domača zabava s plesom ob godbi veselih študentov.

Krščanska kulturna zveza iz Celovca je ponovila v Št. Jakobu v Rožu Vombergarjevo satirično komedijo Martin Krpan. Tako so imeli tudi rojaki iz Roža, Zilje in Gur priložnost, da vidijo to najnovejšo slovensko ljudsko igro, ki je pri krstni predstavi v Celovcu doživela velik uspeh.

ARGENTINA

Mladinski odsek osrednje slovenske organizacije v Argentini „Zedinjena Slovenija“ je tudi letos pripravil počitniško kolonijo slovenskih otrok. V slovenskem počitniškem domu v kordobskih planinah je okoli 50 otrok iz Buenos Airesa skoraj tri tedne uživalo lepoto gorá.

Slovenska mladina iz San Justa je povabila rojake na družinski družabni večer v Naš dom. Za prijetno vzdušje je poskrbel orkester „Planika“.

Na slovenski Pristavi v Catelariju so pripravili celodnevni Pristavski dan. Pred mašo je msgr. Orehar blagoslovil temeljni kamen novega doma. Popoldanski program je obsegal kulturni del ter prosto zabavo.

Dekliški zbor iz Moróna je pod vodstvom g. Marije Fink-Geržiničeve nastopil v kanalu 13 buenosaireske televizije. Na koncertu, na katerem so sodelovali še predstavniki hrvaških, litvanskih in korejskih vseljencev, so naše pevke zapele Tomčevo Kolo in Ščekovo Medved z meh. V razgovoru z dirigentko je napovedovavka in voditeljica oddaje odlično ocenila slovenski zbor.

Pred štirinajstimi leti 17. januarja je v bariloških Andih plaz zasul mladega planinca Tončka Pangerca. Našli ga niso. Po njem so poimenovali jezero Lago Tonček. Vsako leto se sredi januarja zberejo Slovenci pri Rožmanovem znamenju Pod skalco, da se spomnijo vseh, ki so v gorah zgubili življenje.

Že 35 let izhaja v Argentini verski mesečnik Duhovno življenje. Ta jubilej so proslavili 4. februarja na vsakoletni družabni prireditvi, katere namen je, da bi brave in naročnike prijateljsko povezala ter dala vsem možnost, da pokažejo naklonjenost do slovenskega verskega tiska in ga uspešno podprejo.

KANADA

Zveza katoliških mož župnije Marije Pomagaj v Toronto je povabila na sestanek judovskega

rabina Alberta Pappenheima. V smislu ekumenskega gibanja je predaval o judovskem verovanju. Med poslušavci je bilo veliko zanimanja za njegova izvajanja, kar se je pokazalo v živahni debati.

Nad 50 mož in fantov se je udeležilo zaprtih duhovnih vaj, ki jih je v Port Credit vodil g. Mejač.

Slovenska župnija Brezmadežne v New Toronto je imela po uradnem štetju ob koncu leta 1967 345 družin, 865 župljanov nad 16 let in 635 otrok pod 16 let. Župnija se je v enem letu povečala za 117 odraslih, za 97 otrok in za 34 družin. Za župnijo so rojaki v preteklem letu zbrali 46.505 dolarjev.

Skavtski odbor župnije Brezmadežne je priredil družinsko večerjo. Večerje so se udeležili vsi skavti in skavtinje s svojimi voditelji, starši in prijatelji. Gostov je bilo skoraj 400.

Hranilnica in posojilnica slovenskih župnij v Torontu obstaja že 10 let. Na občnem zboru je podal

izseljencev ter župnik Lojze Jenko o koncilskih sklepih.

Na narodni razstavi v Navy Pier v Chicagu so bili zastopani tudi Slovenci. Akademski slikar Francè Gorše je razstavljal svoje umetnine. Bile pa so tudi predstavljene narodne noše, slovenska kuhinja, ročna dela ter liki škofa Baraga in Slomška.

Kot vsako leto je tudi za božič 1967 Slovenski športni klub iz Clevelanda poslal božične pakete slovenskim fantom, ki služijo v ameriški vojski.

Milwauški botanični konservatorij prireja vsako leto razstavo rož. Letošnja, ki je bila odprta do srede januarja, je imela mednarodni značaj. Poleg rož, ki so značilne za Nemčijo, Poljsko, Grčijo, Španijo in Mehiko, so bile razstavljene tudi rože slovenskih krajev.

Cerkveni zbor „Ilirija“ pri Mariji Vnebovzeti je imel zelo uspel božični koncert. Pel je Matija Tomca Slovenski božič. Ta Tomčeva skladba je pomembna zato, ker je z njo skladatelj rešil po-

... in po svetu

odbor poročilo o zelo trdnem gospodarskem položaju ustanove. Člani so tudi sprejeli predlog upravnega odbora, da podeli denarno nagrado tistemu slovenskemu kulturnemu delavcu, ki ga bo določil odbor. Ta se bo v tej zadevi posvetoval s posebno komisijo slovenskih kulturnikov, ki delajo med Slovenci v zdomstvu.

ZDA

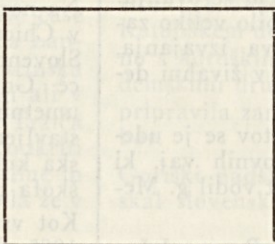
Na kulturnih večerih Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva (SKAS) in Slovenskih akademikov v Ameriki (SAVA) so v New Yorku predavali Rudi Večerin o stoletnici kanadske samostojnosti, dr. Ludvik Puš o kulturnem življenju slovenskih

zabljenja in povezal v oratorij vrsto najstarejših slovenskih božičnih pesmi.

Na mednarodni proslavi božiča v Chicagu je slovenska skupnost župnije sv. Štefana prikazala slovenske božične običaje. Enourni slovenski program je prikazal prihod Miklavža, slovensko družino na sveti večer, nastop otrok v simboličnih slikah ter petje slovenskih božičnih pesmi.

Veselo je bilo na starega leta dan v Baragovem domu v Clevelandu. Rojaki so silvestrovali v domačem ozračju in pravi slovenski domačnosti. Za veselo razpoloženje in za ples je igral orkester „Sonet“.

otroci sonca

Geometer Poznik sreča na poti s hribov v dolino družbo: posestnika Koširja s hčerama Heleno in Slavico, njihovega strička Feliceja, učitelja Sivca in bogoslovca Tineta Jamca. Družba ga potegne s seboj v veselo Rebrnikovo gostilno. Tu pride na dan lepa in globoka ljubezen med Poznikom in Heleno, ljubezen, ki se je pletla že dve leti.

Po odhodu zavijeta učitelj Sivec in geometer Poznik v gostilno k Zofiji, ostali pa se razidejo po svojih domovih. Onadva najde ta v gostilni stalno družbo uradnikov, trgovcev in sosedov. Do polnoči se zabavajo s pogovorom in kartanjem ob vinu.

Helena in Slavica sta se spravljali spat. Na pol slečeni in z razpuščenimi lasmi sta sedeli druga drugi nasproti v mehkih naslonjačih in si vili razpletene lase v nočno čepico. Bili sta močno mični in tihi, topli sobici z belimi zastori, z okusno dragocenim pohištvo, sredi med zrcalnima mizicama in medenima, hotelskima posteljama s kipečimi blazinami. Težka preproga je glušila stopinje njiju bosih nog, ko sta stopali k zrcalu, k toaletni mizi, k malemu sekretarju²⁴) v kotu pod podobo Fuchsove Madone. Oknice od zunaj so bile priprte, v rahlem povetrcu so se zibali zastori. Toplo je tlela rdeča lučka v svetilu, ki je viselo ob Madoni v kotu. Obraz nebeške Matere je zrl v sanjavi dobroti v tiho deklinško ozračje: bil je obraz lepega otroka, ki še ni izgubil ob ustnicah vse trpkosti otročje trme, in obenem obraz lepe žene, ki ljubi in trpi; bile so oči mlade matere, ki se bojijo in ljubijo...

„Helena,“ je zdajci vzkliknila Slavica, „veš kaj? Zelo si lepa nocoj.“

„Molči,“ je odvrnila Helena trpko in se dvignila iz naslonjača. Roki je vzdignila in vrgla temne dolge lase čez obraz. Čudovita je bila oblost njenih belih rok z dolgimi, v nohte se ožečimi

prsti. Vitka v sijajno topli polnosti je dihala nekako trudno, nasičeno slast. Bila je skrajno nasprotje nižje, bolj tršaste in ko jagoda jedre Slavice s temno plavimi lasmi in krvnato poltjo.

Slavica se je ustopila ob njo in rekla:

„Glej, kako si visoka! Jaz sem pravi zaprték, prava kmetska bunka. Saj! Ne utajiš se ne, da si plemiške krvi.“

„Molči vendar!“ se je obrnila živahno Helena. Pa je le vela tudi iz njene besede nekaka tiha sreča, kakor zubelj skritega ognja, odsvit od one zarje morda, ki ji je bila oblila obraz, ko je stopala sama z geometrom z gore.

„Vem, kar vidim,“ je dejala Slavica in se s cigaretko nagnila nad luč na mizi.

„Ne kádi, prosim te!“ je vzkliknila Helena.

„Albinu sem izmaknila tobačnico,“ je gostolela Slavica, puhnila dim proti stropu, se zakremžila, pljunila na preprogo in se razjeczila:

„Fej! Kakšne smrdele kadi ta Albin!“ Stekla je k oknu in vrgla ogorek v noč. Nato se je vedro obrnila in nasmejala.

„Pa, ali si videla, kako se je mučil Sivec s portoriko? Veš, v nedeljo sem rekla, da mi prijaajo moški, ki kade smotke. In zdaj se tlapi ubogi Škorenjček.“

„Nikoli ne boš resna,“ je menila prizanesljivo Helena.

„Samo karaš me,“ je rekla Slavica nekoliko užaljeno. „Takšna sem pač. Ali je greh, da nisem pusta, kakor si ti, in ne zavijam oči svetohlinsko kakor tercijalke? Seveda! Tebi je morda notarka bolj všeč, ta brblja hudobna!“

Helena se je nasmehnila in ni odgovorila.

„Kaj se mi smeješ?“ je vzkipela otroško Slavica. „Ali ni morda res? Ali ne opravlja vseh? Ali ni še Škorenjčka, ki je vendar ves božji volek, da mu ga pod milim nebom ni podobnega?“

Za kratko je utihnila, potem pa je povedala skoraj resno:

„Sicer pa, kaj meni mar! Naj ti graja Franceta, če jo hočeš poslušati. Tako dolgo jo boš, da ti ga bo odgrajala zares. Potem boš imela.“

„Molči že o Bradaški!“ se je vznemirila Helena.

„Ali govorim o njej? O tebi govorim in Pozniku.“

„Mučiš me,“ je trudno vzdihnila Helena. „Daj mi mir; molila bom in legla.“

V Slavici je ugasnil plamenček nejevolje. Ozrla se je Heleni v obličje. Vidna bridkost je ležala v njem. Kar pri priči se je zasmilila Slavici. Polne, krvnate lehti ji je vrgla okrog vratu, poljubila jo strastno na lice in jo prosila:

„Ne zameri, Lenčka! Saj te ljubim. Le žalostna

²⁴ sekretar, starinska pisalna miza ali pult.

sem zaradi tebe. Ne razumem te! Ne vem, kako se moreš žalostiti. Če bi bil France moj — o, o! Ampak ti, Helena! Ali ga ne ljubiš? Kakšna si vendar?“

Trudno je utonila Helena v stolu in si pokrila lice. Bela pleča so ji zadržtela v joku. Slavica je je zdrknila ob njej na kolena in prosila:

„Lenčka! Tak bodi no mirna! Kaj pa sem rekla takega? Kaj ti je vendar?“

Helena se ne more umiriti. Sestra jo je nevede opomnila nečesa strašno bridkega. Pred letom je bilo. S papanom je bila na letnem sejmu. V krčmi, kjer sta obedovala, je sedel mestni človek z zoprni mi zalisci in piskajočim glasom. Pripovedoval je nekakim gospodičnam iz trga oblastno, narejeno zaupno in domače:

„*Quae mutatio rerum!*²⁵ Da, gospodične, živeli smo na Dunaju! Takrat, ko sem prišel jaz gor, so bile sicer prave stare hiše že izumrle. Ampak nekaj jih je bilo še ostalo. Nekoga se še prav dobro spominjam. Sešla sva se v kabaretu. Pri tisti priložnosti sem mu posodil petnajst čukov. Zato je tisto noč plačeval še zame. Strašen človek, vam rečem. Korenito sva delala tisto noč. Najprej sva v petih ulicah zvonila in budila vratarje. Potem sva luči ugašala: tako, da sem jaz stal na straži, ko je Poznik — pardon — nomina sunt odiosa²⁶ — moj tovariš plezal na svetilke.“

²⁵ *Quae mutatio rerum!* (lat.) Kako se vse spreminja!

²⁶ *Nomina sunt odiosa!* (lat.) Imen ne smemo izdajati!

Živo, kakor pravkar, sliši Helena, kako vprašuje drobna črnolaska:

„Ali pa ti je vrnil tisti denar?“

In zopet govori oni s svojim čivkajočim glasom: „Šmonces! V božjem imenu! Saj jih ni samo meni unesel. Bogve kolikim. Saj si je izposojal še pri cestnih.“

„Pri cestnih? Pri takih...?“

„Pikantno, kaj? Brez šale? Lep človek, lepa močna postava. Ali mislite, da vam takale dekleta s ceste ne morejo ponoreti? Ne poznam jih sicer, toda bral sem, da so čudovite sentimentalke med njimi, resnično dame s kamelijami.“²⁷

Tako se spominja Helena. Zato trpi in joče in ne more pozabiti...

„Lenčka,“ je zaklicala tedaj Slavica sočutno in solzna. „Če misliš, da sem še otročja! Saj nisem. Smeš se mi zaupati. Lenčka, povej.“

Sunkoma je vstala Helena in uprla svoje oči mimo Slavičinega obraza v Bogorodico v kotu. In Helenini pogledi in oči na sliki so se srečali: oči mlade žene, ki ljubi, z očmi mlade matere, ki se boji...

Tiho je sklonila Helena glavo, stisnila roko svoji po pol sestri in šepetnila:

„Legla bom.“

Luč je ugasnila. V somraku rdeče svetilke sta deklici razvezali gornja oblačila in utonili v belih

²⁷ *Dama s kamelijami*, naslov francoskega romana; spisal ga je Aleksander Dumas mlajši (sin).

Boršt (Log)
na Primorskem

za smeh

Policaj hoče zapisati avtomobilista, ki je preveč hitro vozil.

Avtomobilist: „Res nisem brzelo, verjemite mi!“

„Ne? Prav, pa zapišimo, da ste leteli preveč nizko.“

Oče ne vidi rad, da hodi hči na ples. Največkrat se ta poslovi od doma s hitrim pozdravom. Nekega večera pa očeta pred odhodom poljubi.

„Kaj je to prvi korak k poboljšanju?“ se začudi oče.

„Ne, ata,“ odgovori dekle, „hotela sem le preizkusiti, če pusti šminka ob poljubu kako sled na obrazu.“

Prijateljci se pogovarjatu v možkih.

„Blaž je nenavadno izviren,“ pravi prva, „govori mi stvari, ki komu drugemu še v sanjah ne pridejo na misel.“

„Pa ne da bi ti naredil kak polklon?“

„Od doma bom zbežala,“ se jezi mati nad hčerjo. „Če najdem jaz zate kakega ženina, potem ga ti ne maraš.“

„Ja,“ odgovori prav tako jezno hči, „in če ga jaz najdem, potem ga ti ne maraš.“

„Točno!“ se vmeša še oče. „In če sta obe soglasni o nekom, potem pa on ne mara.“

Brezposelnost.

„Kje ste bili zadnjič zaposleni?“ — „Pet tednov sem bila v hotelu.“ — „In kaj ste delali?“ — „Krožnike sem pomivala.“ — „In zakaj sedaj niste zaposleni?“ — „Odslovili so me, ker ni bilo več celih krožnikov.“

Mož pride zjutraj ves besen iz kopalnice:

„Kaj se je zgodilo z mojim čopičem za britje, da ni več za rabo?“

„Ne vem,“ odgovori ljubeznivo žena, „včeraj je bil še uporabljiv, ko sem z njim lakirala kuhinjski stol.“

Sin pošlje očetu brzojavko:

„Pošlji denar. Ves pošel. Nujno!“

Oče odgovori:

„Potrpežljivost na koncu. Zame si mrtev.“

Sin ponovno:

„Potem prosim denar za pokop.“

Udova naroči kamen za na grob rajnemu možu.

„Kaj naj bo na njem poleg imena in dneva smrti še napisano?“ vpraša kamnosek.

Udova nekaj časa pomisli, potem pa reče: „Počivaj v miru — dokler se spet ne združiva.“

Imenitna gospa hoče kupiti psa čiste pasme. Zato vpraša najprej o rodovniku psa, ki ji je všeč.

„Gospa,“ ji odgovori prodajavec, „ko bi ta pes mogel govoriti, bi z nama ne spregovoril niti besedice...“

Mali Peter prebira časopis. „Očka,“ vpraša nenadoma, „kakšna razlika je med dobrimi in slabimi politiki?“

„Vidiš, to je tako: dobri politiki ne mislijo tako, kot govore, slabi pa ne govore tako, kot mislijo.“

Mlado dekle je na tem, da uto-
ne, in množica ljudi jo opazuje,
ne da bi kdo skočil za njo. Na-
enkrat skoči na začudenje vseh
v vodo star mož in reši dekle. Ne-
ki novinar se mu približa:

„Čudovito! Usega občudovanja
ste vredni. Ali bi hoteli ob tem
dogodku kaj izjaviti?“

„Ja,“ odgovori gospod, „rad bi
vedel, kdo je bil tisti nesramnež,
ki me je v vodo porinil!“

Pri verouku.

Katehet vpraša učence: „Kdo
ne moli večerne molitve?“

Janez dvigne roko: „Naš ata,
ker pride vselej šele zjutraj do-
mov.“

Župnik je učil otroke, naj radi
obiščejo cerkev tudi čez dan in,
kadar jih je več skupaj, zapoje
kako pesem.

Čez nekaj dni je našel skupino
otrok iz prvega razreda, ki je vsa
zbrana pela pred tabernakljem
„Lisička je ena zovita zver“.

smeh od doma

PREMALO PREDPISOU IN PREVEČ — Pravimo, da ni predpisov o odgovornosti direktorjev. Inštitut za družbene vede v Beogradu je naštel kar 573 (z besedo: petsto triinsedemdeset) določb v raznih predpisih, ki urejajo odgovornost direktorjev.

Najbrž odgovornost direktorjev ni tako otipljiva zato, ker je predpisov premalo, ampak zato, ker jih je preveč... (Delo, 25. 12. 67)

KAJ JE VAŽNEJŠE — Z vso naglico menda pripravljajo knjige s podatki o naših zdravstvenih delavcih; imenovala se bo „Kdo je kdo v medicini“.

Nekateri zdravniki nočejo dati podatkov o sebi, ker menijo, da je treba v našem zdravstvu najprej ugotoviti, kaj je kaj. (Delo, 26. 12. 67)

RESNO PRIZADEVANJE — „Ste kdaj mislili na to, da bo treba z novim delovnim časom omejiti sestankovanje in besedičenje?“ — „Seveda! Glejte, naš šef pravkar piše petnajst strani dolg referat o tem...!“ (Delo, 3. 2. 68)

Iz nekega zveznega gradiva: „Sedanje stanje zaposlenih v zveznem svetu za delo je takole: funkcionarjev 7, delavcev z visoko izobrazbo 30, delavcev z višjo izobrazbo 3, s srednjo 3, z nižjo 14.“

Humorist „Učernih novosti“ pravi ob tem tole: „Kako radovedno ljudstvo smo mi! Mene, denimo, zanima edino šolska izobrazba tistih sedmih funkcionarjev...“ (Delo, 15. 1. 68)

ZAPOZNELO PRIZNANJE — Ondan so na pokušnji tobaka za najboljšo cigareto s filtrom priznali mostarski „FD“. Kadilci, oskrbite si zalogo teh cigaret, kajti mostarska Tobačna tovarna je že oktobra lani prenehala izdelovati omenjene cigarete. Priznanje je prišlo nekolikanj prepozno. (Delo, 21. 1. 68)

POLOVIČNI PLAN — U Tržiču so te dni razpravljali o srednjeročnem planu razvoja občine v letih od 1965 do 1970.

Glede na to, da pišemo že leto 1968, imajo v Tržiču torej že polovico „plana“ za sabo. (Delo, 22. 1. 68).

KOREKTURA — Uradni podatki pravijo, da 77 odstotkov Jugoslovanov v enem letu ne prebere niti ene knjige.

Če je res, da je knjiga človekov najboljši tovariš, potem ni res, da smo Jugoslovani — tovariški. (Delo, 26. 1. 68)

NIKOLI V SOBOTO! — Nekateri zdravstveni domovi uvajajo petdnevni delovni teden. Občani so naprošeni, da to upoštevajo in se izogibajo boleznim ob sobotah in nedeljah. (Delo, 3. 2. 68)

UNIČI IN SPET ZIDAJ — Komaj so se v Valjevu pomirili, da nimajo več urbanističnega zavra. Že so se pristojni organi odločili za ustanovitev novega. Resni opazovalci se sprašujejo, ali ne bi bilo dobro vse, kar so stari urbanisti zgradili, podreti... (Delo, 6. 2. 68)

U življenju se ljudje ločijo v medsebojnih odnosih po spomenikih, ki si jih sami postavljajo, po smrti se ločijo po spomenikih, ki jim jih drugi postavijo ali podrejo.

Ker je imel zmerom dober nos, je v dobrih odnosih z nadrejenimi, podrejene pa najraje krca po nosu, na kar je zelo ponosen, hkrati pa je to zanj donosno.

Trnek

Poznal sem človeka, ki je sleherni dan lizal sladoled, in sicer samo zato, da bi se uril v lizunstvu.

Beseda o d n o s pride o d n o s a ; zato smo po pravilu v dobrih odnosih, kadar v ožjem krogu stikamo nosove.

Bolje je biti osel, ki ga imajo za filozofa, kakor filozof, ki ga imajo za osla.

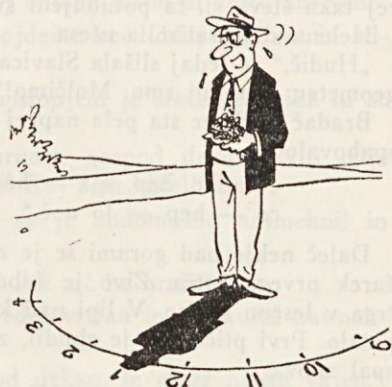
Knjige imajo svojo lastno uso-do, njihovim pisateljem pa jo krojijo drugi.

Drugod dobijo starejši umetniki naslov „zaslužni umetnik“, pri nas pa jim rečemo kar „odsluženi umetnik“.

Če človek prisreže zvestobo do groba, navadno ne misli na svoj grob.

Živi in pusti druge, naj te živijo!

Če komu ponudiš prst, pazi na prstan!

„Do treh jo bom še čakal, potem grem...“

Z leti si človek pridobi več sala kot izkušnj.

Po smrti smo vsi enaki: eni imajo marmornate grobnice, druge pa pokopljejo kar v jarke ob cestah.

Žarko Petan

blazinah. Nekaj časa je bila Slavica tiha. Šepetala je svojo tiho molitev, ono isto kakor v četrtem letu svoje mladosti.

„Angelček varuh, ti mene varuj nocoj to noč, kakor si ti me varoval danes ta dan!“

Ko je odmolila, se je okrenila in vprašala:

„Helena, ali veš, kaj pomeni Gloriosa?“

„Ne vem.“

„Latinsko je in pomeni to, kar Slavica,“ je razlagala mlajša sestra.

„Spi!“ je rekla Helena trudno. Ura iz cerkvene-ga zvonika je udarila eno . . . Nekak zategel, nečloveški glas se je razlegal od nekod. Helena se je zdrznila in se dvignila.

„Ah,“ je zašepetala nato pomirjeno, „naš Jane.“ Bil je Jane, prismojeni Koširjev mlinar s svojo blodnjo sanjo o neki Mežnarčevi Tini. Helena ga je bila vajena.

Tiha, blažena trudnost ji je začela razvezovati ude v toplém pokoju. Nekaj sladkega se ji je prelilo po telesu.

„Danes zjutraj ob šestih se sestaneva s Franco-
tom na maminem grobu!“ se je domislila že rahlo nezavestna, „... na grobu . . . na maminem . . .“

Kar jo je vrglo kvišku iz blazin. Vsa soba je bila polna kričave pesmi, ki je kipela od zunaj skozi okno. Helena je zagledala Slavico ob oknu.

„Kaj pa je, Slavica?“ je vprašala plaho.

„Pojó,“ se je hihitala Slavica. „Ti moj ljubi Bog, kako so pijani. Edini Poznik je še nekam trden. Ampak, škorenjček! Ljubi Bog, škorenjček! To-rej taka šleva si, ta potuhnjeni svetnik.“

Helena si je zatislila ušesa.

„Hudič,“ je tedaj slišala Slavica, da je vzkliknil geometer, „znoreli smo. Molčimo!“

Bradač in Sivec sta pela naprej in učitelju se je spahovalo:

„Sladko, hep, spa — háa — vaj,
ce — hep — lo noč.“

Daleč nekje nad gorami se je zabliskalo. Bil je žarek prvega jutra. Živo je žuborela voda sredi trga v leseno korito. V lipi nad koritom je zatrepetalo. Prvi ptiček se je zbudil, zacvrkotal in za-spal znova.

Vinska pesem je utihnila. Zateglo, živinsko se je oglasilo od vode, iz mlina. Mlinar Jane, ki se je bil nalil s špiritom, razredčenim z vodo, je tulil svojo blazno strast v šum jezov in klopotanje mlinskih kamnov. Vlaga, ki je ležala v ozračju, mu je živeje kot sicer, kadar je pil, razburjala ubite živce . . .

*

Nato je sinilo jutro trudno skrito v nadležno meglico, ki se je koprenasto razgrnila pod nebom kakor otava za kosci. Geometer Poznik se je spre-hajal že dobro četrť ure na pokopališču v rebri nad

cerkvijo. Od križa do križa je stopal in bral oble-dele napise in mrmral sam pri sebi:

„Zofija je zlatá vredna. Vino ima pošteno in s pivom nisem mešal. Tako sem zdrav. Sicer bi bil to zoprñ sestanek.“

In zopet je hodil in mislil.

„Saj prijeten tudi tako ni. Hudič naj vzame babji okus in romantiko!“

V cerkvi je pozvonilo k prvi maši.

„Saj sem vedel, da je ne bo!“ je zamrmral trpko Poznik. Pa je zagledal tedaj pred seboj blede He-lenino lice. Dekle se mu je zazdelo čudno slabotno.

„Helena,“ je vzkliknil, „ali ste bolni?“

Njej so zadrhteli ustnice. Povesila je oči. Sun-koma, prisiljeno vljudno je rekla:

„Vso noč sem bedela!“

Poznik ni vedel, kaj bi odgovoril in je menil: „Pa še ta nesrečna ura, gospodična, in tista naša norčija ponoči —“

Odločno je dvignila oči. Vsa toplota je bila ugasnila v njih.

„Gospod geometer,“ je rekla. „Tisto govorjenje včeraj na izletu! Prišla sem samo, da vam povem! Pozabíte, kakor da ni bilo nikoli. Razumete, ni-koli!“

„Razumem, gospodična,“ je odgovoril geometer. Zdaj, ko je začutil udarec, je bil svobodnejši in zopet ves svoj.

„Ne bom se opravičeval,“ je govoril. „Saj prav-zaprav nisem storil nič slabega. In prav tak sem danes kakor včeraj. Ne vem, zakaj tako čudno sovražíte mojo široko dobro voljo. Ali niste sami rekli včeraj, da sem jo podedoval? Vem, da ta ura ni prikladna za to, da bi odločala o moji in vaši usodi. Če ni ta ura danes, gospodična, morda bo jutri, pojutrnjem. Danes me oštejte, ozmerjajte s ciganom, pijancem in barabo, le tiste grde besede ne ponovíte, te grde besede: nikoli!“

Deklica se je kratko obrnila bleda in bolna:

„Zbogom!“

Sprva je šla neodločno, kakor da omahuje. Potem je stekla in stopila v cerkev. Geometer je šel počasi za njo. Pritisnil je že za kljuko pri cerkve-nih vratih, pa jo zopet izpustil:

„Nedelja gor, nedelja dol! Grem v urad in bom delal do večera.“

*

Učitelj Sivec je vstal ves bolan in ubit. Glavo je vrgel v vodo in vzdihnil krčevito:

„O Jezus, pa tri ure ponavljalnega pouka imam in prav danes, ko je kolega na dopustu.“

Ob devetih je stopil med glasne, močne in ne-mirne svoje učence. V glavi mu je šumelo in klju-valo, v želodcu ga je težilo. Zaprl je okna in krik-nil nekajkrat v razred. A. razred se ni hotel umiriti.

Sivec je začel narekovati nalogo. Zdehalo se mu je, solze so mu silile v oči, strašno se mu je izpahovalo po tobaku.

„Ne bom prestal,“ je mislil. V razredu je postalo zatoхло in je odprl okno. Učenci so pisali in prepisovali, šumeli in se suvali. V tinto namočena papirnata kroglica je šinila iz zadnjih klopi v prve, nato druga, tretja; iz prvih klopi so letele nazaj. Tri, pet, deset črnih pik je vstalo na stenah. Učitelj Sivec ni nič videl; nagnil se je bil skozi okno v hlad in zrak.

Tokrat je stopila Koširjeva Slavica na vrt, ki se je dotikal šolskega. Vesela, prespana, sočna kot rožni popek je hodila med gredicami in rožnimi grmi. Tam je bila češnja ranica. Deklica je stegnila roko po veji, utrgala prvi rdeči sad in ugriznila. Sladki sok ji je oblil otroško krhke ustnice. Pa je zagledala učitelja in slišala njegov hripav opomin:

„Mir dajte, pravim!“

Slavica se je zasmejala in zašepetala:

„Ali te ima danes, Škorenjček, ali te ima!“

Učitelj Sivec je zopet položil svojo glavo med roke in se zagledal v gredico pod seboj. Tolst slinlar je lezel doli ob zdravo zeleni špinači. Učitelju se je zagabilo. Sunkoma je vrgel glavo kvišku.

Tedaj je Slavica zapela:

„Sladko, hep, spa — haa — vaj,
ce — hep — lo noč!“

„O Jezus, in to tudi!“ se je zdrznil učitelj in se zavedel ponočne norčije. Zaprl je okno. Tedaj je

pozvonilo z vsemi tremi k deseti maši. Učenec v prvi klopi je dvignil roko:

„Gospod učenik! Jaz pa še nisem bil pri maši.“

„Tako? Pojdi!“

„Jaz tudi še ne, jaz tudi še ne,“ so klicali drugi.

„Kakšen red je to?“ je vzkliknil učitelj in šel. Tretjina učencev je bila vendar že pri zgodnji maši. Pa je učitelj odločil jasno in dostojanstveno:

„Tako se ne pojdemo več. Zdaj vstanite in odidite mirno.“

Pred šolskim poslopjem je srečal župnika in se hinavsko tajil:

„Strašna nemarnost, gospod dekan! Niti trije niso bili pri maši. Kaj sem hotel!“

Gospod dekan se je hudomušno nasmehnil in vprašal:

„Kaj pa glava? Ali nič ne brni?“

Učitelj je pogledal vstran in se skušal nasmehniti v zadregi.

„Ni sile, gospod dekan, le cigar nisem vaje.“ Zardel je.

Od Koširjevega vrta namreč se je zopet porogala pesem v prijetnem altu, zato pa strupenih besedi:

„Ce — hep — lo noč!“

Učitelj je odšel domov, se zaklenil in vrgel na posteljo. V blodnih sanjah se mu je povračala slika debelega šlahčiča²⁸), ki mu nosi moč droben paž ...

²⁸ šlahčič, plemič.

III.

Koširjev stric, gospod Feliče, je vstajal ob sedmih, se do osmih mudil z britvijo, milom in urejevanjem svoje obleke in svojih redkih las. Tako je bil vajej. Neskončno dobro mu je delo, ko se je ukvarjal z lepotičenjem. Vsi v hiši so se bili privadili njegovemu redu in njegovim posebnostim.

Ob sedmih ga hodi buditi stara Meta, ki je v hiši za tri dekletke. Ob osmih pripravijo stricu zajtrk v lopici na spodnjem vrtu. Tja je vajej šetati, utrpati mimogrede poletni bahato rumeno rožo in v zgodnji jeseni belo georgino, pa si jo zatakni v jopič. Potem sedi v lopi in uživa udobno, premišljeno: gnjati, surovo maslo, trdo kuhano jajce, žlico medu, skodelico mlečne kave in pet žemelj. Kadar so črešnje, marelice in zgodnje hruške, mu tekne tudi sadje.

Ko je stric Feliče tako utešil svoj jutranji glad, se je dvignil in stopil z umerjeno stopinjo po gospodarstvu svojega varuha Lovrenca Koširja. Zašel je v perilnico in vprašal mlado, brhko dekletko: „Počemu vam ta ploha?“

Dekletka zazija in se zasmeje:

„I, no! Perilnik je menda.“

„Da, da,“ prikima stric. „Perilnik. Sonderbar²⁹. Ne bi sodil na prvi pogled.“ In se pokloni in krene dalje, skozi hleve, pa se vrne skozi vežo v kuhinjo. Na veliko mizo je postavila Meta troje jerbasonov in jih natrpala z jedmi za kosce in žanjice.

„Unglaublich,“³⁰ se čudi stric, „ne bi verjel, koliko požre tak majhen jerbason. Kaj pa žlice?“

Meta odgovori nejevoljno:

„Eh kaj! Bodo pa brez žlic jedli.“

„Brez žlic?“ ostrmi stric in gre. Vso pot se smeji:

„Unerhört!“³¹ Kako morejo jesti brez žlic!“

Polno bogate rose dehti jutro v krepkih vonjih. V cestnem prahu so vidne sledi kapelj, ki so rosile z akacij na cesto. Tu in tam je vidna sled kače, ki se je potegnila z brega čez cesto k reki. Gospod Feliče se spusti nizdol po opolzki, ilovnati stezi. Morda je hodil že stokrat to pot. Vselej mu je nekam nova, skrivnostno vabeča. Vsa v senci leži ta stran, vse poletje je vlažna. Čudno močni vonji: se prelivajo tod, vonji po trpkem lapuhu, bohotni divji melisi in vrbovju. Vmes zareže čudno bridko vonj po vlagi in mahovitih skalah, včasih opojni duh moškatega hrošča, včasih presunljivost kačjega vzduha, belouške, oža in gada. Kakšne misli vzbuja neki to ozračje v duši strica Feličesa? Ali je mož kaj doživel ali je občutil kakšno srečo kdaj-

koli tod ob teh vodah? Zakaj so se mu nasmehnili lica in razživele oči?

„Resnica,“ govori sam s seboj. „V začetku je bila voda. Im Anfang war das Wasser. Stuss. Im Anfang war der Wein³²). Kje pa kdaj sem le to slišal?“ Položil si je prst na čelo in zastrmel predse. Težka trudnost mu je napravila obličje staro. Spodnja ustnica pod vdelanimi, tujimi zobmi se mu je povesila in šepetal je zmedeno živahno:

„Ja ja. Von Obristen Matasović sein Carmen. Wie lautet es gleich?“³³).

S kalnimi očmi se je mož zagledal čez reko na drugi breg. Tam je bel prod ves v soncu. Deset mladih peric se je nagnilo nad perilnike in zavihalo rokave do belih ramen; tolčejo s perilom in izžemajo. Zadaj za pericami, od vrbe do vrbe, gre vrv in na vrvi visi perilo, mehko, drago perilo, čipkaste srajce, mehke rjuhe, drobne žepne rutice.

Tedaj je doumel stric Feliče:

„Stimmt's. Vom Wasser kommt die Krankheit, Typhus und Disenterie...“³⁴).

Navaja, ne more dalje:

„Typhus und Disenterie...“

Topo bulji predse. Ne vidi lepote v sončnem bregu onstran ne življenja in zdravja in čistosti, ki polje v onih pericah. Ne sliši njihovega veselega smeha, ne razume pesmi, ki se je vzbudila med šum bobnečega jezú. Togo išče vase, dokler se mu ne sprostí in sproži:

„Drum trinke und ersaufe...“

Seže po malo beležnico in piše:

„Im Wein, im Wasser nie.“³⁵).

Takrat se mu je doteknila težka roka ramena in odurno je vprašalo ob njem:

„Ali po babah zijaš?“

Gospod Feliče se je zlenil sam vase ob nenadnem pozdravu, se ozrl in strmél nekaj trenutkov razmišljeno v čudnega človeka ob sebi. Opičje okorno je stal grob človek ob okusnem in drobnem stricu, bel in blaten od nog do las, ki so mu sršeli na konicasti glavi. Tudi njegova zanemarjena brada je bila bela, samo ob ustnicah se je poznalo temnorjava pega. Ves obraz je bil top, le v očeh je podrhtevalo nekam zlobno in oprezujoče. Trenutno so se te oči kakor vsesale v strica in gorele tajno, strastno. (Dalje prihodnjíč)

³² Im Anfang war das Wasser, v začetku je bila voda. — Stuss, neumnost. — Im Anfang war der Wein, v začetku je bilo vino. — Vsi stavki so iz nemščine.

³³ Ja, ja. Vom Obristen Matasović sein Carmen. Wie lautet es gleich? (nem.) Da, da! Popevka polkovnika Matasoviča. Kako se že glasi?

³⁴ Stimmt's! Vom Wasser kommt die Krankheit, Typhus und Disenterie... (nem.) Že vem! Iz vode je bolezen, legar in griža.

³⁵ Drum trinke und ersaufe im Wein, im Wasser nie! (nem.) Zato pij in utoni v vinu, le v vodi nikar!

²⁹ sonderbar (nem.) čudno.

³⁰ ungläublich (nem.) neverjetno.

³¹ unerhört (nem.) nezasišano.

Slovenik v Rimu

K povabilu za prispevke bi radi dodali, kakšen bo ta duhovniški zavod v Rimu, za katerega upamo, da ga bomo letos začeli graditi. U zavodu naj bi bilo vsaj 15 sob za duhovnike, ki bi študirali na vatikanskih univerzah, 4 ali 5 dvosobnih stanovanj za vodstvo in slovenske škofo, kadar bodo na obisku v Rimu, vsaj 10 sob pa je predvidenih za druge goste, pa naj bodo duhovniki ali laiki, ki bi tam bili na obisku. Skromen dohodek od stanarin pa naj bi pomagal k vzdrževanju ustanove.

Seveda mora biti pri stavbi kapela, obednica in druge pritikline. Po mnenju strokovnjakov bi bilo mogoče tako stavbo zgraditi za 120 milijonov lir.

Blagoslov pri dosedanjem delu je bil očiten. Nihče ni pričakoval v začetku, da bo odziv po vsem svetu tako velik. Sedaj je že kupljeno in plačano zemljišče. Darovi prihajajo z vseh delov sveta, kjer Slovenci žive.

Da bo mogoče z gradnjo začeti in tudi končati, vas prosimo za darove. Zlasti v postnem času naj bi vsaj tisto, kar si namesto posta pritrgate, darovali za „Slovenik“. Iskren Bog plačaj!

novosti

Jakob Kolarič, ŠKOF ROŽMAN — Ta prvi del „duhovne podobe velike osebnosti na prelomnici časa“ je izšel pri Mohorjevi družbi v Celovcu. Glavno načelo, ki se ga je — po lastni izjavi — držal pisatelj pri sestavljanju knjige, je bilo tole: Življenjepis ni modrovanje, še manj pisateljeva domišljija; življenjepis so nepotvorjena dejstva. Zato mora v življenjepis govoriti človek, ki ga življenjepisec opisuje; govoriti mora s svojimi lastnimi besedami, ki jih je napisal ali govoril; govoriti morajo njegova dejanja, njegove stvaritve. Poleg njega pa smejo govoriti tudi tisti, ki so njegovo življenje gledali iz neposredne bližine, pa tudi ti samo tedaj, če so ga gledali brez predsodkov, z očesom pravičnosti in brez sovraštva. Ni nemogoče, da je nekaj resnic kdaj tudi v sodbah tistih, ki bližnjega presojuje v mrznji in sovraštvu. Dober življenjepis mora zato poskušati, da tudi iz teh sodb izlušči košček resnice, če ga vsebujejo. — Knjiga obsega 382 strani in obravnava Rožmanovo življenje do časa, ko je postal škof.

M. Wynowska, MOČ LJUBEZNI — Delo je izšlo v žepni knjižici Ognjišča v Kopru. Opisuje poljskega patra Maksimilijana Kolbeja. To je življenjepis človeka, ki je ljubil najnovejše iznajdbe, da je z njimi koristil ljudem. Bil je suh in od jetike izpit redovnik, direktor najsodobnejšega in največjega tiskarniškega podjetja v državi, ki ga je zgradil iz nič. Izdajal je dnevnike, tednike, mesečnike v večmilijonskih nakladah. Zgradil je celo mesto z letališčem, ra-

dijsko postajo, — tiskarsko mesto in ga imenoval mesto Brezmadežne. Pater Kolbe je dal življenje za svojega bližnjega. V taborišču Auschwitz je namreč šel prostovoljno namesto družinskega očeta sotrpina v bunker smrti, kjer je kasneje umrl od lakote.

Kdor se namerava poročiti, bo v knjižici POROKA (Spisal Franc Mihelič) dobil koristne pripomočke in navodila za srečen zakon, za katerega se je treba dobro pripraviti z molitvijo. Knjižica stane 1 N din. Naročila sprejema: Vinko Furlan, Ljubljana, Ob Ljubljani 34.

SLOVENSKE RADIJSKE ODDAJE

KÖLN — Ob torkih in sobotah od 16,20 do 16,50 (na kratkih valovih 41 in 31 m). Na sporedu so dnevne svetovne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja. Poleg tega imajo Slovenci v Nemčiji možnost, da preko kölnskega radia pošiljajo domačim voščila, pozdrave in glasbo po želji. Dopise pošljite na naslov: DEUTSCHE WELLE, 5 Köln, Brüderstr. 1 (Südosteuropa-Redaktion).

VATIKAN — V nedeljah ob 11,45 (valovi 25,67 — 31,10 — 196 m), v ponedeljkih ob 21,30 (valova 48,47 — 196 m), v četrtek ob 18,45 (valovi 31,10 — 41,21 — 48,47 — 196 m), v petkih ob 21,30 (na valovih kot v ponedeljkih), v sobotah ob 18,45 (na valovih kot v četrtekih).

Radio LONDON BBC — oddaja vsak dan ob 19. uri na valovih 49, 41, 31, 25; ob nedeljah ob 16.30 na valovih 41, 31, 25.

WASHINGTON — Glas Amerike: vsak dan zjutraj ob 6 (valovi 31 — 41 — 49 m).

Slovenci po Evropi

Anglija

Novi župnik: V februarju smo pozdravili novega župnika za Slovence na Angleškem. G. dr. Franc Bergant je prišel iz Argentine, da nadomesti sedanjega našega duhovnika. Tudi „Naša luč“ mu iz srca želi „dobrodošel“!

Krst: V Castlefordu, Yorkshire, so krstili 23. decembra Jožefo Ano Brcar. Botra sta bila Krajškova, saj je Ivanka sestra matere male Jožice. Čestitamo!

Še misijonsko slovo: Drugo slovo smo imeli v Bedfordu na koncu lanskega leta, ko smo se poslovili od jezuitskega magistra g. Stanka Rozmana, ki je po kratki pripravi v angleščini odšel v Zambijo, kjer bo končal svoje bogoslovne študije in ostal tam kot misijonar. Sprejel je misijonski križ, ki ga naj spremlja na njegovih potih. Njega pa prosimo, da se spominja Slovencev na Angleškem v svojih molitvah, saj ga tudi tu ne bomo pozabili.

Blagoslov doma: Lampetovi v Leedsu so dali blagosloviti svoj novi dom. Naj bi jim bil zares prijetno prebivališče!

† **Vjekoslav Farkaš:** Pokojnik se je rodil 1 1917. v Ljutomeru, večino svojega življenja pa je preživel v Srbiji, kjer je končal vojno akademijo. Med vojno je sodeloval z gen. Mihajlovičem, bil tudi v koncentracijskem taborišču v Franciji, odkoder je po-

begnil in se na Angleškem pridružil poljski vojski. Sodeloval je pri srbskih listih in pri „Klicu Triglava“. Umrli je 23. decembra v Londonu, zadet od kapi. Pogreb je bil 29. decembra. Žalujoči ženi naše izkreno sožalje. Pokojni naj počiva v miru!

Srebrna poroka: V soboto, 3. februarja, sta Jože Zajc in žena Olga, roj. Plut v Keighleyu praznovala svojo srebrno poroko v krogu svojih otrok in prijateljev, ki se jih je zbralo kar lepo število. Najprej so bili pri maši in pri ponovitvi poročnih obljub v cerkvi sv. Ane, potem pa so imeli prigrizek z muziko v bližnjih prostorih krajevne šole, tako da so vsi v veselem razpoloženju praznovali lepi jubilej. Tudi mi iz srca želimo: še na mnoga leta!

Avstrija

CIRIL LAURIČ — PETDESETLETNIK

Kdor pozna g. Cirila Lavriča, skoraj ne bo mogel verjeti, da je že petdesetletnik.

Uendar matične knjige ne lažejo: 16. marca 1918 se je rodil v Zabnicah pri Škofji Loki. Ze kmalu se je družina preselila v Ljubljano, kjer je fant Ciril po končani gimnaziji odšel v bogoslovje. Za duhovnika je bil posvečen leta 1943 v Ljubljani, po vojni pa je odšel za izseljenskega dušnega pastirja v Avstrijo. Do leta 1952 je deloval med verniki v taboriščih Lienz, Spittal in Treffling, nato pa odšel v Rim študirat cerkveno pravo. Kot izučeni jurist je spet vse svoje sile posvetil slovenskemu človeku na tujem. Najprej od 1955. leta v Italiji, nato pa v Franciji, kamor je prišel 1960 leta. Iz dneva v dan je pomagal neštivilnim rojakom, iskal zanje službe, stanovanja in dokumente, jim sam kahal in jih hranil v prostorih pariške misije. In vse to poleg svojega dušnopastirskega dela!

Ko se je pokazala največja potreba, je odšel med Slovence v Avstrijo. Od julija 1967 je njih dušni pastir v Linzu, letos januarja pa je postal direktor slovenskih izseljenskih dušnih pastirjev v Avstriji, k čemur mu iskreno častitamo.

G. Lavriču želimo ob jubileju še veliko delovne vneme in poguma na novem mestu. Bog ga živi še dolgo let!

GORNJA AVSTRIJA

Linž. — Sredi januarja je smrtna kosa zadela našo skupnost. 14. januarja je namreč Bog poklical k sebi go. **Marijo Hrastelj**, roj. Plevnik, ženo tukajšnjega uradnika škofijske Karitas. Rodila se je v Zagorju 7. septembra 1905. Dvaindvajsetletna se je poročila z g. Jakobom Hrasteljem, ki je prav tako Zagorjan. Nacistična vihra ju je z dvema otrokoma pognala po svetu in sicer v Linz, kjer je njen mož kmalu dobil mesto pri škofijski Karitas. On je organiziral nabiranje hrane in premnogi se morajo

njemu zahvaliti, da so v hudih časih po vojni imeli kaj jesti. Tudi ga. Hrasteljeva je v tistih časih po vojni mnogim rojakom pomagala z denarjem in jih nasitila. Tudi slovenski duhovniki, ki so od časa do časa prihajali na Zgornje Avstrijsko, so vedno dobili zavetje pri Hrasteljevih. Zadnja leta je prišla bolezen. Najprej sladkorna in nato oslABLJENJE srca. Gospa je večkrat iskala zdravja v bolnici, pa ni dosti pomagalo. Umrla je vdana v voljo božjo in previdena z zakramenti. Pokopal jo je na leondinškem pokopališču njen svak, mariborski stolni dekan g. Peter Hrastelj ob spremstvu direktorja Karitas msgr. Pfeifferja, škofijskega referenta za tujce dr. Balogha in leondinskega župnika.

Zalujočemu možu ter obema sinovoma Danilu in Janezu izreka „Naša luč“ iskreno sožalje.

Tukajšnji škof dr. Zauner je v januarju povabil k sebi na kosilo vse duhovnike, ki delajo med tuje govorečimi verniki, in se zanimal za njihove probleme.

V soboto 24. februarja smo imeli pustno prireditev v dvorani v Kleinmünchenu. Kako je pustna veselica potekla, bomo poročali prihodnjic.

Slovenski duhovnik se pritožuje, da premalo ljudi prihaja k nedeljski službi božji. Pa še to želi, da bi tisti, ki zamude, ne ostajali zadaj, temveč prišli lepo naprej.

ŠTAJERSKA

Ljubljanski pomožni škof dr. Stanko Lenič je prišel 12. januarja — dva dni pred svojim posvečenjem — v Dult ki je kakih 12 km severozapadno od Gradca proti Dunaju.

Dult je vas, ki spada v župnijo Gratkorn. V tej vasi imajo graške usmiljenke posestvo in hišo za stare sestre. Tu je že nekaj let živela v pokoju usmiljenka s. Leandra, Ana Mladkovič, doma iz Cerkelj na Dolenjskem, prava teta škofa dr. Leniča.

9. januarja je s. Leandra umrla v 80. letu starosti in v 55. letu redovniškega življenja.

Naslednji petek je bil ob 14. pogreb. Pogrebno mašo je opravil njen nečak škof dr. Lenič. Med mašo je imel kratek nagovor v nemškem jeziku, v katerem se je teti zahvalil za njene žrtve in molitve, s katerimi mu je pomagala do duhovništva, sestram pa za vso skrb, ker so njegovi teti v starosti tako ljubeznivo stregle.

Pri maši sta mu asistirala dr. Smolik iz Ljubljane in hišni duhovnik.

Po molitvah za umrle je bil pogreb, katerega je vodil g. Raidl Ernest, vizitator lazaristov in usmiljenk v Gradcu. Takoj po pogrebu sta se oba gospoda vrnila domov.

Tukajšnjo slovensko skupnost je na pogrebu zastopal g. Pelan Jože, dušni pastir v zdravilišču Hörgas pri Gratweinu.

Po Novem letu se je pri nas zelo razširila **gripa**. Tudi v cerkvi se je poznalo, da so ljudje bolni.

V bolnice so sprejemali zaradi prenapolnjenosti in zaradi nalezljivosti boleznih le težje primere.

Salzburg. — Tretjo nedeljo v januarju smo se spet zbrali k slovenski maši. To pot nas je bilo že več. Prišli so tudi rojaki iz Halleina in okolice. Po maši smo se dogovorili, da bomo imeli vedno pred mašo, in sicer ob 10.15, pevsko vajo.

Rojaki, ki imate znance na Salzburškem, povabite jih, da se priključijo naši skupnosti. Tudi v bo-

Pokojna
Marija Hrastelj

doče bo maša tretjo nedeljo v mesecu ob enajstih v zavetišču za stare, Hübnerstr. 5 (Asyl) Salzburg-Riedenburg.

Tenneck. — Januarja smo imeli kar hudo zimo in veliko snega. Saj kraj leži blizu Bischofshofena, kjer so bile FIS-ine skakalne tekme, katerih so se udeležili tudi slovenski smuški skakavci. Imeli smo tudi slovensko mašo. Zelo smo bili veseli, da so prišle k maši tudi Slovenke iz Schwarzacha. Po maši smo se zbrali v kino-dvorani in malo zapeli. Upamo, da nas bo prihodnjic še več.

G. dipl. ing. Avsenek France je dobil doma na Jesenicah sina Marka. Vsi so ga veseli, posebno še tri sestrice, ki so tako dobile bratca. Iskreno čestitamo!

Belgija

LIEGE-LIMBURG

Slovensko drštvo „Slomšek“ v Eisdeniu je tretjo nedeljo v januarju na svojem rednem letnem občnem zboru za tekočo poslovno dobo izvolil sledeči odbor: g. Stanko Revinšek, predsednik; g. Milan Globokar, podpredsednik; g. Ivan Lipovšek, tajnik; g. Vili Rogelj, podtajnik; g. Jože Mrakič, blagajnik; g. Ivan Gorjan, drugi blagajnik; ge. Globevnik Jožefa in Rogelj Marta, preglednici. G. Berto Virant in g. Jože Mrakič, zastavonoši. Ga. Marta Rogelj, poverjenica za tisk; ga. Lizi Bonk, poverjenica za šolo; ga. Jožefa Globevnik, poverjenica za bolnike.

Novemu odboru toplo čestitamo in mu želimo lepih uspehov v korist slovenske skupnosti v tem kotu Limburga.

Slovensko šolo v Eisdenu in Zwartbergu imamo za resno zadevo. Veselimo se navdušenosti in vztrajnosti naše mladine. Zahvaljujemo se starejšim za razumevanje in prosimo tiste, ki še vedno oklevajo, da se pridružijo. Složno in pogumno naprej!

„**Slovenska skupnost**“ v Genku je sredi januarja povabila svoje sodelavce na družinski večer. Povabljeni so bili pogoščeni s pečenim prašičkom in vinsko kapljico. Večer je potekel v prijetni domačnosti.

Naši bolniki: Ga. Romih iz Zwartberga, ki je bila dalj časa v bolnici, se je mogla že vrniti na svoj dom. Želimo ji popolno ozdravljenje.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Tokrat moramo zabeležiti kar dve **smrti**: 21. januarja je umrla ga. Katarina Marinič por. Tezzon iz Montignies-le-Tilleul v bolnici Sacré-Coeur v Marchienne-au-Pont. Po uspeli operaciji se ji zdravje ni povrnilo zaradi prevelike oslabeledosti. Z veliko pobožnostjo je sprejela sv. obhajilo in sv. maziljenje in vdana v božjo voljo je zapustila ta svet. Pokojna ga. Kristina se je rodila leta 1903 v Vedrijanu pri Gorici (Slovenija). V Belgijo je prišla leta 1931. Zapušča moža g. Emilija Tezzon in dve hčerki, Marijo in Celestino, oboje že poročeni. Zelo rada je brala slovenske časopise in knjige. Bila je zvesta naročnica Katoliškega glasa, Naše luči, Družine in je vsako leto naročila vse Mohorjeve knjige. Naj počiva v miru, svojcem pa naše iskreno sožalje!

4. februarja je pa umrla ga. Pavlina Vezovišek, por. Godlewsky iz Bruslja zaradi oslabeledosti srca. Dočakala je 71 let. Rodila se je leta 1897 v Rajhenburgu (sedaj Brestanica). Kot begunka je prišla po drugi svetovni vojski v Belgijo, kjer je bila skoraj vsa leta nastanjena v Foyer des Réfugiés. Vsi so jo radi imeli in so zelo občutili njeno smrt. Še dan pred smrtjo je sprejela sv. obhajilo ter tako lepo pripravljena odšla v večnost k Bogu. Na zadnji poti, 6. februarja, so jo spremili tudi Slovenci iz Bruslja in slovenski duhovnik je opravil zadušnico. Naj počiva mirno v tuji zemlji! Ohranimo jo v lepem spominu!

V družini Ivana Omerzu in Josette Hubeau iz Lodelinsart se je 27. januarja rodil prvorojenček, ki je pri **krstu**, v nedeljo, 4. februarja, dobil ime Freddy-Ghislain. Srečni družini naše čestitke!

Pred enim letom sta se poročila v Pas-de-Calais Mihael Demerval in Ana Marija Stopar

obhajila. Za rojake v severni Franciji bodo sledeče **duhovne obnove**:

Armentières v nedeljo, 31. marca, ob 17. uri v cerkvi sv. Terezije.

Wingles v soboto, 6. aprila, ob 19. uri v cerkvi sv. Lavrencija.

Vendin-le-Vieil v soboto, 6. aprila, ob 17. uri v cerkvi sv. Avguština.

Croisilles v nedeljo, 7. aprila, ob 15. uri v farni cerkvi.

St. Pol-sur-Ternoise v ponedeljek, 8. aprila, ob 19. uri v sestriški kapeli.

Arras na Veliko noč, 14. aprila, ob 17. uri v cerkvi sv. Pavla.

Sars et Rosiers na belo nedeljo, 21. aprila ob 17. uri.

Za vernike v Lille v maju v kapeli katoliških del poleg stolnice.

Za Mericourt, Lièvin in Bruay-en-Artois med velikim tednom.

Kjer so manjše skupine, naj obveste, da jih duhovnik obiše in spove v dnevih pred Veliko nočjo. Isto velja za bolnike: naj pravočasno obveste dušnega pastirja, da jim prinese najboljšega Zdravnika.

3. januarja je v sanatoriju Liesi, Nord, nenadoma preminil Jože Hribovšek. Dalj časa je bolehal za rudarsko boleznijo in se zdravil po bolnicah in v sanatoriju. Bratom in sestram in ostalim sorodnikom iz družine Hribovšek naše sožalje.

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob **petih** popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Sèvres-Babylone.

Francija

PAS-DE-CALAIS

Cerkev nas vabi z zapovedjo k prejemu sv. obhajila v velikonočnem času. Vsakoletne duhovne obnove v tem času in obredi velikega tedna nas najlepše pripravljajo na prejem zakramenta sprave in

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, métro: Charles-Michels, telefon 250-89-93) je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Poročila sta se Janez Šabec, doma iz Selc, in Anica Zorec, doma iz Št. Petra na Krasu. Naše iskrene čestitke!

V misijone v južni Vietnam je odšla sestra Leonija Pokovec iz reda frančiškanskih misijonark. Sestra Leonija je bila rojena v Bohinjski Beli, k sestram je stopila leta 1934 v Ljubljani, med letom 1937 in 1955 je delovala kot misijonarka v Vietnamu, nato so jo poklicali v Pariz, odkoder je zopet odšla v misijone. Želimo ji obilo božjega blagoslova.

LYON

Vsem rojakom sporočamo, da je odslej vsako nedeljo ob petih popoldne sveta maša za Slovence in Hrvate v kapeli na 10 rue Henri IV, Lyon 2° (blizu Perrache).

LA MACHINE

Pri sveti maši se bomo zbrali v nedeljo, 17. marca, v župnijski cerkvi ob običajni uri.

IZ UZHODNE LOTARINGIJE

Iz naše pisarne:

Božična doba je za nami. Zapisniki te dobe nam nudijo čudno sliko: neprestani snežni viharji in poredica: vse to je g. Dejaka in mene prisililo, da sva hitela peš, z avtobusi in vlakom na naše kolonije ter prinesla 16 bolnikom sv. obhajilo domov. Za božič so bile svete maše dopoldne in popoldne zaradi slabega vremena malo obiskane, povsod pa so bili veseli in hvaležni za obisk g. Dejaka. Za praznike pa so prišli naši rojaki od vseh strani — nad sto jih je prihitelo k sv. obhajilu v našo kapelico v Merlebachu. Krasno petje nas je napolnilo z veseljem in razpoloženjem božične noči.

Sledili so tedni dežja in spremenljivega vremena:

Vrečkovi iz Neversa ob krstu male Suzi

gripa se je razširila po vseh kolonijah. Kruta smrt je iztrgala iz naše srede rojaka Kvekr Alojzija, starega 62 let. Pokopan je bil cerkveno v Farébersviller Cité 16. januarja. 23. januarja pa smo z žalostjo zvedeli, da nas je zapustila mati Mernik Marija, roj. Oset, 79 let stara, vdova, mati treh otrok, stanujoča v Habsterdicku. Cerkevno je bila pokopana 26. januarja v Stiring-Wendel. Silno je ljubila Marijo z Brezij; od 40 svetih maš, ki smo jih imeli pri Mariji z Brezij 1967. leta, se jih je udeležila 32 — torej vedno, kadar je bila zdrava in doma in vselej šla k spovedi in obhajilu. Vsa vesela je bila, ko je prihitela k Mariji, vsa vesela, kadar je mogla storiti kaj dobrega zlasti našim duhovnikom. Naj Ti mogočna Marijina priprošnja pomaga, da Te čimprej pripelje v večno veselje k svojemu ljubemu Sinu!

Obema rajnima torej: večni mir, sorodnikom pa globoko sožalje.

Mlado božje Dete je v tem času dobilo družbo: 30. 12. 1967 je bila rojena Marija Kristina, hčerka Leopolda Curk in Jožefine Krapež, krščena 28. 1. v Merlebachu — čakali so botro Terezijo, ki je prišla iz domovine, boter je pa bil Ivan Marchetti iz Florange. Oče in mati otroka sta izborna pevca cerkvenega zbora „Slomšek“, zato ji cerkveni zbor še posebno iskreno čestita in celi družini želi vso srečo.

Družina Pavleta Jankovič iz Cuvelette pa se je razveselila male Frančiške, rojene 13. 1. Krščena je bila 11. 3. v Merlebachu. Naj očetu Pavletu in materi Elinor mala hčerka vedno napolnjuje srce z veseljem in radostjo!

Veliko veselja in sreče želimo tudi našemu dobremu, zvestemu organistu g. Arthurju Kratz, upokojenemu šolskemu ravnatelju, ki je v soboto 27. 1. pripeljal pred oltar gospo Trost Marijo, roj. Schönherr. Naj božji Zenin blagoslovi Vajin zakon s trdnim zdravjem in z vso srečo, ki si jo želita!

Zadnje dni se včasih za kratek čas odpre oblačno nebo in sonce radovedno pogleda, kaj je na zemlji: v mnogih krajih zemlje vse pusto in prazno, po zemlji pa teko celi potoki krvi.

Postni čas nas vsak dan bolj spominja na prelito Kri našega Zveličarja, prelito za vse človeštvo, prelito tudi za nas. V postnem času bomo duhovniki zopet hiteli od cerkve do cerkve, od bolnika do bolnika, da naznanjamo padlemu človeštvu vstajenje, krivico trpečim pa zmago pravice in resnice! V starih kolonijah bo vse pravočasno oznanjeno, v novih kolonijah pa bo:

V Behren Cité-Sud v nedeljo, dne 3. marca (prva postna nedelja), sv. maša ob 16. uri, spoved od 15—16. ure.

V Farébersviller Cité v nedeljo, 24. marca (četrti postna nedelja), ob 16. uri, spoved od 15.—16. ure. V Cité des Chênes v nedeljo, 31. marca (tiha nedelja) ob 16. uri; spoved od 15. do 16. ure.

Spet bomo povabili našega dirigenta g. Šinkovca, šolskega ravnatelja, da bo s harmonijem in petjem oplešal službo božjo z globoko pomembnimi post-

V Parizu sta se poročila
Janez Šabec in Anica
Zorec

nimi pesmimi. Pridite vsi pravočasno, opravite svojo velikonočno dolžnost!

V naše kraje prihajajo še neprestano razni naši rojaki, ki iščejo dela.

Vdova Terezija Žnidaršič iz Zdenske vasi 43, Videm, pošta Dobropolje, prosi sporočila, če pozna kdo njenega sina Ivana Žnidaršič, ki je iz Nemčije sporočil, da gre v naše kraje v Francijo. Prosimo sporočila ali domov ali v urad naše misije.

KRATEK PREGLED DELOVANJA NAŠE MISIJE V L. 1967:

Statistika: 2352 rojakov (šteti tudi vsi, ki so sprejeli francosko državljanstvo)

Umrlo: 40 rojakov

Krščenih: 15 otrok

Poročenih: 8 (5 izvršil podpisani)

Na novo prišli, ki so tu ostali: 48

Dopisov: 2870 (odposlanih 1617 — drugi došli)

Svete maše in spoved:

Merlebach. — Vsako nedeljo in vsak praznik v Hospice Ste. Elisabeth ob 10. uri. Pri sv. maši poje cerkveni zbor „Slomšek“. Dirigent šolski ravnatelj g. Emil Šinkovec iz Farébersviller Cité s svojim odličnim znanjem glasbe in petja vzbuja splošno občudovanje in pohvalo. Imamo že lepo zbirko pesmi in maš, ki jih je imenovani v lepem slovenskem duhu komponiral: zadnja — v smislu novih cerkvenih predpisov — slovenska liturgična sv. maša je prava umetnina, ki vzbuja pri vseh rojakih in članih drugih narodov veliko veselje. Merlebach je postal takó središče našega bogoslužja, kamor prihajajo ob raznih prilikah rojaki tja od Nancyja in Strasbourga. Kadar ni naše maše v kolonijah, je maša v župni cerkvi v Merlebachu ob 6. uri zjutraj, spoved pa med tednom po maši, v

nedeljah in praznikih pa od 6. do 8. ure v župni cerkvi, od 9. do 10. ure v Hospice Ste. Elisabeth — pred sv. mašo. Lepo zahvalo zaslužijo tudi vsi pevci in pevke, ki z veseljem prihajajo, kadar je le mogoče, ob četrtkih k pevskim skušnjam v poslopje naše misije, ob nedeljah in praznikih pa na kor zgoraj omenjene cerkve. Petje je vedno vse slovensko, sv. maša pa zaradi tistih, ki so poročeni z domačini, Poljaki in člani drugih narodnosti, deloma latinska, deloma v splošno uporabljane jeziku. Mnogi domačini dajejo tudi za svete maše in prosijo, da jih tudi oznanimo v jeziku, ki ga razumejo. Poletje pohitijo mnogi pevci in pevke v domovino ali drugam na počitnice, tako je cerkveni zbor letos šele na praznik Kristusa Kralja mogel na izlet v Trier in Lebach, kjer je popoldne pel pri slovenski maši ob veliki udeležbi naših rojakov iz Posarja. Vsako leto pohitimo tudi v Habsterdick k Mariji iz Brezij, kjer praznujemo prvi majnik sredi naših rojakov iz cele vzhodne Francije.

Uradne ure: Zaradi neprestanega potovanja po kolonijah in obiskov naših bolnikov so v Merlebachu uradne ure samo ob sobotah od 9. do 12. in od 14. do 16. ure. Vse nujne zadeve uredim tudi med tednom, kadar sem doma. Vsem je bilo že večkrat sporočeno, naj napišejo listek, kadar je kaj važnega, in ga oddajo v nabiralnik na vratih naše misije. Po vseh kolonijah so uradne ure takoj po maši. Ob nedeljah je natančno oznanjeno, po katerih kolonijah in kdaj bo sveta maša.

Za vse velike praznike nam redno pomaga naš priljubljeni g. Dejak, župnik naše misije v Aumetzu.

Spoved in obhajilo: Lepo je, da greste ob pogrebu svojih dragih vsi sorodniki in prijatelji rajnih k spovedi in obhajilu. Za božič in Veliko noč imamo v naši cerkvi čez 100 obhajil. Pridite tudi za svoj god, za srebrno in zlato poroko in pri poroki vaših sinov in hčerá.

„Naša luč“: V preteklem letu 320 skupaj in okrog 20 naravnost po pošti. Imamo 26 raznašavcev, katerim se iz srca zahvaljujemo, saj prinašajo s tem dobrega prijatelja v vsako družino.

Slomškov list prihaja od časa do časa, lepo se zahvaljujemo dr. Šeguli iz Rima, da nam ga skrbno pošilja.

Iz domovine, iz Amerike, Severne in Južne, iz Avstralije, posebno pa iz Avstrije ter od tu se kar gromadijo listi, mesečniki, revije, ilustracije vseh vrst. Med vsem izberite tisto, kar koristi vam in kar lahko daste v roke svojim otrokom.

STARE KOLONIJE:

Habsterdick:

Ta kolonija z okolico je štela pred vojno čez 500 naših rojakov, sedaj so to skoraj sami upokojeanci. Kolonija ima komaj še 280 rojakov. V tej koloniji imamo domačo božjo pot k Mariji z Brezij. Maja (1.) je bilo razdeljenih 875 podob, čez 100 se jih je spovedalo in 178 pristopilo k obhajilu.

V letu 1967: 40 svetih maš, vedno spoved, maša s pridigo, za petje pa je lepo poskrbljeno. Po smrti naše „tetke“ Terezije Lenart je vodila petje gospa Lojzka Pisanec; ko pa je onemogla, je prevzela njeno nalogo dobra pevka Marija Lenič s pomočjo drugih dobrih pevk: Terezije Selan, Terezije Šumej, obeh iz družine Zafran, in drugih, katerim lepo pomagajo naši upokojeni rudarji. Za okrasitev oltarja lepo skrbi Mavčeva hčerka Kristina.

Kolonija ima 50 naročnikov „Naše luči“, glavni raznašavec do zadnjega časa, dokler mu je dopuščalo zdravje, je bil rojak Mauc Mihael. Naj njega in vse raznašavce blagoslovi Marija z Brezij, katero naši rojaki vneto častijo. Marija je tu doživela že veliko časti in veselja, oklenite se je vedno bolj!

Creutzwald:

Pogreb za pogrebom je razredčil tudi tu vrste naših rojakov: od 420 pred vojno jih je komaj še polovica. Razdeljeni so po 5 naselbinah.

V letu 1967: 32 sv. maš s pridigo v Cité Neuland. Cité Maroc še žal nima zvonov, tako ne moremo naznaniti prihod našega duhovnika. Naše maše so zelo priljubljene; tudi bratje Poljaki in domačini prihajajo radi. Naše drage pevke vodi še vedno dobra pevka in rojakinja, ki zna vse lepo organizirati, Pavla, por. Stokovski. Njo zelo lepo podpirajo v vseh stvareh gospa Kunst Tončka ter druge dobre in navdušene pevke. Tu se zopet vidi, kako naredi lepo petje službo božjo vabljivo, naravnost veselo. Tu je za vse praznike in prve petke največ spovedovanja in čez 50 obhajil. Cela vrsta upokojeincev, vdov, starih ljudi je vesela slovenskih duhovnikov. Slovenski duhovnik krščuje otroke, poroča sinove in hčerke rojakov, vodi pogrebe v Creutzwald in Ham. Najbližja družina pri kapeli je Oblakova, zato so tu vsi slovenski duhovniki prijazno povabljeni k zajtrku, pa tudi drugod jih vedno z veseljem sprejmejo in jim postrežejo. Ve-

ra, katero oznanja duhovnik, jim je velikokrat edino močno tolažilo v bolezni, v družinskem življenju in v osamelosti vdovstva. Zveza med rojaki teh naselbin in našo misijo je silno močna: vztrajajte in pogumno naprejte!

Cite Jeanne d'Arc:

Ta kolonija je zelo prizadeta. Cela vrsta vdov, v lepi starosti in bolehnih, živi v lepih spominih, ko je bilo še 75 slovenskih družin, organizirano petje, slovenska šola pod vodstvom g. Jankoviča, močno društvo sv. Barbare, polno življenja, polno veselja in zabave. Društvo sv. Barbare še zdaj od časa do časa poživi to kolonijo, maše pa uživajo že utrujena srca. 24 slovenskih svetih maš in pridig je razgibalo še starejše ljudi, sinovi in hčerke družin pa so poročeni in razkropljeni daleč naokrog, poročeni večinoma s sinovi in hčerkami drugega naroda. Drage pevke pri sveti maši so ene težko bolne, druge pa proč iz te kolonije. Tako imamo v tej koloniji čisto slovenske svete maše, da morejo udeleženci odgovarjati, ako ne pojejo.

Ohranili so pa še veliko prijaznosti in dobrotljivosti do slovenskega duhovnika, ki jim stoji ob strani, kjer je le mogoče. Vabimo s tem še vse one, ki hite leto za letom z veseljem v domovino, naj ljubezen do našega jezika pokažejo še tu, s tem, da prihite, kadar so prosti, k slovenski službi božji! Prišel je čas, da bomo spremenili pastoracijo v toliko, da jih pridemo na dom obiskat, ker v cerkev ne morejo ali nimajo zanimanja za to. Ne odložite svetinj, ki ste jih dobili v domovini: vere svojih očetov in mater ter slovenskega jezika, ki je tako lep, in slovenskega petja, ki vzbuja povsod pozornost in navdušenje!

Vse dobro vam želi: Stanko iz Merlebacha.

(Konec poročila prihodnjč)

Tudi Gorazdova mama bi lahko s slovenskim pesnikom zapela:

*Kaj pa je tebe treba bilo,
dete ljubo, dete lepo?
Al' te je treba bilo al' ne,
vendar prav srčno ljubim te ...*

Na tej sliki vidimo Primorce in Prekmurce — vse „tri“ so pa Prekmurke — in Kavčičev Tone s i žvižga in poje: „Eno rožco le bom ljubil, eni vedno zvest ostal, druge nikdar ne bom snubil, nikdar drugi srca dal.“

TUCQUEGNIEUX—MARINE

Medtem ko kosijo kosci poleti, maha bela žena s koso ob vsakem letnem času in ob vsaki uri. Neutrudljiva je in prav nič izbirčna. Ugrabila nam je to pot Divjakovo gospo. Res je bila gospa že 80 let stara, vendar žaluje za njo slovenska kolonija z njeno hčerko, poročeno s Senegačnikovim Mirkom. Ta hči Berta, ki je bila edini otrok pokojnice, ima pa 12 otrok. Rajnka je v mladih letih rada pomagala našim izseljenskim duhovnikom pri organizaciji njihovega dela. Pridno je hodila k slovenski službi božji. Kako je prišlo do tega, da je v poznejših letih prestopila k drugi verski sekti, kateri pravimo po domače „apostolarji“, nismo mogli nikdar razumeti. Mimogrede omenimo, da ji hči Berta v tem ni sledila. Zaradi tega in zaradi velikega števila otrok je Bertino družino obiskal osebno pok. škof dr. Rožman. „Nimam drugega, zato vam pa dam svoj škofovski blagoslov,“ je rekel.

Bog ni samo pravičen, ampak tudi dober in usmiljen sodnik, zato smo prepričani, da bo upošteval svoječasno delo pokojnice za katoliško in slovensko misel v tujini ter ji dal plačilo, ki ga je zalsužila. V rudniku je padel velik, težak kos rude na Henrika Dera. Bil je Poljak, vendar ga omenimo tu, ker je imel rad Slovence, kakor smo imeli radi tudi mi njega. Predvsem pa se ga spomnimo tu, ker je bil, kot je bil omenil poljski župnik v cerkvi, vsem brez izjeme viden in svetel zgled, kako moramo tudi v tujini premagati vse težave ter ostati zvesti svoji veri in svojemu narodu. Ženi in trem malim otročičem želimo pogum in obilo božje pomoči. Naj jim bo v uteho, da je tudi nam hudo po njihovem dobrem očetu!

Še to moramo zapisati, da je zapustila naš kraj družina rudarja Janeza Senegačnika. Svoj pokoj je odšel oče uživati v domovino. On in ona sta bila dobra, prijazna in vsem sta rada pomagala. Hvalni jima želimo, da bi srečno in še dolgo v miru živela ter uživala lep večer svojega življenja.

OB LUKSEMBURGU

Slovinci iz Omeca in Algranža in od drugod ob Luksemburgu želimo ge. Hren, ki si je zaradi nesrečnega padca zlomila nogo in je zdaj v bolnici, da bi se kmalu popolnoma pozdravila.

Aumetz. — 31. januarja je umrla v bolnici Algranže naša najstarejša Slovenka ga. Ana Bradetič. Bila je stara 84 let. Doma je bila iz Rovinja v Istri. Do božiča lanskega leta je še kar dobro kljubovala raznim gripam in drugim slabostim in še korajžno pomagala v kuhinji svoji hčerki Veroniki, po božiču pa jo je zadel menda nekaj mrtvoud, od katerega se ni mogla odpomoči. In zdravniki ji prav tako niso mogli pomagati. K obhajilu je šla, hvala Bogu, za božične praznike. Pogreb smo imeli 2. februarja. Naj počiva v miru in sorodnikom naše iskreno sožalje!

Nemčija

PORURJE

Essen. — Število gostov delavcev pada vedno bolj. Število inozemcev je pri nas v zadnjih dveh letih padlo za približno 7050. Največ gostov delavcev je

Naši novi pari na Württemberskem. Od leve proti desni: Stritar Jože — Morela Marija, Divjak Anton — Šbül Ivanka, Krošelj Franc — Fekonja Hermina

bilo v Essenu še leta 1965, skupno 14135. Najbolj razočarani nad nemškim gospodarskim „čudežem“ so Turki in Španci, teh je namreč največ zapustilo mesto Essen. Vendar so najmočnejša skupina še vedno Španci, potem Italijani, Turki, takoj na četrtem mestu so Jugoslovani, 999 po številu, od teh je vsaj polovica Slovencev. Nekaj več kot 250 Slovencev pa je že dobilo nemško državljanstvo in se tako več ne štejejo k Jugoslovanom. Okrog 350 inozemcev je trenutno brezposelnih, vendar med njimi ni nobenega Slovenca. Tukajšnji časopisi poročajo, da inozemci opravljajo dela, za katera ni mogoče najti nemških delovnih moči. To so predvsem težka, naporna in umazana dela. Vendar tega ne morejo trditi slovenska dekleta, ki so zaposlena v največji slaščičarni mesta Essen pri podjetju Owerbeck.

Od 27 samskih domov, ki so last raznih rudniških podjetij, stoji danes 18 čisto praznih, ostali pa so zelo slabo zasedeni. Slovencem dobro poznani samski dom v Essen-Vogelheim na Wildstr., kjer je še pred leti stanovalo na stotine Slovencev, so podrli. Danes raste na tistem mestu trava in otroci inozemskih družin se podijo za žogo... Predsednik IG. Bergbau g. Arendt pa že danes prerokuje, da bodo že leta 1970 prišli za rudarje zlati časi. Iskali jih bodo — rudarje — pri belem dnevu s prižgano svečo v roki, pa jih nikjer več ne bo... Ali se bodo prerokovanja predsednika rudnikov v Porurju uresničila, to je seveda drugo vprašanje!

Poroke: Poročila sta se Anton Kavčič, doma s Črnega vrha nad Idrijo, in Marija Kelenc, doma iz Dolnje Bistrice v Prekmurju, ter Franjo Gajski z Antonijo Kreševac.

Krsti: Krstili smo Mojco Žgajnar, Tomaža Kranjc in Jožefa Melavc.

POSARJE — BADEN

Krščena sta bila: v Bexbachu Robert Janez Klement, prvorojenec Franca in Helene Peček, v Bruchsalu pa Janko Petrinc, pravtako prvorojenec Stanka in Francke Rajh. Bog daj srečo!

Slovenci iz **Mosbacha** in okolice so se v soboto, 10. februarja, prvič zbrali k slovenski sv. maši v cerkvi sv. Julijane v Mosbach/Baden. Po službi božji po so se sešli na družabnem sestanku v bližnji gostilni „Zum Lamm“. Če Bog da, bomo odslej imeli redno slovensko službo božjo. Saj nas je kar precej v tem prijaznem kotu badenske dežele.

WÜRTTEMBERG

Filmski večeri. Že v prejšnji številki Naše luči smo poročali, da imamo med našimi delavci in delavkami na Württemberskem celo vrsto filmskih zvezd. Samo v filmu „Slovenski delavci na Württemberskem“ jih nastopa nad 1000. Po premieri v Esslingenu je bil film predvajan v januarju še v Unterkochenu, Pfullingenu, Konstanzu, Ravensburgu in Jesingenu. Vsakokrat se je k predstavi zbralo veliko število rojakov. Ko gledaš ta film, le uvidiš, da najdemo v slovenski zdomski Cerkvi na Württemberskem lep košček domovine.

Bolniško zavarovanje velja tudi za počitnice doma. Tako smemo sklepati iz zadržanja bolniške blagajne (Ortskrankenkasse) v Schorndorfu, ki je po enem letu le izplačala naši rojakinji, katera je morala med dopustom v domovini v bolnico, stroške za bolnico v Ptujem pa tudi zaradi boleznih izgubljeni zaslužek. Treba pa je bilo resno nastopiti in je postopek trajal cele štiri mesece. Slo je brez posega socialnega sodišča.

„Ueseli vaški godbeniki“ iz Heerlena na Nizozemskem. S svojimi domačimi napravi ustvarjajo prav prijetno razpoloženje.

Rojaki, ki bi doživeli podoben primer, naj se ne zadovoljijo s prvim odgovorom bolniške blagajne, saj je v Nemčiji že navado, da prvo prošnjo zavrnejo. Potrebno pa je, da imamo vse dokumente o obolenju, o bolniški oskrbi itd. prevedene v nemški jezik. Predložimo jih bolniški blagajni z zahtevo, da nam povrne bolniške stroške. Ako tega ne storijo, naj izstavi bolniška blagajna „einen widerspruchsfähigen Bescheid“, da zadevo predložimo socialnemu sodišču. Tako smo ukrenili pri zgornjemu primeru in tudi uspeli.

Novorojenčki — to pot le fantiči: V Kirchheimu sta prinesla h krstu sinka Ivana-Bojana Pečar Ivan in Jožefa; v Wendlingenu sinka Kristijana Uršič Janez in Elizabeta; v Urachu sinka Josipa Javorščak Josip in Marija ter v Eningenu sinka Dominika Horvat Stanislav in Angela. Čestitamo! Bog daj našim novim fantičem brhko rast in zdrav razvoj!

Poroke. V Aalenu je šel pred oltar Janez Kraner iz Vojnika. Izvoljenko je našel v domačinki iz Aalena, Gabrijeli Dammlacher. Tople čestitke! Nekaj drugih parov pa je v predpustu uredilo svoj civilni zakon in dalo potrditi življenjsko skupnost tudi pred Bogom. Civilno poročeni včasih mislijo, da je ureditev njihovega zakona pred Cerkvijo bogve kako težka. Pa gre vsa zadeva zelo enostavno, če le predložijo krstne liste in pa potrdilo o civilni poroki. Treba je le malo dobre volje!

Knjižnica v Esslingenu. V slovenskem uradu Esslingen, Häuserhaldenweg 36, si rojaki od 15. februarja naprej lahko izposojujejo slovenske knjige. Trenutno knjižnica še ni bogata, bo pa rastla iz dneva v dan. V njej bodo tudi knjige, ki jih je doma težko dobiti in so njih pisci med izseljenci po svetu.

BAUARSKA

Januarja smo pri **debatni uri** v Münchnu gledali skioptične slike o zgodovinskih krajih Jezusovega trpljenja in vstajenja in o arškem župniku sv. Jancazu Vianneyu. Zlasti življenje tega svetnika nas je navdušilo. V takih ljudeh človek začuti navzočnost Boga.

V prijazni dvorani sestrške gimnazije v Münchnu se nas je 21. januarja veliko zbralo k **skioptičnemu predavanju POT PO INDIJI**. Posebno nas je navdušilo delo naših slovenskih misijonarjev, ki so tamkajšnjim ubogim ljudem že toliko dobrega storili. Slike in zvočni trak nam je posodil g. Vinko Zaletel, župnik iz Vogrč na Koroškem. 11. februarja smo prav tam gledali slike iz Slovenije. O marsikakem kraju smo zvedeli stvari, na katere prej nismo bili opozorjeni.

Pustno prireditev skrbno pripravljamo. Drugič bomo poročali, kako je uspela.

Poroka: V Münchnu sta se poročila g. Anton Mantelj in gdč. Justina Janko. Novoporočencema želimo na novi življenjski poti vso srečo!

Nizozemska

Redni letni občni zbor Društva sv. Barbare v Hoensbroeku je odločil, da stari odbor ostane na svojem mestu tudi za tekočo poslovno dobo. Odbor sestavljajo naslednji možje: g. Jožko Resnik, predsednik; g. Anton Lavrič, podpredsednik; g. Franc Selič, tajnik; g. Filip Železnik, blagajnik in zastavonoša; g. Franc Železnik, preglednik računov.

Odboru se zahvaljujemo za požrtvovalnost in mu želimo tudi v prihodnje plodovito delovanje v korist celotne slovenske skupnosti na tem področju.

Naši bolniki: Že dalj časa je v bolniški oskrbi v Brunssumu ga. Tini Taschauer-Strman. V Geleenu je v bolniški oskrbi ga. Sket, ki se je ponesrečila na ledu. G. Anton Muha iz Geleena pa si je pri delu poškodoval roko. Omenjenim in vsem, za katere morda še ne vemo, pošiljamo posebne pozdrave.

Švedska

Krsti: Olofström. Dne 13. januarja je prejel krstno milost Ciril Metod Benčina. Oče Jože je doma iz Cola pri Orešju, mati Albina Sapeta pa iz Loškega potoka. Botra sta bila g. Attilio Santini iz Olofströma in ga. Franja Sapeta iz Loškega potoka. Novokrščencu in staršem želimo mnogo sreče in milosti!

Poroke: Hälsingborg. Dne 20. januarja sta si obljubila trajno zvestobo v zakramentu sv. zakona g. Oto Koražija iz Billesholma oz. Gradišča pri Mariboru, in gdč. Terezija Agirova iz Skopja v Ma-

kedoniji. Priči sta bila gg. Anton Butolen in Avgust Kovačič iz Billesholma.

Isti dan sta prejela zakrament sv. zakona g. Alojzij Horvat, doma iz Šmihela pri Novem mestu, in gdč. Jožefa Lep, doma iz Kaplje pri Mariboru. Priči sta bila gg. Jože Škrjanc in Stanislav Duh iz Bjuva.

Novoporočencem naše iskrene čestitke!

Smrt v domovini: 22. januarja je doma preminil oče gospe Štefaničeve iz Norrköpinga. Naše iskreno sožalje!

Duhovna obnova v Göteborgu in v Malmö. „Iščite najprej božje kraljestvo...“ Kako lahko človek pozabi na te Kristusove besede v skrbeh za vsakdanje zemeljske potrebe. Nujno je torej, da se vsaj včasih duhovno zberemo, pustimo za nekaj ur ob strani posvetne skrbi in mislimo samo na svojo dušo in njeno razmerje do Boga. Kateri čas v letu je za to bolj primeren kot postni čas, priprava na praznike Gospodovega vstajenja in našega odrešenja?

Da boste to lažje storili, bo letos v katoliški cerkvi na Parkgatan 14, v Göteborgu, in v katoliški cerkvi na Erik Dahlbergsgatan 28, v Malmö, za Slovence duhovna obnova.

V Göteborgu bo v petek, 15. marca 1968 zvečer, v soboto, 16. in v nedeljo 17. marca popoldne. V Malmö pa bo v petek, 22. marca zvečer, v soboto, 23. in v nedeljo 24. marca popoldne.

V obeh krajih bo program enak: V petek zvečer otvoritvena molitev, potem govor. V soboto popoldne bosta dva govora v taki časovni razdalji, da boste lahko kar počakali na drugi govor in vam ne bo treba dvakrat hoditi v cerkev. V nedeljo popoldne eno uro pred mašo prvi govor, potem ob 17. uri sv. maša s skupnim obhajilom in med mašo sklepni govor.

Duhovno obnovo bo vodil in imel govore g. pater Janez Sodja DJ, slovenski misijonar.

Točen program z urami in vsem boste pravočasno posebej prejeli.

Vsi ste na duhovno obnovo lepo vabljeni, tudi tisti, ki stanujete bolj daleč. Razumljivo je, da je nemogoče, da bi prišli tudi taki, ki ste zelo daleč, iz vse Švedske. Toda približno iz take razdalje, kot lahko pridete na veselice, bi morda lahko prišli tudi na duhovno obnovo. Če ne morete priti vse tri dni, pa vsak, kolikor mu je mogoče. Saj duhovna obnova je organizirana za vas in v vašo dušno korist!

Švica

Kot v nekatere zahodne države prihaja tudi v Švico vedno več naših ljudi na delo in to predvsem mlajši rod. Zaposleni so v raznih zdravstvenih ustanovah

Botra, gospod in gospa Krašovec, iz Malmö z malo Margareto Križ po krstu, pred cerkvijo.

vah in v gostinstvu, pa tudi po raznih tovarnah, zasebnih podjetjih in pri obrtnikih ter kot gospodinjske pomočnice pri zasebnikih.

Do lanskega poletja so bili vsi ti naši ljudje prepuščeni v verskem pogledu popolnoma sami sebi. Sicer je leto pred tem prišel v Zürich slovenski duhovnik iz Pariza, da bi tu kot dušni pastir deloval med našim življem, a mu na žalost ni bilo omogočeno, da bi se stalno tu naselil.

Sprememba na boljše pa je nastala lani 1. julija, ko je začela delovati za vse katoličane iz Jugoslavije — tu pridejo seveda prvenstveno v poštev Slovenci in Hrvatje, ki jih je največ — Hrvatska katoliška misija. Za začetno uspešno delo gre predvsem priznanje požrtvovalnemu, idealnemu mlademu misijonarju, frančiškanku iz Hercegovine, p. Ljubu Krašiču.

Precejšen uspeh delovanja te misije je videti že v tem, da se je duhovne priprave za božič, 9. in 10. decembra, v Einsiedelnu udeležilo okoli 300 naših ljudi. Skoraj vsi so pristopili k mizi Gospodovi. Za slovensko spovedovanje in slovensko mašo je prišel slovenski duhovnik iz kantona Wallis.

Vsako nedeljo ob štirih popoldne je maša v hrvaškem jeziku v Zürichu v cerkvi Francoske katoliške misije. Pri maši je vsakokrat berilo in evangelij tudi v slovenščini in pri maši pojemo izmenoma slovenske in hrvatske pesmi. Udeležba je vedno večja in z božjo pomočjo bo počasi to kot prava naša slovenska farna skupnost, kjer se ob nedeljah zbirajo njeni farani.

Pod cerkvijo je tudi po maši vedno na razpolago primerna dvorana, kjer se ob domačem kramljanju in petju poživlja zavest narodne in verske medsebojne povezanosti — vse to v prid našim ljudem.

naša lučka

Večni čevljar

Kristus in sveti Peter sta potovala po svetu. Približala sta se revni hišici. Sveti Peter potrka na vrata. Odpre mu ubog čevljar.

„Kaj bi rada?“ ju vpraša.

Sveti Peter odgovori:

„Prenočila bi rada. Prosim, privošči nama kotiček v hiši, da se odpočijeva od dolgega pota.“

Čevljar jima veli stopiti v hišo in še pristavi:

„Kar imam, vama rad dam.“

Ko sta sveta popotnika povečerjala, sta legla k počitku. Zjutraj navsezgodaj sta vstala, se okrepčala ter se pripravila za nadaljnjo pot. Preden sta odšla, je rekel sveti Peter čevljarju, naj pove kako željo, da bi mu jo izpolnila in tako poplačala gostoljubnost.

Čevljar pravi:

„V sobi imam čevljarski stol. Kdorkoli bo sedel na ta stol, naj na njem obsedí, dokler jaz ne pridem in mu dovolim vstati.“

„Tvoja želja naj se izpolni!“ reče Kristus in sveta moža odideta.

Čez nekaj mesecev je prišla k čevljarju stara bela žena — Smrt.

„Kaj bi rada?“ jo povpraša čevljar.

„Po tebe sem prišla.“ pravi Smrt.

„Rad pojdem s teboj,“ reče čevljar, „samo ta par čevljev bi še rad izgotovil. Sedi ta čas semkaj na stol!“ Sam je sedel na klop.

„Ako ne želiš nič drugega, pa jih izgotovi,“ pravi Smrt.

Čevljar je pridno delal. Naredil je že prvi par čevljev in se hitro lotil drugega.

„Oho! Zdaj je pa že dosti!“ je rekla Smrt in poskušala vstati. A ves njen trud je bil zaman. Čevljar je bil vesel, da je Smrt prekanil.

Šele po dolgem času jo je spustil, a prej mu je morala obljubiti, da ne pridne nikoli več ponj.

Narodna

Storžek gre v šolo

Storžek je bil lesenjak, lutka, ki jo je bil iz kosa lesa zrezal stari Pepek. Ta je bil poslej Storžkov oče.

Toda Storžek se je naveličal biti neumna majhna lutka in je hotel postati človek, pravi, resnični človek. Vprašal je dobro Sojka, kaj naj stori, da bi postal tudi on človek, kot so drugi.

„Lahko postaneš, če hočeš,“ reče Sojka.

„Res? In kaj naj napravim, da bi hotel?“

„Prav lahka stvar: navaditi se moraš, da boš res priden otrok.“

„O, ali mar nisem?“

„Kaj še! Pridni otroci so ubogljivi, ti pa...“

„Jaz nikoli ne ubogam.“

„Pridni otroci se z ljubeznijo učijo in delajo, a ti...“

„Jaz pa se klatim okoli in postopam vse leto.“

„Pridni otroci govorijo vedno resnico...“

„In jaz zmerom lažem.“

„Pridni otroci hodijo radi v šolo...“

„Mene pa boli trebuh... Pa od danes naprej bom drugačen.“

„Obljubiš?“

„Obljubim. Postati hočem priden otrok in biti v veselje in tolažbo očku.“

„Jutri,“ je zdaj dodala Sojka, „boš začel hoditi v šolo.“

Storžek tega ni bil vesel.

„Potem si izbereš poklic, ki te najbolj veseli...“

Storžek je postal resen.

„Kaj pa mrmraš sam s sabo?“ ga je vprašala Sojka ostro.

„Sem rekel...“ je zagrgal polglasno, „da se mi zdi prepozno, da bi hodil v šolo...“

(Dalje na prihodnji strani)

Uganke

Oče Grčar — korenjak,
z glavo dreza pod oblak,
sinčki — malčki,
plahi palčki.

Hrast, želodi

*

Fantič nima kapice,
kapica ima fantička.
Prišumele sapice,
niso vzele kapice,
vzele so fantička.

Zelod.

*

Na strehi poseda
na kuhinji v peč.

Dimnik

Maček v žaklju

Za kakšno družinsko slavje je zelo primeren na koncu „maček v žaklju“. Prav drobne predmete: bonbončke, manjše kose peciva, drobne igračke, a tudi druge stvari, celo odpadke: košček surovega krompirja in kaj podobnega, zavijemo lepo vsakega posebej v košček papirja in spravimo v vrečo. Nekdo hodi z vrečo naokoli. Usak sme seči v vrečo in si vzeti iz nje po en zavitek. „Maček v žaklju“ izzove mnogo veselja, pa tudi mnogo smeha.

Na Gregorjevo

Na Gregorjevo — otec, še veš? — se ptički ženili so,
za šolskim vrtom v mejici gostili se, pili so:
midva preko ceste sva slušala... „Čuješ živ-živ?
To je ‚živio‘ — zdaj starešina je mládi napil.“
In ko razleteli se svatje iz meje so z vriščem,
povlekel si me za rokav in mi rekel, naj iščem.

Pa — s čudom še v srcu in strahoma — v mejo iskat sem šel,
za ptiči in njihovim pirom paberkovat sem šel:
in glej, tam pod grmom, pod gabrovim — majhnih potic
in sladkega vinca, rožičev in fig, vseh slaščic.
„Pa ne bo jih nazaj več?“ — „Ne, to so vse tebi pustili:
kar ti si jim trosil pozimi, so zdaj ti vrnili.“ — — —

Oton Župančič

„Nič, nič! Nikdar ni prepozno za učenje.“

„A jaz ne maram poklica...“

„Zakaj ne?“

„Zato ker me delo utruja.“

„Otrok moj,“ je rekla Sojka, „vsi, ki tako govorijo, končajo skoraj vedno ali v zaporu ali v bolnišnici. Človek, bogat ali ubog, je dolžan na svetu delati. Gorje mu, če se prepusti lenobi! Lenoba je ena najgrših bolezni in treba jo je zdraviti in pregnati že otroku, ker pozneje se ne da več ozdraviti.“

Te besede so pretresle Storžka v dno duše, živahno je dvignil glavo in rekel Sojki:

„Učil se bom, delal bom, vse bom napravil, kar

mi ukažeš, ker — z eno besedo — lutkarsko življenje mi je zoprn in postati hočem otrok, pa naj stane, kar hoče. Saj si mi obljubila, kajne?“

„Obljubila sem ti, odvisno je pa od tebe.“

In drugi dan je šel Storžek v šolo.

Lorenzini-Lovrenčič

Opica in sir

Dve mački sta šli na sprehod. Našli sta kos sira. Obe sta ga hoteli imeti in se nista mogli pogoditi.

Prosili sta opico za nasvet. Opica je jima rekla:

„Nič lažjega kot to! Sir razdelimo na dva enaka dela in vsaka dobi polovico.“

Mački sta nasvet sprejeli. Opica je vzela tehtnico, razdelila sir in tehtala.

„Tale,“ je rekla in pokazala na večji kos, „je težji.“

Vzela ga je in odgriznila majhen košček. Pa ko ga je zopet položila na tehtnico, je bil lažji od drugega kosa. Vzela je zdaj večji kos in ga odgriznila. To je večkrat ponovila. Navsezadnje je pojedla ves sir. Mačkama pa ni ostalo nič.

Človeški udje se upro

Svoje dni so se vsi udje človeškega telesa naveličali služiti želodcu. Upri so se mu, rekoč:

„Čemu bi mi težko delali, on pa naj bi brez dela sladko užival?“

Nogi nista hoteli več nositi, roki ne delati, zobje ne gristi, tudi nos se je vihral in se branil vohati.

„Saj smo vsi udje enaki,“ so dejali, „vsi bomo uživali in enako veselo živeli!“

Prvi dan svoje nepokorščine so prav dobro izhajali; bili so čvrsti in dobre volje. Drugi dan so že začeli slabeti, tretji dan omagovati, četrty dan pa so tako oslabei, da se niso mogli več ganiti. Peti dan pa je bilo upornikom skoraj umreti.

Tedaj se je oglasila glava, rekoč:

„Prevzetni puntarii, sedaj vidite, kam smo prišli! Želodcu nismo hoteli dajati, kar mu gre, zato tudi on ne more nam dajati moči, katere potrebujemo. Ker mi njemu nočemo pomagati, tudi on nam ne more.“

„Res je tako,“ so potrdili vsi udje, „prav ima želodec, da nas priganja k delu.“

In voljno so spet prišli vsak za svoje delo. Vsi so radi dajali, kar je želodec terjal. V kratkem so vsi udje okrevali in postali zopet močni.

KAJ PA SLOUENCI U ŠVICI?

„Uedno prebiram „Našo luč“, ki je prav zares naša, saj vzemo iz nje marsikaj zanimivega ter smo vedno obveščeni o novicah doma in na tujem.

Opazila pa sem neko pomanjkljivost. Doslej še nisem zasledila, da bi v Naši luči pisali kaj o naših izseljencih v Švici. Upam, da tudi tam obstajajo slovenska društva, slovenske službe božje in slovenski duhovniki. Saj ni tam prav nič manj Slovencev kakor v drugih državah.

Že tri leta iščem po časopisih in znancih naslov prijateljice, ki je pred štirimi leti odšla v Švico, pa ne dobim nobenega odgovora. Mogoče mi lahko pomagate z objavo njenega naslova: Jožica Kralj, Zürich. Išče jo kolegica Meri Furlan, 8044 Lohhof, Föhrenstraße 21, Deutschland.

Najlepša hvala in lep pozdrav.“

NAŠA LUČ U ARGENTINI

„Redno dobivam po letalski pošti „Našo luč“. Meni osebno je všeč. Čutiti je, da ste tam veliko bolj v zvezi s slovenskim narodom kakor tu. Ko bi ne bilo takih razdalj, bi bilo najboljšje, da bi bila vaša revija namenjena tudi nam.

Želim Ÿam vse dobro!“ — B. J., Buenos Aires.

ZALETELOU POTOPIS

„Že večkrat sem se Ÿam mislila oglasiti kot hvaležna bravka. Posebno, kadar ste v Naši luči sprožili kak pereč problem. Pa vedno mi je zmanjkalo poguma ali pa me je udušilo delo.

Kaj me je danes napotilo, da Ÿam pišem? Pred kratkim ste nam poslali letošnje Mohorjeve knjige, za katere se Ÿam lepo zahvaljujem. Plačala sem jih po našem dušnem pastirju. Med njimi je drobna knjiga Ÿinka Zale-

tela: Po Daljnem vzhodu. Te sva se z možem najprej lotila in kar tekmovala sva med seboj, kdo jo bo prej prebral. Nudila nama je mnogo užitkov, ker je pisana v tako prijetnem slogu. Poleg tega je nadves poučna za vsakogar izmed nas, da jo bomo še in še radi jemali v roke. Ÿsem bravcem Naše luči jo toпло priporočam. Posebno še naši mladini, ki dostikrat ni z malim zadovoljna in često teži le za materialnimi užitki.

Ta knjiga nam izprašuje vest. Blagostanje človeka razvaja in boj za višji standard nas oddaljuje od pravega lika človeka. Zdi se mi, da nas narodi tam na vzhodu v mnogočem presegajo, ker so zaradi svoje revščine morda bolj „človeški“. To se pravi, prosti so materialnih spon, bolj poduhovljeni in, mislim, nravstveno boljši.

Ÿeseli bomo, ako nas bo g. Zaletel še kdaj s kakim novim potopisom iznenadil.

U Naši luči tudi berem, da g. Zaletel prveja po Nemčiji predavanja z barvnimi posnetki s svojih potovanj. Kako bi bili veseli, da bi tudi nas obiskal. Ali pa bi se morda dalo združiti s prvomajsko pobožnostjo v Habersticku (morda popoldne po litanijah).“ H. Z., Nancy, Francija.

Opomba: G. Zaletel samo posoja svoja predavanja (slike in glas, posnet na trak v Nemčijo), sam pa v Nemčiji še ni predaval.

CERKEŸ U SLOUENIJI

U verskem listu „Družina“ večkrat berem članke, ki opisujejo krivično ravnanje nekaterih držav s Cerkvijo. Tako sem bral zadevna poročila o Poljski, Rusiji, Indiji in Španiji.

Kako je pa v tem oziru pri nas doma? Meni se zdi, da spada Cerkev v Sloveniji še vedno k molčeči Cerkvi. Celo na Češkem so praznovali božič, v Sloveniji pa mora biti božič še vedno delovni dan. Mislite, da se tu ne dela krivica slovenskim katoličanom? Naši delavci so šli iz Nemčije, da bi božič praznovali s svojimi domačimi. Ti pa so morali

na božič v več primerih na delo.

Potem sem bral v Katoliškem glasu, ki izhaja v Gorici, kaj vse bi rada Cerkev v Sloveniji ukrenila: v Ljubljani hočejo povečati bogoslovje, v Mariboru se trudijo, da bi dvignili župnišče in tako pridobili prostor za bogoslovce, v Želimlju predelujejo salezijanci hleve v zavod za študente. Kot se spomnim, stoji v Ljubljani novo bogoslovje, Baragovo semenišče, prav tako v Mariboru. In zavod na Rakovniku tudi še stoji. Ÿsa ta posloplja, ki so jih s krvavimi žulji gradili slovenski katoličani v cerkvene namene, ima država še vedno zasedena. Mislite, da to ni krivica? Ko je Hitler zaplenjeval cerkvene ustanove, smo se vsi zgražali. Se ne dogaja danes isto? — C. T., Nemčija.

NASŸET ZA NAŠO LUČ

„Prosim, ako Ÿam je mogoče, objavite v Naši luči še kak majhen zdravniški kotichek in kako malenkost iz kuharske knjige.“ — M. Ÿ., Chicaga, ZDA.

Pogovor z branci

S. T., Stuttgart — Iz Ÿašega pisma je čutiti globoko prizadetost za nedolžne žrtve podivjancev v zadnji vojni. Predlog je izviren, vendar pa — na žalost — zaenkrat še neizvedljiv. Lepo pozdravljeni!

A. Ÿ., Saint Avold — Za odgovor na svoja vprašanja se obrnite na svojega dušnega pastirja mons. Grimsa v Merlebachu. Njegov točen naslov je na zadnji strani platnic Naše luči. Gospod ima uradne ure vsako soboto od 9. do 12. in od 14. do 16. ure.

A. Ÿ., Stuttgart — Razumem Ÿašo bolečino ob petnajstletni bolezni Ÿašega sina kot posledici meningitisa. Občudujem Ÿašo globoko vero. Sprašujete, ali naj bi šli z njim v Lurd. Upoštevati morate, da so s tako potjo zdru-

ženi precejšnji stroški. Drugo vprašanje je tudi, ali je fant toliko zdrav, da bo na pot mogel. Če se vam zdi, da je kljub temu dvema pomislekoma taka pot možna. vam svetujemo, da to poskusite. Ozdravljenja po naravni poti pač ne morete pričakovati. Bog pa vam more pomagati.

Kako in kdaj naj bi se odpravili na pot? Najboljše bi bilo to ob skupnih romanjih, ker je ta-

ka pot najcenejša. Prav letos bodo organizirali iz Slovenije romanje v Lurd. Pišite domačemu župniku in se mu prijavite. Uašo prošnjo, naj bi se Uašega Sandija naši dušni pastirji spominjali pri molitvi, pa na tem mestu sporočam njim. Želim vam vse dobro.

P. S., Picardie — Noyelles sur Lens — Prejeli smo Uaše pismo

in denar. Na kratko sem vam odgovoril v januarški številki Naše luči, str. 38. Objavil nisem, ker ni navada objavljati čestitke za god, mašništva se pa spominjamo šele pri 25 letih.

N. M., Nemčija — Obrnite se za točne podatke o zbiranju Slovencev v Uašem okraju na dr. Janeza Zdešarja. Njegov točen naslov je na ovitku te revije.

PREVODE DOKUMENTOV ZA POROKO VAM PRESKRBIJO SLOVENSKI DUHOVNICI

Za sklenitev zakona potrebujete razne dokumente. Slovenski duhovniki vam radi poskrbijo krstne in samske liste, pa tudi njih prevode v nemščino. Obrnite se vedno na vam najbližnjega duhovnika!

razno

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 30 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1 avstrijski šil. (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v znakmah pristojbino za dvoje pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševalcem ne posreduje.

JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

PREVAJALSKA DRUŽBA V NEMČIJI. Dokumente iz slovenščine in srbohrvaščine prevaja ter piše prošnje dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 54, Lauingerstr. 42, tel. 54 13 702.

SLOVENSKI IN SRBOHRVATSKI PREVODI, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač Milena GRATZA, 8 München 27, Kufsteinerstr. 2/III, tel. 48 69 01.

Slovensko-hrvatski sodnijsko-občinski TOLMAČ prevaja vse vrste dokumentov in razne listine v nemščino in obratno hitro in zanesljivo. MARTIN SAPOTNIK, 413 Moers-Meerbeck, Luisen Str. 23, Rhld.

Sodnijsko pooblaščen PREVAJAVEC za slovenski in srbohrvatski jezik MILAN ZAGORC prevaja

vse vrste dokumentov in listin. 4 Düsseldorf, Brehmstr. 81, tel. 62 01 14.

SLOVENKA, stara 21 let, visoka 166 cm, s poklicem, želi spoznati poštenega in vernega fanta. Drugo v pismu. Naslov posreduje uredništvo „Naše luči“ pod zgoraj navedenimi pogoji pod številko 77.

33 letni SLOVENEK, zaposlen v Franciji, z lastnim premoženjem, lepe postave, z dobro izobrazbo, pošten, delaven, želi spoznati dekletko, ki ima prav tako poštene namene. Naslov posreduje uredništvo „Naše luči“ pod zgoraj navedenimi pogoji pod številko 78.

31-letni DALMATINEK, bivajoč v Nemčiji, želi spoznati hrvaško ali slovensko dekletko, po možnosti izučeno šiviljo, bivajočo v Nemčiji. Naslov posreduje uredništvo „Naše luči“ pod zgoraj navedenimi pogoji pod številko 79.

Pridno, pošteno, verno kmečko DEKLE si išče življenjskega prijatelja, ki živi v tujini (ZDA, Kanada, Avstraliji ali katerikoli evropski državi), starega od 25 do 30 let. Želi si k njemu iz Slovenije. Naslov posreduje uredništvo „Naše luči“ pod zgoraj navedenimi pogoji pod številko 80.

VIPA VC JOŽE, 7 Stuttgart-S., Nemčija, Export-Import podjetje, na Böblingerstraße 164 (tel. 60-43-62), vam solidno postrže in vam nudi kmetijske stroje, kosilnice, traktorje od najlažjih do najtežjih, škropilnice znamk „Irus“, „Schanzlin“ in drugih, gasilne, radijske in televizijske aparate, magnetofone, kino- in fotografske aparate, pralne stroje, hladilnike in gospodinjske stroje vseh vrst, šivalne stroje vseh znamk in pletilne stroje svetovno priznane znamke „Kayser“ (netto DM 490.—), elektr. strojičke za popravilo nogavic „Kolibri“ (DM 280.—), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, betonske mešalce z električnim, bencinskim ali dizlovim motorjem ter pošilja na zaželeno naslove in v vse države. Generalno zastopstvo za šivalne stroje Pfaff.

PRODAM HIŠO V ČRNOMLJU, v gradnji, pod streho, enonadstropna, pet sob, podkletena, z garažo, odmaknjena 50 m od glavne ceste, cena: 8 milijonov dinarjev. — Ing. Škof, občina Črnomelj, Slovenija, Jugoslavija.

BOHINJ — Iz Bohinja vozijo vse mleko, ki ga zberejo, v novo mlekarno v Srednjo vas. Tam dnevno narede tudi po dva hleba bohinskega sira, ki tehtata po 120 kilogramov.

CELJE — V Celju že dalj časa primanjkuje pitne vode. Pitne vode zmanjkuje že v dnevnem času in to posebej v višjih nadstropjih stanovanjskih blokov.

CELJE — Celjsko avto-moto društvo je drugo najmočnejše

novice od doma

društvo v Sloveniji. Društvo bo tudi letos pripravilo tradicionalne go-cart-dirke, več ocenjevalnih voženj; ena glavnih skrbi društva pa bo zidanje dveh avtopralnic, preskusnega središča in mehanične delavnice v sklopu bodočega hotela za motorizirane goste ob Ljubljanski cesti.

ČRMOŠNJICE — Črmošnjice na Dolenjskem postajajo iz leta v leto bolj urejeno smučarsko središče. Smučarsko društvo ROG iz Novega mesta je odprlo novo, 250 m dolgo krožno vlečnico.

GORNJA RADGONA — Radgonska občina, kljub močni konkurenci, še ni imela težav s prodajo vina. Samo vinogradniško gospodarstvo Kapela je poslala v Anglijo okrog 20 vagonov vina.

GORNJA RADGONA — V radgonski občini bodo v kratkem dobili dvajsettisočega prebivalca. Zanj je pripravljeno 1000 novih dinarjev nagrade.

ILIRSKA BISTRICA — Lani je obiskalo Snežnik več kot 2000 planincev oziroma turistov. Za kočo prostovoljno skrbijo ilirskobistriški planinci. Doslej so prihranili 250.00 Sdin, ki jih bodo uporabili za pluzenje ceste do Sviščakov.

JESENICE — Odbor za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše je pred dnevi sklenil s sedanjim lastnikom pisateljeve rojstne hiše v Doslovčah pri Breznici kupoprodajno pogodbo. Lastniku so tudi plačali 4 milijone Sdin od šestih, kolikor bodo morali dati za odkup rojstne hiše. Do 24. januarja letos je sklad za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše uspel zbrati 54.679,77 novih din.

KOČEVJE — Kočevsko gradbeno podjetje „Zidar“, pri katerem dela okrog 440 delavcev, je za svoje zaposlene kupilo ali sezidalo 82 družinskih stanovanj, razen tega pa imajo samski delavci urejeno bivanje v samskih domovih.

KOPER — Na pešpoti iz Kopa proti Šalari so postavili nov most. Most je iz betona in stoji na železnih nosivcih, kar preprečuje ugrezanje zaradi mehkega terena. Prej je bil tu lesen most.

KOZJE — S samoprispevkom in s pomočjo podjetja Petrol so tu zgradili novo bencinsko črpalko, ki je začela obratovati pred nekaj dnevi. Doslej so morali lastniki motornih vozil po gorivo daleč v Celje ali Rogaško Slatino.

KRANJ — Prva največja letošnja prireditve je bila februarja na Črnem vrhu nad Jesenicami, kjer so priredili pustni karneval na snegu. Marca bodo pripravili pustno maškerado v Ratečah, spomladanske prireditve pa se bodo končale s tradicionalnim tednom narcis na Planini pod Golico. Poletje bodo v Preddvoru začeli s „Kresno nočjo“, sredi julija bo ponovitev „Planšarskega dne na Krvavcu“, v drugi polovici julija pa bo „Kmečka

ohcet“ v Bohinju. V Kropi bodo imeli „Žebljarski dan“, v Železnikih „Čipkarski dan“, na Jezerškem pa „Ovčarski bal“.

LIPICA — Lani je obiskalo Lipico 25.964 turistov. Od teh je bilo 8353 domačih in 17.611 tujih, kar je v primerjavi z letom 1966 povečanje obiska za 10 odstotkov. Predvsem se je povečal obisk tujcev. Samo dvodnevne turistične prireditve združene z državnim prvenstvom v dresurnem jahanju in s konjeniškim turnirjem si je ogledalo nad 4000 turistov.

LJUBLJANA — Razgovarjali so se o sodelovanju uredniki slovenske revije „Most“, ki izhaja v Trstu, in uredniki „Naših razgledov“. Za spomlad je — na pobudo urednikov Mostu — v načrtu v tržaškem kulturnem domu okrogla miza o današnji slovenski kulturi. Nakazane so bile tudi možnosti vzajemnih dogovorov med uredniki dunajskega „Forum“, „Mostu“, „Naših razgledov“ in revije „Trieste“.

LJUBLJANA — Izvršni svet Republike Slovenije je sklenil, da ne bo več plačeval primanjljala za kamniško progo. Železniška uprava je nato obvestila prizadete občine in gospodarske organizacije, da bo s 1. februarjem ukinila tovorni in potniški promet na progi Ljubljana—Kamnik. Gospodarstveniki so se zbrali v Domžalah in so proti ukinitvi protestirali. Povabili so na razgovore tudi zastopnika Izvršnega sveta, ki pa na sestanku ni prišel. S Kamničanom se je vsak dan vozilo na delo in v šolo približno 1.500 ljudi. Cesta Ljubljana—Kamnik ni zmožna, da bi sprejela ves tovorni in osebni promet v navadnem času, kaj šele poleti.

LJUBLJANA — Pogajanja med Zvezno republiko Nemčijo in Jugoslavijo za ponovno vzpostavitev diplomatskih odnosov so se ugodno zaključila. Odnosi med obema državama so obnovljeni od 31. januarja.

MARIBOR — FIS (Mednarodna zimskošportna organizacija) je konec januarja priredila na slovenskem Pohorju izbirne smučarke iz alpskih dežel. Tekme na Pohorju so bile priprava na zimске olimpijske igre v Grenoblu.

MARIBOR — Pri avtobusnem podjetju v Mariboru so odprli novo sodobno opremljeno servisno delavnico, zgrajeno na bivšem športnem igrišču Železničarja ob Tržaški cesti.

MARIBOR — Trgovsko podjetje „Zarja“ je začelo v svojih prodajalnah „Železnina“ na Vodnikovem trgu in v prodajalni „Steklo-porcelan“ na Koroški cesti prodajati superavtomatične pralne stroje znamke Gorenje na dvanajstmesečni kredit, brez porokov, obresti in naplačila ob nakupu.

MOJSTRANA — Upati je, da bodo letos obnovili most čez Savo v Mojstrano. Za zgraditev mostu bodo porabili 200.000 novih dinarjev. Most je porušila voda ob poplavih lansko jesen.

MURSKA SOBOTA — Po podatkih sveta za šolstvo v soboški občini število učencev osnovnih šol močno nazaduje — v zadnjem obdobju že za okoli 500 šolarjev letno. To je razlog več, da bodo morali v tej občini poiskati ob reorganizaciji šolskega omrežja dolgoročneje ureditve!

MURSKA SOBOTA — Murska Sobota bo najpozneje v dveh letih dobila sodobno avtobusno postajo blizu novega hotela „Diana“. Sedanja zasilna postaja v središču mesta že dolgo ne ustreza več, saj nima niti pokrite čakalnice.

NOVA GORICA — Novogoriške opekarne se uvrščajo med največje opekarne ne samo v Sloveniji, temveč tudi v državi. Lani so izdelali okrog 33 milijonov opečnih enot. V 20 letih — leta 1947 je bilo podjetje ustanovljeno — so v goriških opekarnah izdelali več kot 484 milijonov opečnih enot. S to opeko bi lahko sezidali celo mesto za 100.000 prebivalcev.

NOVO MESTO — Na Prešernov dan, 8. februarja 1968 so v Novem mestu na procelju stavbe, kjer so pred 120 leti novomeški igravci prvič uprizorili Linhartovega Matička, odkrili spominsko ploščo.

NOVO MESTO — Lov na sulca se je letos na Krki močno razmahnil. Število ribičev, zlasti tujcev, se je podvojilo. Pravijo, da je na to precej vplival propagandni film, ki ga je posnela zahodnonemška firma „Balzer“ z naslovom „Lov na sulca ali kraljevski lov na Krki“. Letos so ribiči ujeli precejšnje število teh plemenitih rib. Rekord so dosegli tujci, ki so ujeli 20 kilogramskega sulca, domačin Marjan Šonc pa je ujel 13 kg težkega velikana. Skupno so ribiči letos ujeli 14 sulcev.

PIRAN — Pobočje nad piransko ladjedelnico nameravajo pozidati. Odobrili so določitve stavbenega prostora za gradnjo 50 zasebnih hiš.

PTUJ — Slovenski književniki, doma iz Ptuja in okolice, so dali pobudo za izdajo literarno-kulturnega zbornika ob 1900-letnici obstoja mesta.

RADENCI — Po urbanističnih zamislih naj bi leta 1990 v Radencih nalili 60 milijonov litrov slatine v steklenice. To število pa so že skorajda dosegli, saj so lani nalili blizu 52 milijonov, za letos pa imajo v načrtu 65 milijonov litrskih steklenic mineralne vode.

RADGONSKA SLATINA — Predstavniki zdravilišča in občine Gornja Radgona so se dogovorili z zastopniki republiške Splošne gospodarske banke o dodelitvi kredita v višini 406 milijonov S dinarjev za gradnjo vodovoda v Radencih in Radgoni.

SEŽANA — Lani je šlo čez mejne prehode Fernetiči, Krvavi potok, Škofije in Lazaret v obe smeri 44.670.128 potnikov ali za

27 odstotkov več kot leto prej. Tudi lani je bil največji promet v juliju, ko je šlo čez mejo 6.673.218 potnikov.

ŠKOFJA LOKA — Trgovsko podjetje „Tobak“ je začelo prodajati v Škofji Loki dve novi barvni razglednici. Prva je zimska panorama Škofje Loke, druga pa montažna razglednica krajev iz Poljanske doline: Poljan nad Škofjo Loko, Gorenje vasi in Žirov.

ŠT. LOVRENC NA POHORJU — Zdaj imajo tukaj dober moški pevski zbor, v katerem so izvečine delavci iz šentlovenskih podjetij. Zbor so imenovali „Gozdar“. Z novim letom so začeli pevci vaditi nekatere nove pesmi, s katerimi bodo sodelovali tudi na občinski reviji.

TRBOVLJE — Trboveljski in hrastniški rudarji so lani nakopali 1.150.000 ton premoga in tako kljub težavam izpolnili obveznosti.

VELENJE — Premogovnik v Velenju, ki se je s proizvodnim programom v letu 1968 zavezal nakopati 2.900.000 ton premoga, nima trenutno težav s prodajo. Dnevno nakopljejo povprečno 11.570 ton premoga in ga tudi sproti prodajo.

VELENJE — Od skupno 3552 predšolskih otrok, kolikor jih je v velenjski občini, je deležno organiziranega varstva samo 375 otrok. Več jih v sedanje varstvene ustanove ne morejo sprejeti, ker so natrpane.

VELENJE — V zimskem času je v kulturnem domu v Velenju vsakih štirinajst dni gostovalo celjsko gledališče. Abonentov za te predstave je več kot dvesto.

ZAGORJE — Zagorski rudarji so v minulem letu nakopali 600 tisoč ton premoga, kar je za 20 tisoč manj od tega, kar so imeli v načrtu. Vzroki za manjšo proizvodnjo so predvsem v težkih pogojih in nepredvidenih težavah v posameznih jamah.

Erscheinungsort : Klagenfurt
Verlagspostamt : A-9020 Klagenfurt
Printed in Austria **P. b. b.**

NAŠA LUČ, mesečnik za Slovence na tujem. — Letnik 17. List ureja uredniški konzorcij. Odgov. urednik: dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu. — Opremo platnic je izdelal Klavdij Palčič. — List izide desetkrat v letu (vsak mesec razen julija in avgusta). — Naročnina je za naročnike v Avstriji letno 45 šilingov, za naročnike izven Avstrije 110 belgijskih frankov, 10 francoskih frankov, 10 švicarskih frankov, 8 nizozemskih goldinarjev, 10 nemških mark, 1200 italijanskih lir, 16 angleških šilingov, 12 norveških kron, 10,50 švedskih kron, 2,50 ameriških dolarjev, 2,50 avstralskih dolarjev, 2,50 kanadskih dolarjev. — Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava Naše luči. Uredništvo in uprava: Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria.

SLOVENSKI DUŠNI PASTIRJI IN URADI

ANGLIJA — Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9 (Tel. 01-735-66 55).

AVSTRIJA — Ciril Lavrič, Röm.-kath. Pfarramt Haid, 4052 Ansfelden (O.-O.). — Korotan, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII. — Janez Hafner, Theodor-Körnerstraße 111, 8010 Graz. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 04762/33462). — P. Štefan Kržišnik, Stift, 6422 Stams.

BELGIJA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège, (Telefon 04/23 39 10). — Kazimir Gaberc, 19 rue Louis Empain, Marcinelle (Hainaut), (Telefon 07/36 77 54).

ITALIJA — Slovenski dušnopastirski urad — Dr. Pavel Robič, via dei Colli 8, Roma.

FRANCIJA — Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, 75 Paris 20, (Tel. 636-80-68). — Bogdan Makovec, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15, (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalarič, 17 rue Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais). — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz. — Stanko Grims, 1 rue du Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

NEMČIJA — Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathildestraße 18. (Telefon 62676). — Ivan Ilko, 43 Essen-Altenessen, Schonefeldstraße 36. (Telefon 291305). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, Augusta Anlage 52. (Telefon 47-944). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/I. (Tel. 72278). — Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel.: Stuttgart 353177). — Dr. Janez Zdešar in dr. Branko Rozman, Schubertstraße 2/I, 8 München 15. (Telefon 536453).

NIZOZEMSKA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA — Jože Flis, Djurgardsvägen 32, Eskilstuna. (Telefon 016/14-16-66).